

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprte strani

Odmevi

stran 9., 10., 11., 12.

Tone Vogrinec

Ker nimamo dovolj denarja, nam mnogo talentov uide

Igor Torkar

Manjšini jugoslovarjev v spominsko knjigo

Rado Jan

Narod živi, dokler živi njegov jezik

Ivan Jan

Nekaj iz sedanosti in ena žalostno — preroška

Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky včeraj odpotoval z Bleda

Veliko skupnega nas združuje

Bled, 19. februarja — Dvodnevni pogovori novega avstrijskega zveznega kanclerja Franza Vranitzkega s predsednikom našega zveznega izvršnega sveta Brankom Mikulićem na Bledu (to je bil za Vranitzkega prvi kanclerski obisk v tujini) so bili intenzivni. To potrjuje tudi zamuda pri tiskovni konferenci. Ko bi morala biti, sta bila sogovornika še sredi intenzivnih pogovorov. Pred tem se je včeraj avstrijski kancler sešel tudi s predsednikom slovenskega izvršnega sveta Dušanom Šinigojem. Kot je povedal avstrijski kancler avstrijskim novinarjem, sta se s Šinigojem pogovarjala o sodelovanju Slovenije z Avstrijo in njenimi deželami, o položaju slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, obmejnem prometu, karavanskem predoru, pa tudi o

problematiki tovarne Celuloze Obir v Rebreč na Koroškem ter problematiki pogostih okvar naše jedrske elektrarne v Krškem.

Branko Mikulić je v izjavi za časnikarje po pogovorih dejal, da smo z obiskom kanclerja v Jugoslaviji zelo zadovoljni, da so bila poglobljena obravnavana vsa vprašanja, ki zadevata obe strani, prav tako pa tudi položaj v Evropi in svetu. Jugoslavija in Avstrija kot nevršeni in nevtralni državi imata veliko skupnih pogledov, kar se kaže tudi na sedanjih dunajskih konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi. Zahvalil se je Vranitzkemu za podporo pri vključevanju Jugoslavije v program evreka in za razumevanje položaja slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti v Avstriji. Vra-

nitzky pa je dejal, da so bili pogovori prijateljski, odkriti in poglobljeni, da so obravnavali tudi nekatera finančna vprašanja, varstvo okolja, negovanje duha Helsinkov in vedno težji gospodarski položaj v svetu. Mikulić je povabil na obisk v Avstrijo. Državi sta zaskrbljeni zaradi kriznih žarišč v svetu, predvsem na Bližnjem in Srednjem vzhodu, kjer na primer v iransko iraški vojni nihče ne more zmagati, ampak se bosta nasprotnika do konca izčrpala.

Ob tem je zanimivo, da avstrijska sredstva javnega obveščanja dajejo obisku veliko pozornost, prav nič pa ne zaostaja pisanje o pogostih okvarah naše jedrske elektrarne v Krškem.

J. Košnjek
Foto: F. Perdan

Počasi in preudarno

Četrtekov posvet gorenjskega političnega aktiva je bil namenjen obravnavi predloga za spremembo jugoslovanske ustave. Izzvenel je informativno, čemur je seveda botrovala narava predloga samega, saj gre šele za predlog za spremembo ustave in ne še za predlagane spremembe, torej šele za iskanje soglasja, da so spremembe ustave potrebne. Po drugi strani pa je bil informativen tudi zavoljo tega, ker tehtnejših vsebinskih vprašanj razpravljalci niso načeli, dotaknili so se le postopka za spremembo ustave samega in pri tem zastavili načelno vprašanje, zakaj so priprave na spremembo ustave tako dolgotrajne, če je že kritična analiza političnega sistema nakazalo potrebno po spremembah, tako ustave kot njenih izvedbenih aktov.

Ustava je seveda dokument, ki ga ni moč napisati na hitro oziroma na hitro spremeniti in nato čez leto, dve ugotavljati, da nekatere stvari niso pravšnje in jih zato ponovno spreminjati, kakor pri nas radi ravnamo z zakoni. Po drugi strani pa je seveda treba imeti pred očmi zdajšnje razmere v jugoslovanski skupnosti, ki so občutljive, zato res kaže ustavo spreminjati počasi in preudarno, da bi se s tem izognili nepotrebnim političnim pritiskom in bi v široki javni razpravi res vse zvezne enote jasno in določno povedale, v kakšni skupnosti žele živeti. Priprave na spremembo ustave, če lahko tako rečemo predlogu predsedstva SFRJ o spremembah in dopolnitvah ustave naj bi bile torej nekakšen vmesni čas, v katerem bi zbrali vse poglede nanj in tako kot drugi povedali tudi slovenskega, vseboval naj bi tudi možne rešitve, ki jih je na osnovi tega predloga moč iskati.

Torej ni treba čakati, kdaj bo napačil čas za dejansko javno razpravo o posameznih spremembah ustave, že zdaj bi morali biti sestanki o tako pomembni stvari kot je ustave vsebinsko tehtni in ustvarjalni.

M. Volčjak

Mladi smučarji na Soriški planini — Na Soriški planini smo v ponedeljkovem veleslalomskem tekmovanju najboljših pionirjev v Evropi, ZDA in na Japonskem Jugoslovani štirikrat slavili, na torkovih slalomih pa trikrat. Toliko zmag na loških FIS tekmovanjih nismo pobrali še nikdar. O tekmovanju poročamo na 16 strani. — Foto: F. Perdan

Posojila bi prizadela gradbenike

Zaradi novih predpisov (zakona o celotnem prihodu in dohodku) se mora posojilna politika bank spremeniti. Zaradi uveljavljanja realnih ekonomskih kategorij bodo morale banke uveljaviti tudi realno pozitivne obrestne mere. Med drugim nekateri predlagajo, da bi morali uveljaviti takšne spremembe, ki bi omogočile revalorizacijo glavnice, drugi spet trdijo, da je primerna samo revalorizacija anuitet.

Če bo revalorizacija obstreljela tudi za stanovanjska posojila, bo prizadela predvsem jugoslovansko gradbeništvo. Gradbeniki so prepričani, da bi tak ukrep prizadel ne le zasebni, ampak tudi družbeni sektor, saj stanovanjska posojila najemajo tudi delovne organizacije.

Tako bi se občutno zmanjšal priliv sredstev za gradnjo stanovanj. Organizacije namreč že zdaj dajejo vse manj sredstev, tako da pogosto vključijo tudi sredstva samih delavcev, ob čemur pa je treba zagotoviti tudi določena posojila.

Nevarna sivina

Radovljica — Če krava daje šest tisoč litrov mleka, je takšen podatek razveseljiv. Še bolj ugoden je, če podatek opredeljuje povprečje določenega območja ali posamezne farne. Če pa se takšen donos nanaša na obrat KŽK v Poljčah, je to znak za rdečo luč.

Poljče so bile vedno in dolga leta zgled in marsikomu željni cilj, ki naj bi ga dosegli naši kmetijci. V zadnjih nekaj letih so se temu cilju že mnogi približali in tudi takšni so že, ki so zdaj že nad Poljčami. Posplošeno in širše gledano smo torej naredili korak naprej. Vendar pa bi takšno izravnavanje in uspešno približevanje lahko označili tudi za sivino. Ta pa je vedno nevarna; posebno če vemo, da je pri zgledu, kot so Poljče, nekaj narobe.

In v Poljčah imajo že nekaj let težave. Mlečnost krav upada. Trenutno je sicer še na povprečni zavidljivi ravni, vendar grozi nevarnost, da se bodo razmere še poslabšale. Eden od pomembnih vzrokov za to so tudi stare molzne naprave, ki jih ne morejo nadomestiti. Ne dobijo dovoljenja za uvoz. Tiste, ki jih dela nekdo doma, pa ne ustrezajo. Krave zaradi njih namreč obolevajo za mastitisom.

Vzvod razvoju in napredku so bili, so in bodo lepi zgledi. Vendar je tudi zgleda treba spodbujati oziroma jim na različne načine omogočati, da bodo zgledni ostali še naprej. Sicer se lahko zgodi, da bomo padli v nevarno sivino povprečja, kjer bodo rezultati, kolikor bolj na široko jih bomo primerjali, slabši. Pri kmetijstvu pa to pomeni zgolj in samo nazadovanje pri proizvodnji hrane. Torej razlog več, da se zamislimo nad zgledom, kjer gori rdeča luč.

A. Žale.

Evropsko tekmovanje v sankanju

Jesenice, 19. februarja — V Savskih jamah nad Jesenicami bo v petek, 20. februarja, v soboto, 21. februarja in v nedeljo, 22. februarja XII. evropsko prvenstvo v sankanju na naravnih progih.

Že na začetku stoletja je sankarski šport v Sloveniji užival veliko popularnost v bo-

hinjski dolini, to tradicijo pa zdaj uspešno nadaljuje mesto Jesenice. Kongres FIL je organizacijo enoglasno podelil Jeseničanom.

V petek, 20. februarja, bo uradni trening enosedov in dvosedov ter svečana otvoritev, v soboto in nedeljo bo tekmovanje v Savskih jamah.

Svečani zaključek s podelitvijo nagrad bo v nedeljo ob 16. uri v gledališču Tone Čufar.

D. S.

V Sebenjah bodo spomladi zakopali

Sebenje, 19. februarja — Na skupni seji predsedstva krajevne konference socialistične zveze, sveta krajevne skupnosti in gradbenega odbora je bilo v torek zvečer največ govora o izgradnji telefonskega omrežja v krajevni skupnosti. Zdej je gotovo, da imajo v krajevni skupnosti na voljo 310 priključkov. Gradbenemu odboru je uspelo, da je z akcijami in samopripevkom že nabavil kable. Stališče gradbenega odbora je, da je marca oziroma spomladi treba zakopati v izgradnjo primarnega omrežja. Za najugodnejšega izvajalca del je bil izbran PAP Ljubljana, ki je izgradnjo omrežja ovrednotil na 132 milijonov dinarjev. Gradbeni odbor si bo zdaj prizadeval, da bi čimprej zbral potreben denar, da se gradnja v prihodnjih mesecih ne bi preveč podražila.

PO SLOVENIJI IN JUGOSLAVIJI

Popust za elektriko

V Srbiji so sklenili, da bodo manj premožna gospodinjstva plačevala električno energijo 20 odstotkov ceneje. Pravico do popusta so pridobili potrošniki, ki imajo subvencionirano stanarino in prejemaajo varstveni dodatek ali socialno pomoč. Pravico imajo tudi brezposelni, slepi in invalidski upokojenci ter ljudje, ki prejemaajo otroški dodatek v prvi ali drugi cenzusni skupini. Tako bo popusta deležno 60 tisoč potrošnikov, znesek pa so ocenili na 700 milijonov dinarjev. Manj bodo plačevali tudi tiste delovne organizacije, ki bodo v kritičnih trenutkih zmanjšale porabo za 20 do 50 odstotkov.

Železničarji zahtevajo višje cene

Jugoslovanski železničarji od začetka tega leta vsak dan zabeležijo za 150 milijonov dinarjev izgub, zato so delegati skupnosti jugoslovanskih železničarjev zahtevali od izvršnega sveta, naj jim dovoli povišanje cen. Prepričani so, da bi se morale cene dvigniti že s 1. marcem za približno 14,5 odstotka. Ob tem naj bi se prevoz potnikov podražil za 20 odstotkov prevoz tovora za 13 odstotkov.

Višje pomoči, dražji vrtci

Letos naj bi opravili štiri redne valorizacije socialno-varstvenih pomoči in prispevkov k oskrbnim stroškom v zavodih. Datumi so

1. marec, 1. maj, 1. julij in 1. oktober. Z naslednjim mesecem naj bi zvišali družbene pomoči otrokom za 30 odstotkov, za enak odstotek pa naj bi se zvišali tudi prispevki staršev za oskrbo otrok v vrtcih. Družbena denarna pomoč kot edini vir sredstev za preživljanje naj bi bila s 1. marcem 5.270 dinarjev, štipendije iz združenih sredstev naj bi povečali za 35 odstotkov.

32 delovnih organizacij ima krajši delovni čas

Na seji republiškega sveta zveze sindikatov so razpravljali o rezultatih skrajševanja delovnega časa v 32 delovnih organizacijah po Sloveniji. V svetu ta proces poteka zelo hitro in avstrijski sindikati so ocenili, da bodo v njihovi državi do leta 1991 celo prešli na 35-urni delovnik. V ta poskus je pri nas zajetih 43 tisoč delavcev. Največ težav ugotavljajo zaradi zastarele tehnologije ter pomanjkanja naložbenih sredstev.

Lani manj gostov iz tujine

V Sloveniji je bilo lani za 2 odstotka manj prenočitev turistov iz tujine. Obisk naših najbolj številnih gostov, Zahodnih Nemcev, je krepko nazadoval, saj jih je bilo po številu prenočitev kar 6 odstotkov manj kot leta 1985, zastoj pa je tudi pri gostih iz Avstrije in Italije. Še naprej se povečuje obisk gostov iz bolj oddaljene Velike Britanije, Švedske in Danske, postajamo pa tudi zanimivi za goste iz Irske in Izraela.

Študent naj bo

Kranj, 18. februarja — Kam po srednji šoli? O tej odločitvi, ki se naglo približuje, smo povprašali letošnje četrtošolce v gorenjskih šolah. V primerjavi s preteklo generacijo se zarisujejo predvsem tri značilnosti: prvič, letošnja je številčno šibkejša domala za tri šolske razrede; drugič, zanimanje za študij se je pomembno krepilo, saj namerava s šolanjem na univerzah nadaljevati 80 odstotkov Gorenjcev, le petina bo iskala zaposlitev; in tretjič, veliko več je učencev, ki še oklevajo.

Glavnina, prek 45 odstotkov, namerava študirati tehniške, biotehniške in naravoslovne vede. Na Fakulteto za elektrotehniko namerava sto učencev, 84 učencev na Fakulteto za strojništvo, 69 na Biotehniško fakulteto, 59 na Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo in podobno. Močno je poraslo zanimanje za študij ekonomije, k čemu namerava 138 učencev, ter organizacije dela (50 učencev). Videti je, da ima celo pri študiju bilizina šole pomemben vpliv. Zlasti na račun okrepljenega zanimanja za ekonomijo in organizacijo dela je z druge strani upadel interes za študij na pedagoškem, pravno-upravnem in zdravstvenem področju.

Nekatere spremembe so skladne s premiki v kadrovskih potrebah, bolj zaokrožena primerjava pa bo kmalu znana ob razpisu kadrovskih štipendij, ki ga bo gorenjsko združeno delo ponudilo študentom.

M. Kraljič in F. Belčič

Letna seja kranjskega sindikalnega sveta

Prekinitev dela je vse več

Kranj, 18. februarja — Na sredini letni seji občinskega sindikalnega sveta so potegnili črto pod delo v lanskem letu, za katero je bil značilen skokovit porast števila prekinitev dela, na referendumih so neuspeh doživljali predlogi o boljšem nagrajevanju strokovnjakov, delavce pa vse bolj jeze razlike, ki pri osebnih dohodkih nastajajo zaradi različnih prispevnih stopenj, saj so tja do 15-odstotne.

Lani smo se največ ukvarjali s prekinitvami dela, spremembami samoupravne organiziranosti v ozdih in s problematiko nagrajevanja po delu, je pregled dela občinskega sindikalnega sveta v lanskem letu strnil njegov predsednik Miha Rauter in o teh problemih podrobneje spregovoril. Lani je bilo v Kranju 25 prekinitev dela, dvanajstim bi lahko rekli stavke, ostalo pa so bile izredne seje, izsiljeni sestanki in podobno. V primerjavi z letom poprej, ko je bilo prekinitev dela pet, je torej lani njihovo število skokovito poraslo. Botrovali so jim prevsem neustreznimi osebnimi dohodki, delavci so opozarjali na počasno reševanje problemov, slab ekonomski položaj, slabo vodenje, izražali nezaupanje vodilnim. Bilo pa je tudi nekaj neupravičenih zahtev. Sindikalne organizacije so se običajno odzvale počasi, šele tedaj ko je spor dobil že obliko prekinitev dela, sindikalno delo pa je po njej običajno oživel. Odločneje kot doslej bomo morali v sindikatu oceniti, kdaj so zahteve delavcev upravičene in kdaj gre za izsiljevanje, je dejal Miha Rauter, saj je v prvih dveh mesecih letošnjega leta že prišlo do sporov, ki kažejo na upravičenost zahtev delavcev.

V Kranju so lani v desetih ozdih spremenili samoupravno organiziranost, v štirih primerih je šlo zgolj za statusne spremembe, v dveh za preoblikovanje v enovito delovno

organizacijo (Gorenjski tisk, Creina), drugod pa za združevanje poslovnih funkcij na ravni delovne organizacije. Spremembe so narekovala spremenjena gospodarska razmera, uvajanje sodobne tehnologije, sodobnejša organizacija proizvodnje, povezovanje sorodnih organizacij, niso pa bile naravnane kot težnja po ukinjanju tozov. Nekaj sprememb samoupravne in poslovne organiziranosti je že napovedanih tudi v letošnjem letu.

Veliko težav so imeli lani v Kranju s predlogi o boljšem nagrajevanju strokovnjakov, saj jih večinoma delavci na referendumih niso sprejeli. Gre za spopad z uravnilovko, je dejal Miha Rauter, pa tudi za spopad s »strokovnjaki«, ne glede na rezultate njihovega dela.

Opozoril je še na problem, ki ga delavci vse bolj izpostavljajo, tudi ob prekinitvah dela. Zaradi prispevnih stopenj iz kosmatega osebnega dohodka, ki se obračunavajo po kraju bivanja, prihaja tudi do 15 odstotnih razlik pri čistem osebnem dohodku, med tistimi delavci seveda, ki so v Kranju stalno in začasno prijavljeni. Razlike so tudi med gorenjskimi občinami, tako velike pa predvsem z občinami v Bosni in Hercegovini, od koder prihajajo delavci, ki pa v Kranju bivajo le začasno. Takšne, tudi 15-odstotne razlike, kar se v plačilni kuverti pozna že v nekaj deset tisoč dinarjih, seveda načenjajo smiselnost

stimulativnega dela osebnega dohodka. Največ tovrstnih težav imajo v Savi, Gradincu in Tekstilindusu. Kranjski sindikat namerava odpreti to vprašanje na republiški in zvezni ravni, čas je seveda primeren, saj so pred vrati ustavne spre-

membe, uveljavljen pa bo nov obračunski sistem.

Razpravljalci so dodali osvetlili te probleme, slišimo denimo oceno, da delavci neradi glasujejo za bolj osebne dohodke strokovnjakov, ko se sami s svojim težav prebijajo skozi mesec. Na se je navezovalo opozorilo, da se v Kranju povečuje število socialnih pomoči, prejema vse več mladih družin, v katerih sta zaposlena oba starša.

M. Volčjak

Javno o štrajkih

Plače so le vzvod

Škofja Loka, 17. februarja — Štrajki, prekinitev dela, izsiljeni sestanki ali karkoli že temu rečemo, da so bili v javnosti dolgo »tabu tema«, o kateri so tudi politiki raje šepetali kot pošteno na glas spregovorili. Žal (ali pa tudi ne) so štrajki postali del naše vsakdanjosti, pred katerim ne gre zatiskati oči. Izkazalo se je namreč, da je v kolektivih, kjer delavci štrajkajo, običajno slabo še vse kaj drugega kot samo plače. S tega vidika štrajki niso tako zelo nepomembni in nepotrebni kot se zdi.

V škofjeloškem sindikatu so pripravili dokaj analitično poročilo o prekinitvah dela v minulem letu in ga ponudili v široko javno obravnavo, predvsem pa v izziv za boljše politično delo in večjo aktivnost sindikata v delovnih kolektivih.

Lani je loški sindikat zabeležil šest izsiljenih sestankov oziroma prekinitev dela: v Niku, Jelovici, Alpetouru, Iskri Železniki, Tovarni hladilnih naprav in Alpsesu. Sodelovalo je okrog 370 delavcev, kar predstavlja 2,3 odstotka vseh zaposlenih v občini. Prekinitev so trajale od dveh do šestih ur. Bile so v gospodarstvu, medtem ko v negospodarstvu kljub nezadovoljstvu delavci niso štrajkali.

Sopku lanskih štrajkov so Ločani ta mesec dodali še dva nova: 9. februarja so zahtevali pojasnilo, zakaj nižje plače, zakaj neuresničen proizvodni plan, kdo je zanj odgovoren, delavci v enotah Jama in Vzdrževanje v Rudniku urana Žirovski vrh. 11. februarja so štrajkali v Jelovici.

V vseh štrajkajočih kolektivih postavljajo za glavno gibalno nezadovoljstva delavcev njihove osebne dohodke. Predsednik loškega sindikata Sandi Bartol pa med tremi poglavitnimi vzroki daje plače na zadnje mesto. Meni, da so plače le vzvod za štrajke. Slabo razpoloženje med delavci povzročajo nekateri neugodni sistemski ukrepi, predrage surovine, od katerih je sicer odvisna prevladujoča predelovalna industrija na Loškem, visoka inflacija. Gre torej za zunanje družbene zavore pri pridobivanju primernega dohodka in s tem osebnih dohodkov. Vendar ne kaže mižati tudi pred notranjimi slabostmi, zlasti preživite proizvodne programe, slabo razvojno delo, slabo delovno disciplino. V takih kolektivih pasluški ne morejo biti dobri ali pa prihaja, kot je primer v tozdu Hladilstvo v Tovarni hladilnih naprav, do pretiranih razponov med najnižjimi in najvišjimi plačami, pri čemer so najnižje resnično premajhne za normalno življenje.

Za vse dosedanje štrajke na Loškem je značilno, da niso bili izpeljani tako kot jih zamišlja zakon o združenem delu, ampak so bili neorganizirani izbruhni nezadovoljstva posameznih skupin delavcev, ki jih hipni popravki plač lahko le za krajši čas poležejo. Kot rečeno, so korenine globlje. Namesto da zahtevajo le boljše plače, ki jih z dohodkom ne morejo opravičiti, bodo delavci pod plaščem sindikata gotovo bolj učinkoviti, če bodo zahtevali boljše vodenje, boljše razvoj, prodaje; če ne drugače, tudi z zamenjavo katerega od »nedoraslih« delavcev na ključnih mestih.

H. Jelovčan

Odrkitje spomenika generalu Maistru naj bi bilo že letos jeseni

Prispeva vsa Slovenija

Maribor, februarja — V sklad za postavitev spomenika generalu Maistru se je januarja letos nabralo že več kot 7 milijonov dinarjev. Izbran je bil osnutek akademske kiparke Vlaste Zorkove, visok pa bo 270 cm.

Kot sporočajo člani predsedstva za spomeniški sklad iz Maribora, akcija zbiranja sredstev za postavitev spomenika generalu Maistru dobro poteka. Prispevki so pritekli od okrog 800 posameznikov širom po Sloveniji, pa tudi od drugod, iz drugih naših republik, celo iz zamejstva, iz Amerike, Avstralije in Anglije, ter od delovnih organizacij. Precejšnje število delavskih svetov, na katere se je odbor obrnil za sredstva, je sporočilo, da bo sredstva izplačalo po zaključnem računu, v začetku letošnjega leta. Te še enkrat lepo prosijo, da bodo obljubo res izpolnili. Imena darovalcev sproti objavlja mariborski Večer.

Mariborska podjetja pa prispevajo tudi materialno. Tako je tonu bronza za Maistrov kip

poklonila Surovina Maribor, kamniti podstavek bo izdelalo in podarilo podjetje Gradbeni finalist, Gradis iz Maribora bo spomenik dokončno postavil na izbrani prostor na Leninem trgu v Mariboru, okolje bo brezplačno uredilo mariborsko Cestno podjetje, osvetlitev pa Elektro Maribor.

Vsi, ki imate še namen poslati prispevek za postavitev spomenika velikemu Slovencu, ki je na čelu svojih prostovoljcev v bojih za našo severno mejo v letih 1918/19 pridiril svobodo Slovincem v Mariboru in na vsem ozemlju takratne Spodnje Štajerske, nakažite denar Spomeniškiemu skladu pri Zvezi prostovoljcev — borcev za severno mejo v Mariboru, na žiro račun 51500 — 678 — 95822.

D. D.

V počitniških hišicah v Pineti bodo še vedno imeli prednost borci

Interesente za letovanje zbirati na enem mestu

Škofja Loka, 12. februarja — Člani Medobčinskega sveta zveze borcev Gorenjske predlagajo, da bi rezervacije za letovanje v Pineti ne zbirali več občinski odbori, temveč Zavod za letovanje Gorenjske, ki za hišice tudi skrbi. Velja naj ekonomsko cenovno socialno šibkim borcem pa naj bi del stroškov povrnili občinski odbori zveze borcev.

Dosedaj je bila praksa taka, da so občinski odbori sprejemali rezervacije za letovanje borcev v njihovih počitniških hišicah v Pineti pri Novgradu. Vendar se je večkrat dogajalo, da so ostajale prazne ali pa so jih za regresirano ceno zasedli drugi. Medobčinski svet zveze borcev Gorenjske predlaga, naj občinski odbori razpravljajo o tem, da bi se rezervacije sprejemalo na samem Zavodu za letovanje, ki tudi sicer skrbi za zasedenost hišic in njihovo obnovo. Cene naj bi bile enotne, za borce in druge, ki bi želeli tu letovati, regres pa naj bi borcem povrnili občinski odbori. Vsekakor pa mora Zavod s temi počitniškimi hišicami poslovati po polni ekonomski ceni, da ne bo treba občinskimi odborm dodatno vlagati. Ugotovljeno je namreč, da obstaja sporazum med zavodom in borčevsko organizacijo, v katerem je določeno, da mora zavod skrbeti za te hišice in njih

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

D. D.

obnovo, da pač mora postajati vsi leti za ležišče takšno cenovno da vse to zmora, da torej v celotno zaračuna tudi amortizacijo. Dogovorjeno je bilo tudi, da bo do sezone zavod hišice — 20 jih je s skupno 80 ležišči — delno obnovil. Predvsem se potrebna obnova ležišč.

Da bi pa le rešili problem večjih del, kot so kanalizacijski priključki in podobno, pa bila tudi dana pobuda, da bi potem, ko bodo letos obnovili ni glavni gorenjski spomeniški izpeljali podobno akcijo tudi za sanacijo borčevskih domov. Polnopa obnova hišic bi bila zdaj za zavod prevelik zalogati. Zavod mora letos pripraviti projekt, da bi se proti koncu leta že dogovarjali za naslednjo obnovo hišic. Obveznost zbiranja sredstev, ki mora zavod vabiti na svoje seje, mora biti ena od glavnih nalog. Manj enkrat letno pa občinski odbore zveze borcev seznanjati s poslovanjem in morebitnimi problemi.

D. Dolenc

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, stavek Gorenjski tisk, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik izdajateljskega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (Jesenice), Helena Jelovčan (Škofja Loka, kronika), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Dušan Humer (sport), Danica Dolenc za dom in družino, Tržič), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdani (fotografija). Časopis je poltednik, izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo 28-463, mali oglasi in naročnina 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 121-1/72.

Varočnina za 1. polletje 1987 je 4.500 din

Stane Čadež, glavni direktor Alplesa iz Železnikov:

Amerika ostaja v naši izvozni računici

Železniki, 17. februarja Najtežji trenutki Alplesa so mimo, pravi direktor Stane Čadež. Tudi vse notranje reorganizacije in pretresi kažejo pozitivni obraz. Hudi časi pa še niso mimo, čeprav je januarja proizvodnja ohrabrujoča, domačih in tujih naročil je dovolj, bo Alples izvažal le toliko, kolikor je potrebno za pozitiven poslovni rezultat. Vabljeni in varljivi Ameriki se slovenski lesarji z Alplesom vred kljub grenkim izkušnjam ne nameravajo odreči. Ameriški trg ima najvišjo kupno moč in nanjo je treba računati.

«Če pri nas cvetijo sistemi izjem, potem se moraš tudi tje vanje izjemoma vključiti, čeprav z makroekonomskega stališča to ni dobro. Če nam bo program ACA uspel, bo to nov izvozni zalet.»

Alples jo je v primerjavi z nekaterimi drugimi slovenskimi lesarji, ki so še več izvažali, še dobro zvozil. Poznamo primera Savinje iz Celja, Lipe iz Ajdovščine. Vi ste izvoz bistveno zmanjšali, da ste se rešili najhujšega?

«V začetku leta 1986 smo imeli vsake izvozne cilje. Izvoziti smo hoteli 45 odstotkov lesne proizvodnje. Ko so sredi leta začeli vsi izvozni programi prinašati izgubo in ko niti materialni stroški niso bili v celoti pokriti, smo ameriški izvoz zmanjšali, delno pa smo ga prenesli v Evropo. S tem smo si zagotovili le nekoliko boljše poslovanje. Tako je izvoz lani dosegel vrednostno le 20 odstotkov celotnega prihodka. Nekateri so jo slabše zvozili. Vendar so se v reševanje položaja lesarjev vključile regionalne poslovne banke z odpisovanjem obresti in odobrenjem sanacijskih posojil. S tem so vsaj deloma omilili težak položaj.»

petimi partnerji sofinanciral ustanovitev posebnega podjetja v Združenih državah Amerike z namenom stalnega plašmaja pohištva na ameriškem trgu. Menimo, da moramo kljub neugodnim spremembam in padcu vrednosti ameriškega dolarja na svetovnem trgu denarja v Združenih državah ostati, izvoza pa nikakor ne povečevati. Računali smo, da bi v Združene države Amerike izvozili za 5 milijonov dolarjev blaga, vendar smo pristali na polovici.»

Ameriški trg se za lesarske proizvode iz Jugoslavije zapira, slišati pa je tudi glasove, da se zmanjšuje tudi povpraševanje po naših izdelkih. Vprašujemo, v kolikšni meri se zato sploh še plača računati na te kupce?

«Naš proizvodni program se na ameriškem trgu dobro trži. Trženje ni problem, vendar po svetovnih cenah. Tudi mi lahko uspešno in rentabilno proizvajamo ploskovno pohištvo za Združene države Amerike, vendar pod pogojem, da imamo tudi svetovne cene pri vhodnih materialih. Osnova je iverna plošča. Svetovna cena za kubik tega materiala je 100 dolarjev, cena naših ivernih plošč pa je od ponedeljka, 16. februarja dalje, 110 tisoč dinarjev ali 210 ameriški dolarjev. Proizvajati po svetovnih cenah v takih razmerjih ni lahko. Druga priložnost dobrega trženja v ZDA in tudi v Evropi pa je program miz. Gre za masivni les. Računamo, da bomo lahko pri tem bolje prodajali svoje delo in ustrezno prestrukturirali naš program.»

Skupni programi razvoja postajajo v Jugoslaviji moda. Ekonomisti trdijo, da to ni dobro, saj gre za programe izjem. Tudi lesarji si veliko obetate od skupnega programa izvoza pohištva v Ameriko, Kanado in Avstralijo (ACA)?

stimulacij. Računamo, da ga bomo uveljavili letos.»

Veliko nameravate prodati doma. Bo trg sposoben kupovati zaradi padca življenjske ravni?

«Ocenjujemo, da bomo doma lahko prodajali. Kupna moč je sedaj takšna, da z zalogami nimamo problemov. Blago gre tekoče iz skladišč. Osebnih dohodki so lani res hitro, nenormalno naraščali. Vemo pa, da moramo temeljito spremeniti domači proizvodni program. Septembra bo že na trgu.»

Sodelujete s Slovenijalesom, s tovarno IPH v Žitari vasi na Koroškem. Menda vam oba svoje usluge visoko zaračunavata?

«Smo člani sozda gorenjskih gozdarjev in lesarjev. Prvi poslovni partner pa je delovna organizacija Slovenijales trgovina. Z njo poslujemo po enakimi pogoji kot z vsi drugo trgovsko mrežo v državi. Nevzdržni v tem sodelovanju so plačilni roki 90 dni. Letos smo vodili pravo vojno, da smo se dogovorili za skrajšanje plačilnega roka na 60 do 75 dni. Med tako dolgim čakanjem na plačilo nam je inflacija že požrla najmanj polovico vrednosti. Za trženje priznavamo trgovini 21 odstotko vrednosti blaga, za montažo našega pohištva, če jo opravi trgovina, 4 ali 5 odstotkov, občasno pa se dogovorimo še za absolutne zneske za reklamo. IPH v Žitari vasi je z nami povezan s proizvodno in koperacijsko pogodbo. Pri snovanju tega podjetja smo se dogovorili za tehnološko delitev dela: mi delamo ploskovni del za ogrodja omarastega pohištva, dele iz masivnega lesa pa IPH. To teče. Pri tem razumljivo nastajajo določeni stroški. Prek IPH uvažamo reprodukcijski material, lani pa nam je IPH zaradi znanih težav pri plačevanju računov v tujino pomagal. Pri teh uslugah so odstotki, vendar je to edini način, da smo prišli do repromateriala.»

Če smo vas prav razumeli, so najtežji časi Alplesa mimo?

«Lani so bili zelo težki časi. O njih nismo molčali, nismo skrivali števil. Enako bomo ravnali tudi, ko nam bo šlo boljše. V primerjavi z lanskim septembrom je sedanji položaj ohrabrujoč. Januarja smo dosegli rekordno realizacijo v zgodovini Alplesa: milijard 175 milijonov dinarjev in to samo doma. Tudi zunanji naročili je dovolj, vendar je vprašanje, koliko jih lahko v danih razmerah sprejmemo. Imamo omejitve: samo 30 odstotkov izvoza.»

J. Košnjek

Skupne gorenjske raziskovalne naloge

Hiacinte in cariniki

Vsebina prijavljenih skupnih gorenjskih raziskovalnih nalog je pisana, za ponazoritev smo vzeli dve skrajnosti: raziskavo o učinkih čiščenja odpadnih voda s hiacintami in kadrovskega projekta za delovanje karavanskega predora, kakor so naloge poimenovali predlagatelji.

Prva naloga, ki je dejansko raziskovalna, ni odraz tega, da bi na Gorenjskem hiacinte odlično uspevale, boljše kot drugod, in bi se zato Gorenjscem utrnila zamisel, kako bi jih najbolj izkoristili. Gorenjski značaj skuša dobiti, ker se je zamisel porodila pri škofjeloški Komunali, ki je daleč spredaj v razmišljanjih — seveda pa tudi praktično — kako bi lahko čistili odpadne vode in takšno raziskovalno nalogo predlagajo skupaj z ljubljansko fakulteto za biologijo. Gre torej za raziskovalno nalogo, ki je širšega pomena, vendar pa kot vse kaže, skupne gorenjske podpore ne bo deležna.

Druga skrajnost pa je iskanje delavcev za novi karavanski predor, čemur seveda ne moremo reči raziskava, temveč kveč? mu preiskava, boljše rečeno kadrovska študija. Samo po sebi se zastavlja vprašanje, čemu neki išče streho pod gorenjskimi raziskovalnimi skupnostmi, saj mora sleherni naložbeni projekt spremljati tudi kadrovska študija. Povejmo, da bodo po prvih ocenah ob novem karavanskem predoru potrebovali 300 novih delavcev predvsem v carinski, miličniški in špedicijski službi. Kje jih najti toliko, ustrezno usposobljenih seveda, saj je na Gorenjskem nezaposlenih malo? Torej bodo prišli od drugod, s tem pa se bo seveda odprlo stanovanjsko vprašanje. Skrajni čas je torej, da podelijo kakšno štipendijo in preiščejo, kje bi jih lahko dobili. Izgovor, da denarja za študijo ni nikjer drugod kot v raziskovalnih skupnostih, je seveda presenetljiv, saj je bilo vendar vsakomur že splošno jasno, da karavanskega predora brez ljudi ne bodo mogli odpreti.

Vendar, kot vse kaže, vročih preprirov, ali je to raziskovalna naloga ali ne, ne bo, saj je denarja za skupne gorenjske raziskovalne naloge malo, nekaj več kot 10 milijonov dinarjev. Tako bodo prišle v ročev le tiste, ki so že nekaj časa dogovorjene, kakor je denimo ekološka služba pri Zavodu za socialno medicino in higieno Gorenjske v Kranju, kjer naj bi letos uvajali katastrof onenaževalcev, kar so denarno podprli že vsi gorenjski izvršni sveti. Naslednja naloga, ki ima največ podpore, pa je izrazito uporabno usmerjena, dala naj bi vpogled v računalniške informacijske sisteme, ki jih uvajajo gorenjske organizacije združenega dela, nazivali pa naj bi tudi možnosti njihovega povezovanja. Rezultati bi bili seveda zanimivi še posebej za tiste, ki računalnike v svoje poslovanje šele nameravajo uvesti.

Ker imamo Gorenjci radi občinske meje in se dostikrat teško sporazumemo o skupnih nalogah, moramo seveda sodelovanje gorenjskih raziskovalnih skupnosti posebej pohvaliti. Vendar pa bo dobri volji moral slediti tudi denar, saj bo sicer vse bolj ali manj ostajalo le na papirju. Letos bodo skupnosti združile 20 odstotkov sredstev, ki jih namenjajo raziskovalnim nalogam, torej ne vseh sredstev, kakor so nekateri sprva računali. Več ga bo morda že prihodnje leto, ko bodo skušali v Radovljici s sedanjih 0,02 odstotne ter v Trzinu in na Jesenicah s sedanje 0,03 odstotne povišati prispevno stopnjo na 0,05 odstotno, s čimer se bodo približali škofjeloški in kranjski, ki imata že zdaj 0,07 odstotno prispevno stopnjo.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Naši gospodarstveniki v Nemčiji

V začetku aprila se bo delegacija jugoslovanskih gospodarstvenikov udeležila seminarja o marketingu v Zvezni republiki Nemčiji. Tja bodo potovali na povabilo komisije Evropske gospodarske skupnosti, gostila pa jih bo Nemška zveza za zunanjo in gospodarsko trgovino. Naši gospodarstveniki bodo obiskali tudi več firm ter sejem v Hannoveru, kjer bo dan poudarek kitajski predstavitvi, prihodnje leto pa bo takšno vlogo imela Jugoslavija. Seveda bo to priložnost, da spregovore o lanskih rezultatih zunanjtrgovinske menjave med državama. Jugoslovanski deficit je bil lani večji kakor leto poprej, jugoslovanski izvoz tja je lani porastel za 2,6 odstotkov, uvoz pa za 8,8 odstotkov. Jugoslovanski deficit je tako lani znašal 828 milijonov dolarjev, leto poprej pa 712,1 milijona dolarjev. Le dobra polovica jugoslovanskih nakupov v Zvezni republiki Nemčiji je bila tako lani pokrita z našimi dobavami tja.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Zvečer zakurijo, da je zjutraj toplo v razredu

Bukovica, 17. februarja — Prav gotovo ni denar, ki drži učitelje v osnovni šoli. Tudi Irena Megušar iz Dolenje vasi, ki uči četrtošolce v podružnični šoli Tadeusza Sadovskega v Bukovici, pove, da je to veselje do dela. Res, da so se plače učiteljem spet nekoliko popravile. Njena zadnja je bila okrog dvesto tisočakov. Vendar pa približno toliko zasluži tudi pridna neizobražena delavka v železnikarski Iskri...

Šesto leto poučujem. Začela sem v Škofji Loki, nakar sem bila par mesecev v Dražgošah, v Bukovici sem takorekoč pognala korenine. Ne vleče me nazaj v mesto. Podoželjski otroci so veliko bolj prijetni, mirni, disciplinirani, delavni. Čutim, da je učitelj na deželi še spoštovan,» je povedala Irena Megušar.

V šoli Tadeusza Sadovskega, ki je podružnica matične osemletke Ivana Groharja v Podlubniku, je letos 48 učencev. Pouk za prvi in drugi razred je kombiniran, medtem ko sta tretji in četrti razred samostojna. V četrtem, kjer uči Irena Megušar, je štirinajst otrok. Če vemo, da jih je v velikih šolah po trideset in tudi več, je delo v tako maloštevilnem razredu prava pesem. Slabša plat pa je ohranjanost od matične šole. Podoželjski učitelj je precej prikrajšan za izkušnje, nasvete, pomoč sodelavcev. Zanesiti se mora predvsem na lastno iznajdljivost, ustvarjalnost, samostojno odločati.

Do začetka tega šolskega leta sta bili v Bukovici dve učiteljici, zdaj so tri. Število otrok rahlo narašča. Pouk imajo zjutraj, le tretji razred začne ob enajstih, saj sta v stari šolski stavbi samo dve učilnici, prav taki kot ju poznajo že starši sedanjih šolarjev. Obnova šole z dograditvijo prizidka je mišljena 1989. leta, vendar je vprašanje, če bo tedaj uresničena. Občinskega samoprispevka ni več, iz rednih virov pa se denar vse prepočasni nateka.

«Šola pi av vpije po zidarjih. Stari zidovi so vlažni, mrzli, le dva umivalnika sta na hodniku, kuhinja je pomilovanja vredna. Čistilka že zvečer zakuri v kaminu in potem še ponoči naloži na ogenj, da je zjutraj v razredu toplo,» je povedala Irena Megušar. Izjemno slabi so pogledi za pouk vzgojnih predmetov, «lasti» za telesno vzgojo. Otroci pozimi in v slabem vremenu telovadijo kar med klopmi.»

H. Jelovčan

V tehtnici pridno grade

Tehtnica iz Železnikov gradi po načrtu — Stare prostore Tehtnice iz Železnikov so podrli in lani avgusta so del proizvodnje preselili v nove prostore, del pa zaradi prostorske stiske prenesli v Ljubljano. Sedaj gradijo še eno stavbo, ki mora biti zgrajena do letošnjega 15. avgusta. Vanjo bodo preselili strojni oddelek, umiranje tehtnic in oddelek montaže tehtnic. Poslopje je sedaj pod streho. Za gradbena dela bo Tehtnica dala 45 starih milijard dinarjev, za opremo pa še 42 milijard. Tretja etapa modernizacije Tehtnice pa obsega popolno posodobitev opreme. Samo za obdelovalni center jo bodo nakupili za 30 starih milijard, najmanj toliko pa bo cena ostale opreme in aparatov. Novo Tehtnico gradi Tehnik iz Škofje Loke. Dostaj se je vedno držal dogovorjenih rokov in tudi pri tej etapi gradnje ne kasni. (J. K.) — Foto: F. Perdan

KRATKE PO GORENJSKI

Prenovljena in večja prodajalna Lesnine na Jesenicah — Lesni-na Pohištvo Kranj s prodajalnami Primskovem, v Kranju in na Jesenicah je pred nedavnim prenovila in hkrati povečala prodajalno v Skladiščni 5 na Jesenicah. V prodajalni so obogatili vse vrste pohištva, sedanje število različnih vrst kuhinj (sedem) jugoslovanskih proizvajalcev pohištva pa so kar podvojili. Novost v jeseniški prodajalni pa je tudi konsignacijska prodaja Blaupunktovih TV aparatov, glasbenih stolpov in videorekorderjev ter gospodinjstskih aparatov in bele tehnike zahodnonemške firme Bosch. Še letos pa nameravajo jeseniško prodajalno še bolj povečati. V kletnih prostorih bodo namreč uredili prodajo vseh vrst sodov (edino tovrstno na Gorenjskem) in hrastovine, prostore v drugem nadstropju pa bodo preuredili v prodajalno pohištva. — A. Z.

Osmomartevski dinar za bolnišnico

Jesenice — Delavci in delavke ljubljanskega Chema so se odločili, da denar, ki bi ga sicer letos porabili za praznovanje 8. marca, dneva žena, namenijo ljubljanski porodnišnici. Po njihovem zgledu naj bi ravnali tudi drugod. Odzvali so se člani uredniškega odbora glasila Železar, ki predlagajo jeseniškemu železarjem in drugim kolektivom v jeseniški in v radovljiški občini, da denar ob 8. marcu namenijo za nakup medicinskih aparatov v jeseniški bolnišnici. Že zdaj na Jesenicah zbirajo denar za jeseniško bolnišnico in samo lani so ji občani podarili 3.320.000 dinarjev. D. S.

Elektronski informacijski pano na Šobcu

Lesce — Turistično društvo Lesce vsako leto poskrbi za kakšno novost v kampu Šobec. Takšnih novosti, ki bodo zelo obogatili turistično raven kampa, bo letos več. Mednje pa vsekakor sodi tudi elektronski informacijski pano, s katerim bodo goste še bolj obveščali o Gorenjski in kampu. Na panoramskem panoju bodo prikazali najpomembnejše zanimivosti na Gorenjskem, kot so na primer izletniške točke, nakupovalni center, trgovine s posebno ponudbo, industrijske trgovine, dobre gostilne in podobno. A. Z.

Izdelke za razstavo še zbirajo

Kranj — Ob praznovanju dneva žena bodo v krajevni skupnosti Vodvodni stolp v kranjski občini pripravili razstavo ročnih del in kulturno prireditev v prostorih Doma JLA. Ker je za razstavo veliko zanimanje, so prvotni roki (17. februarja) za oddajo ročnih del podaljšali do 28. februarja. Vsi, ki bi radi sodelovali na razstavi, jih lahko oddajo v prostorih krajevnih skupnosti. Razstava bo 4. in 5. marca. A. Z.

Veseli večer kot nekoč

Visoko — Jutri, v soboto ob 19.30, bo v Kulturnem domu Visoko prireditev — Veseli večer kot nekoč. V programu bodo sodelovali Albatros s pevskim in gledališkim programom. Na cetero bo igrala Nataša Meglič, nastopala bo tudi folklorna skupina s Koprca na oktet Mladih in plesna skupina iz Naklega. Izkupiček od prodanih vstopnic je namenjen skladu »lačni otrok«.

Kdaj trgovina na Bregu in na Rodinah?

Žirovnica — Na Bregu in na Rodinah je v zadnjem času zraslo veliko novih stanovanjskih hiš in so zato tudi trgovine postale premajhne. Krajinj zato sprašujejo, če ne bi v občini začeli razmišljati o ponudbi zasebnih trgovin v teh krajih, kajti trgovske organizacije za nove trgovine ne kažejo nobenega zanimanja. V občini je zasebna prodaja na drobno dokaj nerazvita; saj imajo samo štiri zasebne trgovine. Več možnosti nudi nova zakonodaja, po kateri je mogoče opravljati dejavnost na drobno tudi kot postanski poklic, če je za to družbeni interes. D. S.

Imate konjička?

Cekarji, lesene vazice...

Veharjev Nande iz Škofje Loke je hišnik v škofjeloškem zdravstvenem domu. Ves dan se mu veže delo, vedno je kje potreben, za vse mora vedeti. Urnika ni, vedno je praktično v službi, če pa le ima kakšen prost trenutek, je že pri svojih cekarjih. Ko je bil še doma v Stari Oselici, so doma pletli košare, koše. Nande pa se je zadnja leta lotil cekarjev. Ni mu šlo v račun, da bi tako metali proč koristen material, kot so plastični trakovi, vezi pri zabojih. Lepi sivi, modri, rumeni, rdeči, beli so. In vedno končajo le v smetnjakih in kontejnerjih. Kaj, če bi iz njih spletal cekarje? Tu bi jih lahko najbolj koristno porabil. Naredil je lesene modele, nekakšne »kopi-ta«, za tri velikosti in zdaj čeznje opleta cekarje. Močni so, da jih zlepa ne najdeš, pa tudi barve izbira Nande kar najbolj skladno. Gospodinje jih imajo rade, kajti tudi če apv njih kaj polije, se zlahka obriše.

Marsičesa se je v življenju že takole v prostem času lotil Nande. Žena Pavla ima nad kuhinjskimi omarami celo vrsto zanimivih korenin, ki jih je našel Nande in jih po svoje obdelal, zraven pa lesenih vrčkov, vazice za suhe rože, ki jih je sam »zdrakslal«. Silno rad oblikuje v lesu. Včasih se loti tudi molitvenikov, velikih, lesenih, dekorativnih. Ni pa še dolgo tega, ko je skupaj z ženo delal gobeline. Kdor zra, pač zna. D. Dolenc

Stanovanjska gradnja v Drulovki

Veliko zanimanja za atrijske hiše

Kranj, 19. februarja — Kar okrog 120 članov Stanovanjske zadruga Kranj je po objavi oddaje stavbnih parcel v naselju Drulovka do 16. februarja z izpolnjenim posebnim anketnim listom izrazilo zanimanje za gradnjo. Kočno število pa bo znano, ko bodo v delovnih organizacijah končane razprave in sprejeti zaključni računi oziroma razporejena sredstva za stanovanjsko gradnjo ter nakup stanovanj. Največ dela bo v zadruzi z oblikovanjem vrstnega reda oziroma razdelitvijo parcel.

Načrti z maketo območje so že razstavljene v prostorih Stanovanjske zadruga

Zazidalno območje Drulovka na desnem bregu Save v Kranju je zasnovano v gozdnem območju na 18 hektarjih in pol. Tu naj bi v nekaj letih zraslo naselje za 1600 prebivalcev in sicer s 108 vrstnimi hišami, 35 vrstnimi hišami z atrijem, 43 atrijskimi hišami in 25 večdružinskimi objekti, v katerih bo 150 različnih stanovanj. Celotno naselje bo imelo osem manjših vasi s 30 do 40 vrstnimi in atrijskimi hišami. V treh vasicah na jugozahodnem delu območja bo mešano naselje z bloki. Po zazidalnem načrtu je v tem delu predvidena tudi trgovina, na celotnem območju oziroma v programu Drulovke pa so tudi vrte, šola in družbeni dom.

Za celotno območje, kjer se je komunalno urejanje zemljišč začelo že lani, gradnja pa se bo začela letos, je Stanovanjska zadruga Kranj konec minulega meseca objavila oddajo stavbnih zemljišč. Za posameznike — člane zadruga je rok povelj 16. februarja. Upravnik zadruga Gene Kranjc nam je povedal, da je zanimanje za gradnjo nepričakovano veliko.

»Samo med posamezniki se je prijavi-lo okrog 120 članov zadruga. Vendar bo v Drulovki treba upoštevati določeno prednost za delovne organizacije Savo, Iskro, Planiko, Ikos... za reševanje njihovih kadrovskih potreb. Ko bodo v nekaj dneh končane razprave in sprejeti zaključni računi, bo število interesentov oziroma graditeljev dokončno. Takrat pa bomo izoblikovali šele lahko končni vrstni red oziroma razdelili parcele. Že zdaj pa nas skrbi, da vsem ne bo moč ustreči. Se posebno je veliko zanimanja za atrijske hiše, pa tudi za vrstne.«

»Ali bodo interesenti oziroma bodoči graditelji lahko izbirali med parcelami oziroma posameznimi vasicami v naselju?«

»Velike možnosti za takšno upoštevanje želja ne bo. To pa zato, ker bo več različnih pogojev pri razdeljevanju parcel. Zdržiti bo treba na primer tiste intere-

Gradbena parcela (144 kvadratnih metrov) za vrstno hišo stane 4.864.895 dinarjev, montažna izvedba na njej kate-regakoli izvajalca (Jelovica, Marles, Gradis) po cenah iz oktobra oziroma novembra lani pa okrog 11.200.030 dinarjev.

Gradbena parcela (172 kvadratnih metrov) za vrstno atrijsko hišo stane 5.294.000 dinarjev, montažna izvedba pa okrog 11.900.000 dinarjev.

Gradbena parcela (349 kvadratnih metrov) za atrijsko hišo stane 7.906.655 dinarjev, montažna izvedba pa okrog 15.000.000 dinarjev.

Cena za gradbeno parcelo velja do 30. junija letos. Prvi obrak (60 odstotkov) je treba plačati do 31. marca, drugega pa do 30. junija. K temu je treba dodati še stroške za zaklonišče po ceni iz načrta okrog 886.000 dinarjev. Ta cena pa velja le do 30. marca letos.

sente, ki bodo lahko začeli graditi letos. Med njimi in drugimi tiste, ki bodo letos ali kasneje gradili do kleti, pa potem tiste, ki se bodo odločili za povečano klet, in tiste, ki se bodo opredelili za montažno gradnjo in za skupnega proizvajalca, potem tiste, ki bodo gradili do tretje faze, in nenazadnje bo treba upoštevati zaključeno gradnjo v posameznih vasicah. Določeno prednost bodo recimo imeli le tisti, ki bodo lahko še pred 1. avgustom letos, ko mora biti končana komunalna ureditev celotnega območja, (finančno) začeli z izkopom na skali na severnem delu območja. Tu bo namreč potrebno miniranje, kar kasneje ne bo več mogoče. Vsekakor pa lahko rečem, da tisti, ki ima oziroma imel denar (do dokazila), lahko računata na gradnjo.«

Po dosedanjih izkušnjah in ocenah bo stanovanjska gradnja v Drulovki trajala od štiri do šest let. Teoretično in v manjši ni, najbrž tudi že dejansko, pa se bodo prvi lahko vselili v novozgrajene hiše in stanovanja že prihodnje leto. Seveda ne v tiste, kjer bo gradnja klasična, marveč v montažne. Zanimanje za montažno gradnjo je namreč v Drulovki precejšnje.

»V zadrugi smo navezali stike s tremi izvajalci montažne gradnje: Jelovico, Marlesom in Gradisom. Bistvenih razlik v ceni med posameznimi izvajalci ni. Jelovica in Marles zagotavljata standardno izvedbo. Jelovica ima izolacijo s poliuretanim in knin-gips ploščami, Marles pa s tervolom in iverico. Oba pa imata fasade iz salonitnih plošč. Zanimiva pa je Gradisova izvedba, ki ima zunanje stene v prtiličju iz 12-centimetrovskih betonskih elementov, zgornji del pa je v lesu. Prihodnjem mesec bomo s posameznimi izvajalci graditelji (interesenti za gradnjo) organizirali sestanke. V ceno montažne gradnje pa ne bo vključena kritina, ker bo na celotnem območju enaka in sicer interneta. Zaradi lanskega požara in zato okrnjenega proizvodnje v Anhofem pa to lahko povzroči med gradnjo določene težave.«

V ceni parcel oziroma gradnje pa niso upoštevane garaže in zaklonišča. Celotno območje bo namreč imelo 192 skupnih garaž in 400 parkiranih mest. Tehnična možnost za ureditev garaže v prtiličju stanovanjskega objekta je sicer podana, vprašljiva pa je ekonomičnost in izvedba. A. Zalar

Krajevne teme na snegu

Razburljivo kot v svetovnem pokalu

Bukovčica, februarja — »Jernej Ravnikar, Sašo Bernik, Durko Potočnik, Vili Tavčar in sam smo razmišljali, kako bi v pustih nedeljskih popoldnevih ljudi zbežali iz zažepčkov, jih razmigali in zblizali. V misel nam je prišel svetovni smučarski pokal. Zakaj tudi mi ne bi imeli podobne tekme?« je pripovedoval Luka Lovrenčič, eden od organizatorjev smučarskega tekmovalstva v veleslalomu za pokal krajevnih skupnosti Bukovčica-Bukovševca.

Uvodna tekma je bila predzadnje nedeljsko popoldne na Tomaževem. Pobudniki niti v sanjah niso pričakovali takšnega odziva. Pred dvesto ljudi iz vasi Praprotno, Spodnja Luša, Bukovnica, Stirpnik, Ševlje, Tomažovo, Bukovica, Knape in Pozirno pa tudi od drugod je prišlo na smučišče, ki se mu je smejalo sonce. V dolini so se vlekli sive megle.

Kar 88 tekmovalcev, od predšolskih otrok do tistih v zrelih letih, je na Tomaževem merilo moč v sedmih starostnih skupinah. Nekateri so tekmo vzeli za šalo, zabavo, drugi, zlasti bolj spretni smučarji, uspešni tudi

na občinskih sindikalnih prvenstvih, pa so čisto zares dokazovali, kako dobri so. Na koncu, po štirih točkovanjih, bo kajpak lepo sprejeti pokal. Četudi je »samo« krajevni, ne svetovni.

»Druga tekma je zaradi slabega vremena odpadla in jo pripravljamo jutri na Bukovici,« je dejal Luka Lovrenčič. »Tretja bo to nedeljo na Bukovšici, zaključna pa bo na Stirpniku. Denar od startnine, ki jo plačajo samo odrasli, bomo porabili za nakup priznanj, pokalov in za sklepní živžav, veselico za vse udeležence.«

Boj za krajevni pokal ni samo športna, tekmovalno rekreativna prireditev. Veliko več je. Lahko bi jo imeli za nekakšne krajevne »sindikalne« igre, kjer ni pomembno, kdo zmaga, pomembno je, da pride, sodeluje, pokaže dobro voljo. Kjer se vaščani srečajo, poklepetajo in poveselijo, navijaško razgrejejo, nadihajo svežega zraka, razmigajo. Kako željni so take sprostitve, so s svojim odzivom dokazali že na prvi tekmi. Ker je lepo uspela, jih bo na naslednjih gotovo še več. H. Jelovčan

Za pehar dobre volje

Kranj — Modrina iz Kranja je sklenila po naših krajih malo zabave, malo lepe pesmi, tudi opernih napevov in naravnih viš. Zato je izbrala operne pevce, Gašperje, lajnarja, črna harmonikarja, za povezavo in zbavljivke pa Tino in Janca za

Lepo je Dolinarjev Janez, igralec, še bolj pa znan kot televizijski in radijski napovedovalec, dejal, da želijo s prireditvijo obiskati predvsem manjše kraje in mesta, kjer tovrstna kulturna ponudba ni pravo velika, da obogatijo s tem ne bodo, veseli pa bodo, če bodo ljudem prinesli vsaj malo razvedrila.

Skupinica je resnično prava osvežitev in razvedrilo. Kajti le redko se ujamemo na radiu lepe zahtevnejše narodne pesmi v izvedbi opernih pevcev. Tu pa sta sopranistka Sonja Hočevarjeva in tenorist Rajko Koritnik v živo.

Da je večer še bolj zanimiv je tu Rasto Tepina s svojim edinstveno lajno, ki zaigra lo Radetzky marš, Milče Šuštergu, eden naših najboljših harmonikarjev, so Gašperji, ki samo pojejo in igrajo, amoniti se znajo tudi prisrčno šaliti. Seveda Tina Primožič in Janez Dolinar, ki si vsakič sproti brusita jezike... D. Dolenc

Danes bo ta misija dobre volje obiskala Tržič, Primskovo, v nedeljo Cerklje, kasneje pa še Žiri in Jesenice. Če boste pa želeli, bo prišlo tudi k vam... D. Dolenc

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Nadležne svinjske kože

Naš bratec se v pismu, ki nam ga je poslal, zelo huduje nad delovno organizacijo Koteks in nad vsemi, ki so krivi ali pa tudi ne (tako tudi nad našim uredništvom), da ta delovna organizacija ne odkupuje več avstrijskih oziroma živalskih kož. Kmetje jih morajo zato zakopavati, namesto da

bi kože predelali v usnje. Ni čudno, da je potem obutev tako draga, se huduje bratec.

O škodi, ker kože kmetje zdaj zakopujejo, se strinjamo z njim. Teško pa mu pritrdimo, da smo za to krivi tudi v uredništvu.

P. S.: Vsem, ki nam pišete za rubriko Pisali ste nam ali Pritožno knjigo, prosim, pa tole. Veseli smo vsakega vašega pisma ali obvestila. Pogosto se

po tem podamo tudi na teren, kjer vse skupaj preverimo. Upoštevamo vsa podpisana pisma z imenom, priimkom in naslovom (čeprav potem imena na izrecno željo ne objavljamo). Nepodpisana pisma brez naslova pa romajo v koš. In tudi neobjavljenih fotografij ne vračamo.

Uredništvo Pišete in obljublajte...

Veliko pišete in obljubljate, kaj vse se bo letos naredilo. Že lani je bilo v Kranju tudi tako.

Moram vam povedati, da se v kranjsko tržnico ni nič in kamor premaknilo. Še vedno stranke v stanovanjih okrog tržnice otrešajo posteljno perilo po živilih na tržnici. Stranke odgovorne lahko, da prav ne ukrenejo. Saj imamo pred store stare Save in Vino pivo. Le zakaj samo obljublajte, žete, kaj bo narejeno. Nehajte samo besedičiti in obljubljanje. Kaj je konec koncev v Ljubljani jevo cesto in z avtobusno po Tržnico.

Slava Marošević

ČAR ODRSKIH LUČI

Jesenice Štiri desetletja na deskah, »ki pomenijo svet,« vrsta pomembnih slovenskih gledaliških priznanj pa Prešernova nagrada Gorenjske prav pred kratkim vse to lepo zaokroža nastopanje Slave Marošević, amaterske gledališke igralkice.

Stala je na odru v svetlobi žarometov, ki znajo tako neprijetno ščemeti v oči, obenem pa graditi svetlobno prepreko med odrom in občinstvom, tistim odrom, na katerem je igralec včasih ta sam. Tokrat ni bila sama. Stala je tam, vsa vitka, visoka, v lila obleki, ki je njej, rjavolaski, brezhibno pristajala. Neka krahka eleganca je vela iz vse njene drže, medtem ko je poslušala obrazložitev Prešernove nagrade, ki jo je prejela prav na odrskih deskah, ki jih je v dolgih letih najbolj spoznala. Kdo ve, so se tisti, ki so jo poznali v njeni stredini let trajajoči karieri, spominjali njene Medeje, Desdemone, Bernarde Albe, Kastelke, Mete, Veronike Deseniške in drugih dramskih likov

žensk, ki zahtevajo močan igralski talent. Vse to je bila ona, Slava Marošević. Igralka.

Te dni je vse popoldneve na odru kranjskega Prešernovega gledališča, ki ga prav tako dobro pozna kot jeseniškega. Zdaj dograjuje svojo vlogo matere v slovenski noviteti Jožeta Snoja Gabrijel in Mihael, ki bo kot premiera odprla Teden slovenske drame prihodnji teden v Kranju.

Včasih se igralcu zdi, da se spoprijema z najtežjo vlogo v svojem življenju, pa pride nova vloga, še zahtevnejša od prejšnje. Takšno se Slavi Marošević zdi Snojevo videnje slovenske matere v družini, ki jo ob koncu vojne pretresajo ideološka nasprotja. Vloga tako drugačna kot so bile vse njene dosedanje, tako popolno nasprotje na primer Cankarjevi materi, ji ne da spati. Sicer pa je takšnega predpremiernega vzdušja, ko vloga nastaja, ko se iz dramskega teksta izvija njen lik, pravzaprav vajena. Vedno je bilo tako, občutek odgovornosti do predstave, do soigralcev, s katerimi se je treba ujeti ubrano pa ne le na premieri, pač pa na vseh ponovitvah; vse to je čar, pa tudi peza odrskih desk.

»Morda je le malo drugače pri monodrami, tokrat si predstava ti sam, ni soigralcev, vse drugo pa ostaja,« pravi Maroševićeva, ki se je po vseh teh letih nastopanja še zdaj lotila tudi monodram. Poskus — sama pravi, da v monodrami napolni oder sam, od roba do roba. Obe monodrami — Mož brez obraza, Germain in pes sta bili popoln uspeh, ki ji je prinesel tudi vabilo na Borštnikovo srečanje. Toda žal tam ni nastopila, pač pa sta bili monodrami njeno poslovljno nastopanje na odru jeseniškega gledališča.

Če bi bila poklicna igralka, hi si že pred leti na odru zaslužila pokojnino. Doma je v družini, kjer so vedno cenili umetnost. Pa se je v življenju obrnilo, ni postala poklicna igralka. Toda — igrala je veliko, lepe vloge je dobivala, vse je obvladala s svojim talentom. Pa ne samo s tem. Igranje je več kot to, samo kultura govora na odru, kultura gibanja, s tem še nisi igravec. Trdo garanje, odrekanje, vzdrževanje kondicije, vseskozi pa z nazven obrnjeno občutljivostjo, s katero igralec srka doživljanja — svoja in drugih ljudi — jih nosi v sebi, o njih razmišlja in se uči. Nепrestano od začetka se uči, trpi v mukah in radostih ustvarjanja. In ko se nabere v življenju skoraj sto vlog v več kot tisoč predstavah? Kdo od igralcev pa si lahko reče — zastor je padel? Tudi Slava Marošević ne.

Vse polno načrtov ima, igralskih kajpak. Čeprav zdaj dobesedno živi in diha z novo vlogo, za katero tudi sama meni, da je njena nova sijajna prilika, pa si kajpak ne želi vedno le igrati mater ali podobnih hudo dramatičnih vlog. Nikoli se ni otepla tudi komedij, ne le zato, da ji gledalci ali pa dramaturgi ne bi prilepili večni pečat tragedije. Še zdaj se muza ob spominu na vlogo Patricije v Orkestru, kjer je med drugim imenitno »igrala« tudi violino. Tudi zdaj ima v mislih novo, veselo vlogo — v ženskem ročnem delu, duhovitem delu, polno črnega, obešnjaškega homorja. Skupaj s še dvema igralkama bo predstavo postavila na oder Vesna Arhar — Štihova, predstavo pa bo mogoče odigrati kjerkoli, tudi brez klasičnega odra. Si predstavljate tri pokvarjene ženščine, ki neuničljivo, strupeno kot zmore le ženska, opletajo z jeziki — sebi in občinstvu v imenitno zabavo...

L. M.

Teden slovenske drame

IZBOR SLOVENSKE DRAMATIKE

Kranj V letošnjem Tednu slovenske drame, ki se bo od 25. februarja pa do 8. marca že sedemnajstič odvijal v Kranju, je kot vedno, za te vrste gledališke dogodke, veliko zanimanje. Nekatere predstave so bile razprodane v hipu, za ostale pa je nekaj kart še na voljo. Gledalci bodo videli dvanajst predstav in šestnajst ponovitev. Na otvoritvi, na kateri bo govoril Ciril Zlobec, bodo podelili tudi Grumovo nagrado

PROGRAM TEDNA SLOVENSKE DRAME

- 25. februar: Jože Snaj GABRIJEL IN MIHAEL, režija Matija Logar, spremljevalna prireditev Prešernovega gledališča
- 26. februar: Dane Zajc KALEVALA, režija Meta Hočevar, SNG Drama Ljubljana
- 27. februar: I. Cankar POHUŠANJE V DOLINI ŠENTFORJANSKI, režija Jože Babič, SSG Trst
- 28. februar: I. Cankar ZA NARODOV BLAGOR, režija Dušan Jovanovič, SSG Trst
- 1. marca: I. Cankar KRALJ NA BETAJNOVI, režija Gregor Tozon, Šentjakobsko gledališče Ljubljana
- 2. marca, Dane Zajc VORANC, Gledališče Ivan Zajc Rijeka
- 3. marca, Slavko Grum DOGODEK V MESTU GOGI, režija Meta Hočevar, SNG Drama Ljubljana
- 4. marca: V. Möderndorfer PRILIKA O DR. J. MENGELEJU, režija V. Möderndorfer, SLG Celje
- 5. marca, Miloš Mikeln VEČERJA V VILI P., režija Franci Križaj, SLG Celje
- 6. marca, R. Šeligo SLOVENSKA SAVNA, režija Janez Pipan, NK Ivan Zajc Rijeka
- 7. marca: Alenka Goljevšček ČE ZMAJ POŽRE MAMO, režija Ksenja Murari, LG Ljubljana
- 8. marca: A. Goljevšček POD KRLEŽINOM GLAVOM, režija Željimir Oreškovič, Satirično kazališče Jazavac Zagreb

Ce bi sklepali samo po obsežnem repertoarju slovenskih gledališč, ki so v pretežni meri zasnovani na domači dramatik, potem izbora za letošnji, že sedemnajsti po vrsti, Teden slovenske drame v Kranju ni bilo težavno

sestaviti. Vendar pa so kriteriji, ki so vodili selektorja dr. Andreja Inkreta pri izboru gledaliških del, vsekakor težje narave; še posebej, ker je bila, — kot je sam zapisal — slovenska dramatika v lanskem obdobju manj

izrazita kot v prejšnjih sezonah, izjema je le Zajčeva Kalevala. Vsekakor pa bo v Kranju predstavljen pomembnejši del slovenskih gledaliških dogajanj v letu 1986.

Kranjskemu občinstvu, ki je za nekatere predstave že dobesedno razgrabilo vstopnice, se bo predstavilo dvanajst gledaliških del. Med njimi vsekakor kaže na prvem mestu omeniti krstno uprizoritev Snojeve drame Gabrijel in Mihael, ki ga bo premierno na otvoritvi, v sredo, 25. februarja, predstavilo Prešernovo gledališče Kranj, gostitelj prireditve. Kot se vedno dogaja, ker ni mogoče predvideti nenadnih dogodkov, je v že izbrani program prišla sprememba. Zaradi bolezni je moralo Mestno gledališče ljubljansko odpovedati predstavo Justifikacija.

Tako, kot je že običajno na Teden slovenske drame, se bodo občinstvu predstavili tudi gledališniki iz drugih republik. Tako bodo 8. marca nastopili igralci Satiričnega gledališča Jazavac iz Zagreba z Alenko Goljevšček Pod Krležinom glavom (Pod Prešernovo glavom). Gledališče Ivan Zajc z Reke pa bo gostova-

lo s Šeligovo Slovensko savno. Kot posebnost kranjskega gledališkega srečanja pa bo gotovo nastop italijanskih gledališnikov gledališča Ivan Zajc z Reke z Danetom Zajca dramo Voranc. Po nekaj poskusih pred leti, da bi v Kranju nastopili italijanski gledališniki in pred tem še gledališče iz Gradca, bo to prvo takšno predstavitev gledališke ustvarjalnosti v okviru kranjske prireditve.

Kot so povedali na tiskovni konferenci v Prešernovem gledališču, bo letošnje prireditev popestrilo še več spremljajočih dogodkov. Tako bo 4. marca v gledališču okrogla miza na temo interpretacija Ivana Cankarja v slovenskem gledališču. V Mestni hiši so za 27. februar skupaj s Prešernovim gledališčem in Gledališkim muzejem pripravili otvoritev razstav Avantgarda v slovenskem gledališču med obema vojnama. Na otvoritvi Tedna slovenske drame v sredo, 25. februarja, v Prešernovem gledališču pa bo znan tudi letošnji dobitnik Grumove nagrade za najboljšo slovensko dramsko besedilo.

L. M.

Darja in Rok Souček

UMETNIŠKA KERAMNIKA

Škofja Loka V galeriji ZKO Knjižnica je te dni na ogled razstava keramike Darje in Roka Součka, ki se že vrsto let samostojno in skupaj ukvarjata z oblikovanjem glin.

Vztrajno ponavljajoče trditve o pomanjkanju izvornih oblik in da na Slovenskem ni tradicije pri oblikovanju keramike, zaradi likovna produkcija Darje in Roka Součka. Še ob zadnji razstavi del Darje in Roka Součka smo govorili, kako sta premostila prehod iz nekdanjega prastarega oblikovanja glin ali takoimenovane lončarstva v svet umetniške keramike. Ta prehod se je pri njiju začel s krašenjem že danih oblik (na primer krožnikov) in

postopoma prešel do vmesne stopnje oblikovanja posod in tudi male plastike kot izdelkov lastne zamisli. Tudi to ni zadovoljilo njihune skupnega hotenja predstaviti keramiko takšne oblike in razsežnosti, ki bi v sebi nosila naboj čistega likovnega dela in umetniškega sporočila. Zato posoda ali krožnik, vaza ali čaša zanju ne morejo biti osnovni nosilec likovnega sporočila, ker gledalčev oko zapelje osnovna oblika predmeta in je na ta način likovna izraznost potisnje-

na vstran. Zato sta se odločila za glinasto ploščo pravokotne oblike, ki še najbolj spominja na slikarska površina svoje osnovne razsežnosti. Vse te možnosti sta zdaj v svojih najnovejših delih s pridom izkoristila.

V oksidni lošeni keramični plošči sta s kiparskimi in slikarskimi prijemi našla novi osnovni nosilec likovnega izraza. Iz rjavega motnega lošča se kot pobjiskavanje svetlikajo tirkizno zeleno modri poudarki, ki poži-

vljajo sicer monotonu skrivnostno rjavino razprostrto čez vbo-kline iz izbokline reliefja, polnega tekstur. Nastaja mikavna dvojnost med plastično oblikovalnim reliefom in pomirjujočim barvnim prelivom, iz katerega vstaja tudi zanimiv motivni svet razpet med človeško figuro in prevladujočim podvodnim rastlinjem.

Andrej Pavlovec

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V Galeriji Prešernove hiše je odprta razstava Prešernovi nagajenci 1971-1973. V Mali galeriji in stebriščni dvorani se z likovnimi deli predstavljajo člani Grupe 676 iz Murske Sobote.

Danes, v petek, ob 19.30 bo v knjižnici kranjske gimnazije literarni večer, na katerem se bodo predstavili mladi pesniki: M. Globočnik, B. Jordan, M. Studen in M. Eržen.

JESENICE — V galeriji Kosove graščine je odprta razstava Arheološko najdišče Ajdna.

Danes, v petek, ob 18. uri odpirajo v razstavnem salonu Dolič razstavo fotografij mojstra fotografije Stojana Kerblerja.

RADOVLJICA — V galeriji Sivčeve hiše so na ogled slike akad. slikarja Henrika Marchla. V avli skupščine občine Radovljica so na ogled dela članov likovne skupine Veriga iz Lesc.

VRBA — Prešernova rojstna hiša je odprta vsak dan razen ponedeljka od 9. do 16. ure.

DOSLOVČE — Finžgarjeva rojstna hiša bo zaprta še do 1. marca.

KRANJSKA GORA — Liznjekova hiša (etnološki muzej) je odprta ob torkih, četrkih in sobotah od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

BOH. BISTRICA — V Domu Joža Ažmana je odprta slikarska razstava društva Alpalik.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji Loškega gradu je na ogled razstava Kelti na Slovenskem. Razstavo je pripravil Narodni Muzej Ljubljana.

V galeriji ZKO — Knjižnica je na ogled razstava keramike Darje in Roka Souček.

V salonu pohištva Alpex v Železnikih je na ogled razstava del članov društva likovnih amaterjev Ajdovščina Milana Ipavca in Mitje Kravosa.

V dvorani Loškega odra gostuje v nedeljo, 22. februarja, ob 19.30 Gledališče Tone Čufar z Jesenic s tragikomedijo J. Anouilha Škrjanček.

BREZJE — Kulturno društvo Brezje bo v nedeljo, 22. februarja, ob 16. uri uprizorilo v Kulturnem domu Brezje pri Trziču dramo Vladimira Primca Zapravljeni žulji.

Kulturno društvo Brzeje bo uprizorilo dramo Zapravljeni žulji Vladimira Primca v kulturnem domu Podbrezje v soboto, 21. februarja ob 19. uri.

V Lomu bodo igrali veseloigro Svojejavček — Zadnjo igro so v Lomu igrali pred štirimi leti, Kekca, in to tako dobro, da so z njim veliko gostovali in nastopili tudi v Trziču v Cankarjevem domu. Po občnem zboru 17. januarja pa so se mladi Lomljani kar na hitro odločili, da bi igrali Svojejavčka, tridejansko s petjem, ki jo je spisal Carl Slesber, priredil pa Jaka Špicar. Za režijo so poprosili domačega režiserja Toneta Kralja, glasbeno opremo pa je pripravil Toni Meglič. Premiera bo v nedeljo, 22. februarja, v Lomu, gostovali pa bodo še v Jelendolu, v Brezjah pri Trziču, Lešah in Podljubelju in morda še kje. Na sliki: Igor Soklič in Irma Soklič. Foto: D. Dolenc

KONCERT JAMESA BROWNA

Ljubljana — V sredo, 25. februarja, ob 20. uri se bo v ljubljanski hali Tivoli predstavil znani soul glasbenik James Brown.

SLIKE VIDE ŠTEMBERGER

Kranj — Z likovnimi deli Vide Štemberger smo se prvič srečali v Kranju pred sedmimi leti, ko se je slikarka v Prešernovi hiši predstavila s ciklom svojih risb. Te risbe še danes veljajo za klasičen zapis spontanega ustvarjalnega napora, ki se ne meni za zavore, ki mu jih postavljajo na pot neka dogovorjena pravila.

Take neposrednosti, kakršna se je javljala v slikarinem impulzivnem toku črt, ki se je ustavil šele, ko je bilo konec notranjega vzgiba, Vida Štemberger ni nikoli več doživela. V njeno kasnejše delo so se tako kot pri mnogih drugih ustvarjalcih vključili mehanizmi, ki so skušali dati tudi nekemu enkratnemu in povsem osebnemu stanju oziroma razpoloženju nek širši, bolj sproščen značaj, v formalnem pogledu pa bolj ali manj dogovorjeno, v času pogojeno obliko. Tako so nastali številni slikarski cikli, v katerih Vida Štemberger obdeluje različna področja vidnega sveta: krajino, floro in favno ali različne materiale, ki jih domiselno povezuje v zanimive kolače. Našteta dela kljub nekaterim racionalnim korekturam niso brez močnega ekspresivnega naboja, ki se javlja v različnih deformacijah oblik, v svojevrstni barvitosti predmetov, v uporabi svetlobe in nemalokrat tudi v oblikovanju prostora.

Tak je tudi v razstavišću Kavka v Kranju razstavljeni ciklus cvetličnih tibožij, ki jim sicer ne moremo pripisati povsem enotne stilne oznake, a jih združuje prisotnost množice razpoložljivih vtisov, emocij in razmišljanj. So kot odprta dlan, na kateri nam slikarka ponuja raznovrstne z bolj ali manj gosto tančico prekrite sadove svojih ustvarjalnih prizadevanj.

Cene Avguštin

SINDIKAT IN KULTURA

Radovljica — Komisija za kulturo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Radovljica je lani za zaposlene v občini pripravila 39 kulturnih prireditev — gledaliških predstav, koncertov, likovnih razstav. Šest prireditev je bilo na Bledu, štiri v Bohinjski Bistrici in v Lescach, tri v Radovljici in v Stari Fužini, dve v Kropi, Bohinjski Beli, Čeršnjici, Zasiplu in v Begunjah, po ena v Ribnem, na Lancovem, v Ljubnem, Podnartu, na Brezjah, v Mošnjah in Zgornjih Gorjah, dve v Ljubljani. Odziv je bil dober, saj se je vseh prireditev ogledalo 9255 delavcev. Občinski svet je poleg prireditev iz programa »kulturne akcije« organiziral še ogled opere Nabucco v Ljubljani, baletnega tripta v Cankarjevem domu in gostovanje gledališke skupine Gruntovčani v Radovljici.

Komisija za kulturo — vodi jo Damjan Žbontar — načrtuje za letos 24 gledaliških predstav, 12 glasbenih in pevskih koncertov, šest likovnih in fotografskih razstav, štiri folklorne prireditve in ogled nekaterih zanimivih gledaliških in opernih predstav v Ljubljani. Največ predstav bo na Bledu, v Lescach, Radovljici in Podnartu. Dve folklorni prireditvi bosta letos namenjeni tudi delavcem iz drugih republik.

Delovne organizacije, podpisnice družbenega dogovora za vsakoletno kulturno akcijo, bodo letos za izvedbo obsežnega programa prispevale 60 oziroma 80 dinarjev na zaposlenega. Za ogled kulturnih prireditev v Ljubljani pa bo moral vsak udeleženec plačati še približno 900 dinarjev.

C. Z.

Domači zdravnik

Jabolko (1)

Jabolko je vseskozi zdravo sadje, ne samo presno, temveč tudi kuhano, pečeno in vloženo, o njem lahko govorimo kot o zdravilu, in sicer kot o zdravilu nemajhnega pomena. V zrelem sadežu je veliko vitamina A, B in C, poleg tega vsebuje sadež obilo sadnih kislin, črslvine, glede na sorto več ali manj sadnega sladkorja in celo vrsto rudniških snovi in raznih prvin. Težko je najti boljše in naravnije zdravilo za urejevanje iztrebljanja pri zaprtju, kot zaužiti in dobro prežvečati redno vsako jutro na tešče 1 ali 2 presni ali rahlo pečeni jabolki (seveda brez sladkorja in mčšobe). Jabolko ne smemo nikdar uživati mrzlih, ker utegne to škodovati želodcu in jetrom. Včasih slišimo očitke, da ta ali oni ne prenese jabolko — omenjajo predvsem bolečine v želodcu in pekočo zgago — vzrok je očitno v tem, da jedo premrzla jabolka ali pa jih ne prežvečijo. Jabolka, ki jih hranimo v mrzlem prostoru, morajo nekaj časa ležati na toplem, preden jih pričemo jesti! To zmerom premalo upoštevamo. Povrh tega je treba jabolka žvečiti počasi in skrbno. Čim bolj je jabolko prežvečeno, tem lažje je prebavljivo!

Ker vsebuje pri jabolkih lupina šestkrat več vitaminov C kot meso, je treba jabolko zmerom jesti z lupino vred. Pri čezmernem sušenju in peki se uniči veliko vitamina C. Presna, rahlo pogreta jabolčna kaša je ena izmed najlažje prebavljivih jedi, kar jih sploh je! Naj se sliši še tako protislovno, vendar ni jabolko le imenitno zdravilo zoper zaprtje, temveč prav tako sijajno pomagajo pri driski. Sveže nastregana jabolka kot edina hrana, ki jo uživamo več dni, so odlično zdravilo zoper črevesni katar, da celo zoper grizo in druge nalezljive črevesne bolezni. Celo pri paratifu in najhujši grizi je po uživanju presnih jabolk kmalu opaziti zmanjšanje sluzi in krvi v blatu. Tudi pri malčkih se to zdravilne zelo dobro obnese. Vendar je treba pri jabolčni dieti zmerom strogo paziti na to, da se je tiste dni treba kar najskrbneje ogibati sladkorja in vseh tekočin. Samo v tem primeru učinkuje jabolko na gibanje želodca in črevesja blažilo, izravnavajoče, pri čemer ju brez draženja spodbuja k normalnemu delu in krčenju. Pektini v jabolčnem mesu učinkujejo v črevesju kakor goba. Vsrkavajo vodo in strupene snovi v črevesju in jih hitro in brez bolečin odvajajo iz črevesja. Črslena kislina, ki jo vsebuje, ovira razvoj drobnocivk, zato s tem izredno pospešujemo zdravljenje črevesnih bolezni. Vendar ni treba čakati, dokler se ne pokaže to ali ono znamenje te ali one črevesne bolezni. Vsak človek, najsi se čuti še tako zdravega, naj vsaj enkrat na mesec naredi razkuževalno »črevesno kuro«, s katero bo odstranil strupene snovi iz telesa.

Spotiti se je zdravo

Za potenje pijemo topel ovsen zavrelek, osladkan z medom. Z medom tudi povečamo moč tistih zeli, ki že same pospešujejo potenje. Take se bezgovo cvetje, lipovo cvetje, žajbelj in druge. Za ovsen zavrelek lahko vzamemo tudi ovsene kosmiče.

— Oče, zakaj zakon dovoljuje samo eno ženo?
— Sinko, ko boš starejši, boš uvidel, da mora zakon ščititi tiste, ki se sami nočejo.

Profesor opazi študentko, ki je med njegovim predavanjem zaspala.

— Tovarišica, spite pri komer hočete, samo pri meni ne boste!

Zbiramo recepte za originalne gorenjske jedi

Gorenjski ričet

Manca Dobrin s Trstenika je bila prva, ki se je skorajžila in poslala svoj domači, preskušeni recept za ričet. Takole ga kuha, pravi:

»V lonec denem 2 pesti fižola, 3 do 4 pesti ješprenja, 2 zrna česna, 1 vejico majarona, 1 lovorjev list, 2 do 3 krompirje, 1 veliko žlico zaseke (ali na koščke narezane prepražene slanice) in 1/4 do 1/2 litra sladke smetane.

To je približno za 5 oseb. Vode dam, kolikor je je pač treba, kolikor gosti ima kdo rad.

No, verjetno bi morali dodati še to, da fižol in ješprenj prej čez noč namočimo in da krompir narežemo na kocke, smetano in zaseko pa dodamo na koncu, tik preden jed postrežemo.

Prepričana sem, da mora biti tale Mančin gorenjski ričet resnično dober, ko je toliko dobrega v njem in nič čudnega, da se njeni domači ne zmrdujejo, ko ga imajo vsak teden enkrat na krožniku. Tak ričet se je Manca naučila kuhati od svoje mame.

Lepa hvala, Manca, upam, da se bodo zdaj tudi druge gospodinje skorajžile. D.D.

Vrt naj bo mikaven tudi pozimi

S primernim drevjem in grmovjem oblikovan vrt je lep tudi pozimi, ko sneg še poudari zanimiva nasprotja med temno zelenino iglavcev in golimi vejami listavcev, odetih v snežno belino. Ko snežna odeja ni predebela, pridejo do izraza tudi zimzelene in druge grmovnice, posebno še, če so obložene z barvitimi plodovi, kot panešpljice, ognjeni trn, razni češmini, med katerimi je posebno cenjena bodika ali ileks. Tudi rdeči plodovi šipka so vrtu dolgo v okras.

Posebno privlačne pa so v vrtu pozimi cvetoče grmovnice. Tudi teh je nekaj, ki prenesejo našo ostro zimo, posebno še v zavetni legi.

Pravi jasmín zacvete že pozimi s svojimi, trobenticam podobnimi, rumenimi cvetovi na dolgih vejah, ki jih lahko gojimo ob zavetnih stenah, obrnjenih proti jugu ali jugozahodu. Ob hudem mrazu se cvetovi zapro, da se ob toplejšem vremenu ponovno razcveto. Zaradi dolgih poganjkov, ki dosežejo dolžino do 2 metra, ga gojimo kot popenjavko, le da veje privežemo na oporo. V primorju se lepo razrašča preko škarp, kjer je še posebno učinkovit. Cvetje lahko režemo za zimske šopke.

Druga izredno lepa grmovnica, ki cvete pozimi, pa je čarobni oreškar ali hamamelis. Cvetovi na golih vejah se odpirajo že od pozne jeseni pa vse do sredine zime ali začetka pomladi. Njihovi dolgi, krepasti cvetni listki, rumeno do rdeče obarvani (odvisno od sorte), prenesejo sneg in led. Vendar jim nudimo v vrtu zaščitni prostor v sončni ali polsenčni legi. Dva do tri metre visoki, leskam podobni grmi, ljubijo globoka humozna, rahlo kislina in vlažna tla. Da jih lažje občudujemo, jih zasadijmo ob hiši, po možnosti pred zimzelene iglavce, kjer pridejo njihovi običajno rumeni cvetovi do polne veljave.

Se pozimi, ko skopni sneg, zacvete resa. Zasadijmo jo tudi v vrtu, da bo skupaj s številnimi vrtnimi sortami cvetela v raznih odtenkih od snežnobele do rdeče barve. Med trajnicami pa zacvete že pozimi tudi teloh, ki ga zlahka gojimo tudi v vrtu.

Anka Bernard

MODA

Saten, žamet in svetleči se kamenčki sestavljajo ti večerni obleki, ki so ju za januarski sejem mode v Ljubljani sešile modne kreatorke Gorenjskih oblačil. Saten, prešit v stilizirane cvetne liste, se odbija od mehkega črnega žameta. Da je zlahtnost še večja, se z naborov, pentelj, stiliziranih cvetov svetlikajo kamenčki. Ne pravi, seveda, toda svetijo se ravno tako. Vsekakor lepo delo. Bo katera segla po takšni umetnini?

Foto: F. Perdan

Morda vas zanima

Prvo podvodno vojaško akcijo je pred 2460 leti izvedla ženska. Ko je perzijski kralj Kserks I. z ladjevem napadel Grčijo, je deklica po imenu Ciana pod vodo pripravila do sovražnih ladij ter presekal vrvi njihovih sider. Na milost in nemilost prepuščene tokovom in vetrovom so mnoge od njih nasedle na čeri in se potopile.

IZ ŠOLSkih KLOPI

NAGRADNA UGANKA

V prejšnji nagradni uganki smo vprašali po romanu o Prešernu Neiztrohnjeno srce pisca Antona Slodnjaka. Pravičen odgovor je poslal tudi Borut Slapar iz Trziča, Cesta 4, julija 45, ki je bil izžreban in bo po pošti prejel Aerove akvarelne barvice.

Oko fotografskega aparata je ujelo 18-letnega smučarskega skakalca. Doma je v Spodnjih Dupljah, član kranjskega smučarskega kluba in državni reprezentant. V nedeljo je na svetovnem prvenstvu v skokih dosegel najboljšo jugoslovansko mesto doslej, na svetovnih prvenstvih, seveda. Bil je četrti, kljub malce goljufivim sodnikom, kot ste najbrž tudi sami opazili. Fant hodi v srednjem kovinarsko šolo v Škofjo Loko. Pravijo, da je miren, resen in mu napovedujejo še lepo športno pot.

Kdo je? Kje je bilo svetovno prvenstvo v smučarskih skokih, na katerem je bil odličen četrti? Na kako veliki skakalnici?

Odgovore pošljite do 10. marca na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 — nagradna uganka.

NAGAJIVI ŠKRAT

Sem tiskarski škrat. Ne bi bil škrat, če ne bi kakšen zagodel. Zadnjič, v prispevku Torbice za afriške šolarje, sem v priimku mentorice šiviljskega krožka v osnovni šoli Petra Kavčiča v Škofji Loki spremenil dve črki. Napisal sem, da je Damjana Sink, pa so me opomnili, da se piše Šmid. Spodobilo se, da se opravičim, a kaj, ko je tako zabavno premetavati črke.

SAJ NI RES — PA JE

Včasih je treba le malo dobre volje in iznajdljivosti, pa omogočiš otrokom smučanje ob vlečnici, tudi tistim brez debelih denarnic.

Solsko športno društvo Ratitovec je za šoloobvezne otroke organiziralo v času zimskih počitnic vrsto različnih športnih aktivnosti. Razen iger z žogo v telovadnici, ritmike, plavanja in drugih je društvo organiziralo tudi smučarske tečaje in prosto smučanje ob vlečnici na položnih terenih v bližini Železnikov. Skrb za vlečnico so prevzeli učenci višjih razredov in ti so tudi poskrbeli za red in varnost na smučišču.

Otroci so lahko kupili smučarsko karto, s katero so se vozili neomejeno, lahko bi ji rekli celodnevna smučarska karta, za katero so odšteli samo 100 dinarjev, pa še čakanja v vrsti ni bilo.

Konkurenca dnevnim smučarskim kartam v večjih smučarskih centrih?

Gregor Malenšek, predsednik ŠSD Ratitovec v OŠ Prešernove Brigade Železniki

KULTURNI DAN

V uredništvo smo dobili kar zajeten šop poročil o proslavljanju kulturnega dneva v šolah. Vseh ne moremo objaviti, preobsežna so. Izluščili smo samo enega.

V šoli smo praznovali. Obiskala nas je pesnica Neža Maurer. Poslušali smo jo z velikim zanimanjem. Povedala nam je, da je prvi pesmi dala naslov Cekini. Učencem je podelila Prešernove bralne značke. V učilnici smo imeli z zgodbami in pesmimi okrašeno tablo. Čisto tiho smo poslušali Pestrno. Napisal jo je France Bevk. Lepo je bilo.

Uroš Jenko, Karmen Satler, I. b r. OŠ Josipa Broza Tita Predoslje

Tele prikupen muc krasi naslovnico novega Brstja, glasila učencev osnovne šole Lucijana Seljaka v Kranju. Narisala ga je Eva Tomažević iz 6. d. Sicer pa je v časopisu največ govora o zdravstvu, zdravstvenih dejavnostih, o zdravilih, zdravnikih in podobnih tegobah. Učenci so predstavili stražiški zdravstveni dom, lekarno in zdravnika. Seveda pa v Brstju ne manjka tudi drugačnih zanimivih spisov, zgodbic, križank, rish, ugank, glasbene strani, mode, še posebno zabaven pa je horoskop. Priznanje ustvarjalcem in oblikovalcem glasila!

UMETNOST IN MI

Z umetnostjo se srečujem predvsem v gledališču in ob gledanju dram na televiziji. — MOJCA PELKO

S prijateljicami večkrat uprizorimo kakšno igro za starše. — TJASA GOLMAJER

Z njo se srečujem vsak dan ob pisanju domače naloge, saj se trudim, da bi jo napisal čim lepše. Precej o umetnosti zvemo tudi pri likovnem pouku. — JANEZ ARH

V umetnosti ne znam uživati. — DAVID ŠUMI

Za u. netnost imam bolj malo časa. Najrajši poslušam dobro glasbo. — SIMONA VALTER

O umetnosti precej slišimo v šoli, z njo se srečam ob obisku gledališke predstave. Seveda je tudi pisanje spisov in pesmi umetnost. — JURE URBANEC

O umetnosti največ slišim v šoli pri pouku, pri gledanju televizije in poslušanju radija. — BOŠTJAN ARNEŽ

Z literarno zvrstjo umetnosti me seznanja brat. Ko napiše pesem ali zgodbo, mi jo vselej ponudi, da jo preberem in ocenim. — NADA BEGELJ

Večkrat doma s sestrico sestavljam pesmice. Včasih se verzi hitro rimajo, drugič nama zopet ne gre in ne gre. Mislim, da je to že pravo majhno umetniško ustvarjanje. — MONIKA TROBEC

Poslušam popularno glasbo, igram v dramski skupini in tu moraš imeti kar precej smisla za umetnost. Po televiziji gledam filme, navdih za spoznavanje in občutek ter pravo doživljanje umetnosti pa vselej dobim v naravi. — SIMONA CUDERMAN

Včasih grem na ogled likovne ali kiparske razstave. Takrat občutim lepoto umetniških slik in kipov; poteze na obrazu, pogled, položaj rok in podobno. — IRENA GAŠPERLIN

Z umetnostjo so se spopadli učenci 7. b r. OŠ Matije Vačljavca Preddvor

TRENUTEK SREČE

Akcija PODARIM — DOBIM je tudi mene zvalila k sodelovanju. Zato sem kupil kar osem razglednic Podarim dobim. Na vsako žrebanje pošljem po dve razglednici. Dan žrebanja težko pričakujem. Končno pride večer ko, je ura 7.50. Mirno se usedem pred televizijo in čakam. Ko se končno prikaže na ekran Rifle in pove nekaj za uvod, mi srce prične močneje biti. Nato pa minute žrebanja tečejo v velikem pričakovanju.

Lani je bilo, ko so žrebali drugo nagrado, denar. Rifle je že rekel Boštjan. Sapa mi je zastala. Mislim, da se mi je sreča nasmehnila. Že sem premišljeval, kaj vse si bom lahko kupil. A priimek ni bil moj. Trenutek sreče se je razblinil v razočaranje.

Se vedno vztrajam in potrpežljivo pošiljam razglednice, saj še vedno upam, da se mi bo sreča nasmehnila. Ne bom obupal!

Boštjan Zupan, 5. c r. OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka

KAKO ŠE PRAVIMO UČITELJEM

R. G. iz Bistrice pri Trziču piše, da tudi v njihovi šoli nekatere učitelje kličejo po priimkih. Na primer: Kodra, Kosmačka, Rozmanca... Nekaterim pa so dali posebna imena. Tako učitelju za likovni pouk na tihem pravijo PENZEL, ravnatelj se je prijel vzdevek BALTAZAR, imajo pa še: HRENOVKO, ZERENKA, FAGOTA, ŽIRAR, Ob vzdevek razložite, kaj FO, GROŽNO, KOKICO,

STREMLO. Škoda, R. G., ker nisi napisal, zakaj jim tako pravite. Vseeno hvala za pismo.

Vabimo vas, da se oglasite. Izvirne, domiselne vzdevke učiteljev, ki pa naj ne bodo žaljivi (učitelji, šola je tudi vesela, zato se nasmejte!) pošljite v naše uredništvo. Ob vzdevek razložite, kaj pomeni.

TV SPORED

SOBOTA

21. februarja

- 8.00 Poročila
- 8.05 Ustavljamo
- 8.20 A. Matic: Punčka
- 8.35 Vroče—hladno, oddaja o TV Skopje
- 9.05 Miti in legende — Iz nove zaveze: Kristusovo vstajenje
- 9.20 Tedenski zabavnik, oddaja TV Sarajevo
- 10.25 Človek in glasba: Haydn in Esterhazy
- 11.20 Mir in razorožitev: Krepitev zaupanja (Finska), dokumentarna serija OZN
- 11.45 Ormizje: Emigracija — takšna in drugačna, ponovitev
- 14.40 SP v smučarskih klasičnih disciplinah — tek na 50 km, posnetek iz Oberstdorfa
- 15.25 Divji poni, ameriški film
- 16.50 DP v smučanju — veslesalom (m + ž), reportaža s Pohorja
- 17.10 Košarka — CZ: Partizan, vključitev v prenos
- 18.25 Na zvezi
- 18.45 Risanka
- 19.00 Propagandna oddaja
- 19.55 Danes: Knjiga
- 19.26 Vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.50 Zrcalo tedna
- 20.10 Propagandna oddaja
- 20.15 Portret Burta Reynoldsa
- 20.45 Odrašitev, ameriški film
- 22.30 Propagandna oddaja
- 22.35 TV dnevnik
- 22.50 Dempsey in Makepeace, 6. del angleške nanizanke

Oddajniki II. TV mreže:

- 13.15 Test
- 13.30 Kako biti skupaj
- 14.00 Operacija Y, sovjetski film
- 15.30 Beograjske zgodbe
- 16.40 Dallas, ameriška nadaljevanke
- 17.30 Repata princeza, otroška predstava
- 18.30 Lievin: EP v dvoranski atletiki, prenos
- 19.20 DP v hokeju — I. tekma končnice superfinala — Partizan: Kompas
- 20.00 Olimpija, prenos 3. tretjine
- 20.15 Pred Univerzijado
- 21.30 DP v rokometu — Pelister: Metaloplastika
- 21.30 EP v dvoranski atletiki, posnetek iz Lievina
- 22.15 Nadaljevanje športne sobote
- 23.00 Glasba na ekranu

TV Zagreb I. program

- 9.00 TV V SOLI
- 10.30 Poročila
- 11.30 Izbor iz programa plus
- 14.45 Kritična točka
- 15.15 Poročila
- 15.20 TV koledar
- 15.30 Narodna glasba
- 18.30 Medtem, dokumentarna oddaja
- 19.30 Magazin
- 20.15 Boljše življenje, humoristična serija
- 21.05 Preganjani, ameriški film
- 22.25 TV dnevnik
- 22.45 Noč z vami

NEDELJA

22. februarja

- 9.10 Poročila
- 9.15 Živ žav: Indijanske legende, Risanke
- 10.05 Lutke in lutki
- 10.10 Fračji dol, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
- 10.35 Dempsey in Makepeace, ponovitev 6. dela angleške nanizanke
- 11.25 Domači ansambli: Ansambel Slovenija in Henčkov ansambel
- 11.55 Propagandna oddaja
- 12.00 Ljudje in zemlja
- 12.30 Poročila
- 14.10 Malu, 4. del brazilske nadaljevanke
- 14.55 Poročila
- 15.00 Poznate Jugoslavijo? — kviz
- 16.35 Prislunhno tišini Lev Tolstoj, 2. del sovjetskega filma
- 18.45 Risanka
- 18.55 Propagandna oddaja
- 19.00 Danes: Kino, Turistični nagelj — neža
- 19.26 Vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.00 M. Krleža — I. Stivičič: Potovanje v Vučjak, 4. del nadaljevanke TV Zagreb
- 20.55 Športni pregled
- 21.40 DP v alpskem smučanju — Stalom (m + ž), reportaža s pohorja
- 22.00 EP v sankanju, reportaža z Jesenic
- 22.20 Jazz na ekranu: Aladar Pege
- 22.50 Poročila

Oddajniki II. TV mreže

- 8.45 Test
- 9.00 Poročila
- 9.05 Danes za jutri: Mozaik in inserti iz filma Pejsaži v megli, igrani film
- 12.20 Anglunipe, oddaja v romščini
- 12.35 Človekovi možgani, poljubnoznanstveni film
- 13.25 Videotilt, oddaja resne glasbe
- 15.40 Test
- 15.55 Lievin: EP v dvoranski atletiki, prenos
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Moja domovina, dokumentarna serija
- 20.50 Včeraj, danes, jutri
- 21.05 Narodna glasba
- 21.55 Mansfield park, angleška nadaljevanke 2. del.

TV Zagreb I. program

- 15.00 Ali poznate Jugoslavijo? — kviz
- 16.30 Mali koncert
- 16.50 Slepac, francoski film
- 18.55 Potovanje dr. Dolittle, risana serija
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Dnevnik Gorčina
- 20.05 Vukobrata, dramska serija
- 21.40 Športni pregled
- 22.10 TV dnevnik
- 22.30 Sovražim in ljubim, poezija
- 23.00 Mali koncert
- 23.15 Poročila

PONEDELJEK

23. februarja

- 9.00 Zrcalo tedna
- 9.20 Življenje ali smrt zgorjne Mežiške doline, dokumentarna oddaja
- 16.35 TV mozaik — ponovitev
- 17.25 Poročila
- 17.30 Je to res papir?
- 17.45 Vroče—hladno, 2. oddaja TV Sarajevo
- 18.15 Naša pesem, 6. oddaja
- 18.45 Risanka
- 18.55 Propagandna oddaja
- 19.00 Danes: Obzornik
- 19.26 Vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.00 P. Scott: Dragulj v kroni, 9. del angleške nadaljevanke
- 20.50 Propagandna oddaja
- 20.55 Ozmizje: Inflacija besed ali demizje?

Oddajniki II. TV mreže:

- 15.45 Test
- 16.00 Dober dan, šport
- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Nekaj pomembnega ti imam povedati, otroška oddaja
- 17.45 Vukov kotiček, otroška oddaja
- 18.00 Beograjski TV program
- 18.55 Premor
- 19.00 Indirekt, oddaja o športu
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Znanstveni grafiti
- 20.45 Včeraj, danes, jutri
- 21.00 Mali koncert
- 21.15 Meridiani, zunanje-politična oddaja
- 21.45 Premor
- 21.50 Bulevar somraka, ameriški film

TV Zagreb I. program

- 18.00 Letopis, izobraževalna oddaja
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke — kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 D. Cvitan: »Polovnjaks, drama
- 21.10 Narodna glasba
- 21.55 TV dnevnik
- 22.15 Rock odeon
- 23.15 Poročila

TOREK

24. februarja

- 9.00 Poklici v mesarstvu
- 9.20 Poklici v mlekarstvu
- 9.40 Poklici v PTT
- 10.10 Jezikovni utrinki
- 16.25 TV mozaik — ponovitev
- 17.50 Poročila
- 17.55 Kmečke igre: Oče kot gora, mati kot hudoba, otroci pa vsi dobri
- 18.15 Periskop
- 18.45 Risanka

- 18.55 Propagandna oddaja
- 19.00 Danes: Obzornik
- 19.26 Vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.00 T. Rattigan: Ločene mize, 2. del ameriške drame
- 21.00 Propagandna oddaja
- 21.05 Pristrčno pozdravljeni prijatelji, reportaža ob Tednu beloruske kulture v Sloveniji
- 22.00 TV dnevnik
- 22.15 Integrali
- 22.55 Košarka — PPZ — Cibona: Asvel, posnetek

Oddajniki II. TV mreže

- 16.55 Test
- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Zimska univerzijada
- 18.00 Mostovi — Hidak
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke — kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Ko se korenin zavemo: Prva partizanska zima, 4. epizoda dokumentarne serije
- 21.00 Zrebanje lota
- 21.05 Rezerviran čas
- 21.30 Včeraj, danes, jutri
- 21.45 Umetniški večer: D. Jančar: Veliki, brljantni valček

Zagreb I. program

- 18.00 Požari pretijo Jadrano, izobraževalna oddaja
- 18.40 Številke in črke — kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.30 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zrebanje lota
- 20.05 Dragulj v kroni, 8. del angleške nadaljevanke
- 21.05 V prvem planu, kontaktni magazin
- 22.15 TV dnevnik
- 22.30 V prvem planu, kontaktni magazin
- 23.00 Via Satelit
- 23.30 Poročila

ČETRTEK

26. februarja

- 9.00 Kaj je film — Izrazna sredstva: Slika
- 9.30 Slovenski kratki film
- 16.35 TV mozaik — Poučna TV — ponovitev
- 17.35 Poročila
- 17.40 ZBIS — Na kaj bi zaigrali
- 17.55 Bilo je: Pisma iz TV klubov
- 18.25 Potrošniška porota
- 18.45 Risanka
- 18.55 Propagandna oddaja
- 19.00 Danes: Obzornik
- 19.26 Vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.00 Tednik
- 21.05 Propagandna oddaja
- 21.10 G. Torrente — Ballester: Sonce in senca, 2. del španske nadaljevanke
- 22.10 Dokumentarne iveri: Cilinder in kamera
- 22.20 TV dnevnik
- 22.35 Mir in razorožitev: Pesem čudovite dežele (Češka), 13. del dokumentarne serije OZN
- 23.00 Mednarodno FIS tekmovanje v smučarskih tehnik, reportaža iz Bohinja

Oddajniki II. TV mreže

- 16.15 Test
- 16.30 Zimska univerzijada
- 17.00 Risanka
- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Zadnje pletje otroštva, otroška oddaja
- 18.00 Govorimo o zdravju
- 18.30 Risanka
- 19.30 TV dnevnik

- 20.45 Propagandna oddaja
- 20.50 Film tedna: Čas nemožnosti, kanadsko—angleški film
- 22.25 TV dnevnik
- 22.40 Mednarodno FIS tekmovanje v smučarskih tehnik, reportaža iz Bohinja

Oddajniki II. TV mreže:

- 16.15 Test
- 16.30 Zimska univerzijada
- 17.00 Risanka
- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Rita in Robinson, otroška oddaja
- 18.00 Majhne razlike in njihove velike posledice, izobraževalna oddaja
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke — kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zabušno—glasbena oddaja: Peter's pop Show
- 20.45 Včeraj, danes, jutri
- 21.00 Čas podvigiv, dokumentarna oddaja
- 21.40 Glasbena dogajanja

ČETRTEK

26. februarja

- 9.00 Kaj je film — Izrazna sredstva: Slika
- 9.30 Slovenski kratki film
- 16.35 TV mozaik — Poučna TV — ponovitev
- 17.35 Poročila
- 17.40 ZBIS — Na kaj bi zaigrali
- 17.55 Bilo je: Pisma iz TV klubov
- 18.25 Potrošniška porota
- 18.45 Risanka
- 18.55 Propagandna oddaja
- 19.00 Danes: Obzornik
- 19.26 Vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.00 Tednik
- 21.05 Propagandna oddaja
- 21.10 G. Torrente — Ballester: Sonce in senca, 2. del španske nadaljevanke
- 22.10 Dokumentarne iveri: Cilinder in kamera
- 22.20 TV dnevnik
- 22.35 Mir in razorožitev: Pesem čudovite dežele (Češka), 13. del dokumentarne serije OZN
- 23.00 Mednarodno FIS tekmovanje v smučarskih tehnik, reportaža iz Bohinja

Oddajniki II. TV mreže

- 16.15 Test
- 16.30 Zimska univerzijada
- 17.00 Risanka
- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Zadnje pletje otroštva, otroška oddaja
- 18.00 Govorimo o zdravju
- 18.30 Risanka
- 19.30 TV dnevnik

- 20.00 Košarka — PEP — Zagreb, Real, prenos
- 21.30 Poročila
- 21.40 Festive premiere: Kage-musha, japonski film

TV Zagreb I. program

- 18.00 Majhne razlike in njihove velike posledice, izobraževalna oddaja
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke — kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Filmskop: Nogomet iz dobrih starih časov, madžarski film
- 22.30 TV dnevnik
- 22.50 Mali koncert
- 23.05 Poročila

PETEK

27. februarja

- 9.50 Propagandna oddaja
- 9.55 Zwiesel: Svetovni pokal v smučanju — veslesalom (ž), prenos I. teka
- 10.40 Tednik
- 11.40 Po sledih napredka
- 13.20 Propagandna oddaja
- 13.25 Zwiesel: Svetovni pokal v smučanju — veslesalom (ž), prenos II. teka
- 15.00 TV mozaik — ponovitev
- 16.40 Propagandna oddaja
- 16.45 Svetovni pokal v smučanju — veslesalom (ž), posnetek iz Zwiesla
- 17.15 Poročila

Oddajniki II. TV mreže

- 16.55 Test
- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Zimska univerzijada
- 18.00 Znanost
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke — kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Porota
- 21.30 Včeraj, danes, jutri
- 21.45 En avtor, en film: D. Savič: »Cirkus«, dokumentarni film
- 22.10 Divje seme, italijanski film

radio žiri

Žiri in Poljanska dolina na Škofja Loka in okolica na Selška dolina na

UKV območju 98,2 MHz
UKV območju 91,2 MHz
UKV območju 96,4 MHz

Nedelja, 22. februarja

- 9.00 Napoved programa — EP in melodije za vas — Katia Lesjak o sebi
- 11.50 Čestitke in pozdravi

Torek, 24. februarja

- 16.00 Napoved programa — EP in melodije za vas
- 17.00 Minute za šport in rekreacijo — Popoldne z Delavsko univerzo
- 18.00 Novice in dogodki — Krediti LB v gospodarske naložbe — Zgodba iz radijske skrinjice

Četrtek, 26. februarja

- 16.00 Napoved programa — EP in melodije za vas — Gospodarska dogajanja
- 17.00 Minute za šport in rekreacijo — Obnova šole v Železnikih — Oddaja za gospodinjstvo
- 18.00 Novice in dogodki — Glasbena inventura

RADIO

PETEK, 20. februarja

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 8.35 Glasbena pravljica — 9.35 Napotki za naše goste iz tujine — 10.05 Rezervirano za — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.10 Vedri zvoki — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti — 13.00 Danes do 13.00 — ih — iz naših krajev — 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba — 13.30 Od melodije do melodije — 14.05 Valček romanca in mazurek... (iz poljudne simfonične literature) — 14.30 Človek in zdravje — 14.40—15.25 Popoldanski mozaik — 16.00 Vrtljak želja — 17.00 Studio ob 17.00 — ih — 18.00 Glasba starih mojstrov — 18.15 Gremo v kino — 19.45 Pojemo in godelmo — 20.00 To imamo radi — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini — 22.30—24.00 Iz glasbene skrinje

- 00.05 — 4.30 Nočni program — glasba

SOBOTA, 21. februarja

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Pionirski tednik — 9.05 Sobotna matineja — 10.05 Popoldne ob lahki glasbi — 11.05 Svetovna reportaža — 11.30 Srečanja republik in pokrajin — 12.10—14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.05 Kulturna pporoma — 16.00 Vrtljak želja in EP — 16.40 Lojtrca domačih — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.00 Skatlica z godbo — 18.30 Iz dela glasbene mladine Slovenije — 20.00—23.00 Slovencem po svetu — 23.05 Od tod do polnoči — 00.05—5.00 Nočni program — glasba

NEDELJA, 22. februarja

- Prvi program
- 5.00—8.00 Jutranji program — 8.07 Veseli tobogan — 9.05 Še pomnite, tovarši! — 10.05 Nedeljska matineja — 11.00—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.10 Obvestila in zabavna glasba — 13.20 Za naše kmetovalce — 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.00 Nedeljska reportaža —

- 16.05 Humoreska tega tedna — 16.30 Pogovor s poslušalci — 17.05 Prijubljene operne melodije — 17.50 Zabavna radijska igra — 20.00—22.00 Glasba za prijeten konec tedna — 00.05—4.30 Nočni program — glasba

PONEDELJEK, 23. februarja

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Aktualni problemi marksizma — 8.40 Naučimo se pesmice — 10.05 Rezervirano za — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.10 Veliki revjski orkestri — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.00 Danes do 13.00 — ih iz naših krajev — 13.30 Od melodije do melodije — 13.50 Ponedeljskov križemkraž — 14.30—15.25 Popoldanski mozaik — 15.55 Zabavna glasba — 16.00 Vrtljak želja in EP — 19.25 Obvestila in zabavna glasba — 20.00 Kulturni globus — 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini — 22.50 Literarni nočnoturno — Brane Mozetič: Mreža — 23.05 Zimzelene melodije — 00.05—4.30 Nočni program — glasba

TOREK, 24. februarja

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Za knjižne molje — 8.30 Govorimo angleško — 9.05 Glasbena matineja — 10.05 Rezervirano za — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.10 Veliki revjski orkestri — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.00 Danes do 13.00 — ih iz naših krajev — 13.30 Od melodije do melodije — 13.50 Ponedeljskov križemkraž — 14.30—15.25 Popoldanski mozaik — 15.55 Zabavna glasba — 16.00 Vrtljak želja in EP — 19.25 Obvestila in zabavna glasba — 20.00 Kulturni globus — 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini — 22.50 Literarni nočnoturno — Brane Mozetič: Mreža — 23.05 Zimzelene melodije — 00.05—4.30 Nočni program — glasba

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 8.35 Iz glasbenih šol — 9.05 Glasbena matineja — 10.05 Rezervirano za — 11.05 Ali poznate? — 11.35 Naše pesmi in plesi — 12.10 Danes smo izbrali — 13.00 Danes do 13.00 — ih iz naših krajev — 13.30 Od melodije do melodije — 14.05 Orasli tako, kako pa mi? — 14.35 Iz mladih grl — 16.00 Vrtljak želja in EP — 17.00 Studio ob 17.00 — ih — 18.00 Sotočja — 19.45 Minute z ansambлом A'la carte — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 21.05 Radijska igra — 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini — 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe — 00.05—4.30 Nočni program — glasba

TOREK, 24. februarja

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Za knjižne molje — 8.30 Govorimo angleško — 9.05 Glasbena matineja — 10.05 Rezervirano za — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.10 Veliki revjski orkestri — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.00 Danes do 13.00 — ih iz naših krajev — 13.30 Od melodije do melodije — 13.50 Ponedeljskov križemkraž — 14.30—15.25 Popoldanski mozaik — 15.55 Zabavna glasba — 16.00 Vrtljak želja in EP — 19.25 Obvestila in zabavna glasba — 20.00 Kulturni globus — 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini — 22.50 Literarni nočnoturno — Brane Mozetič: Mreža — 23.05 Zimzelene melodije — 00.05—4.30 Nočni program — glasba

SREDA, 25. februarja

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Za knjižne molje — 8.30 Govorimo angleško — 9.05 Glasbena matineja — 10.05 Rezervirano za — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.10 Veliki revjski orkestri — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.00 Danes do 13.00 — ih iz naših krajev — 13.30 Od melodije do melodije — 13.50 Ponedeljskov križemkraž — 14.30—15.25 Popoldanski mozaik — 15.55 Zabavna glasba — 16.00 Vrtljak želja in EP — 19.25 Obvestila in zabavna glasba — 20.00 Kulturni globus — 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini — 22.50 Literarni nočnoturno — Brane Mozetič: Mreža — 23.05 Zimzelene melodije — 00.05—4.30 Nočni program — glasba

- goslaviji — 12.10 Veliki zabavni orkestri — 13.30 Od melodije do melodije — 14.05 Razmišljamo, ugotovljamo — 16.00 Vrtljak želja in EP — 21.05 Vincenzo Bellini: Norma — 22.30 Zimzelene melodije — 22.50 Literarni nočnoturno — Ephraim Kishon: Iz dialektopcevega dnevnika

ČETRTEK, 26. februarja

- Prvi program
- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 8.35 Igraj kolce — 9.05 Glasbena matineja — 10.

Turističnim spominkom se obetajo boljši časi

KEKEC, KRANJČI, ZLATOROG

Septembra lani je Gorenjska turistična zveza razpisala natečaj za originalne gorenjske spominke. Do 31. januarja je 44 ponudnikov iz vse Slovenije poslalo 120 predlogov za spominke, med njimi nekaj silno zanimivih in originalnih.

Ni imela lahkega dela komisija, ki so jo sestavljali etnolog, likovnik, ekonomist, obrtnik — izdelovalec spominkov in turistični delavci, da je od toliko poslanih ponudb izbrala tri najboljše. Odločila se je za tri izdelke iz lesa in sicer lutko, ki predstavlja Kekca, za originalne miniaturne gorenjske kranjčice ter kozoroga — Zlatoroga. Podelili so 3 glavne nagrade po 100.000, 50.000 in 30.000 dinarjev, 21 priznanj, en ekspanat pa je predlagan za odkup.

In kdo so mojstri, ki so tako navdušili komisijo? Kekca je izdelal Marjan Platovšek od Studia Time iz Ljubljane, kranjčice Slavko Cankar iz Topole pri Mengušu, Zlatoroga pa Zdenko Prosen iz Laškega.

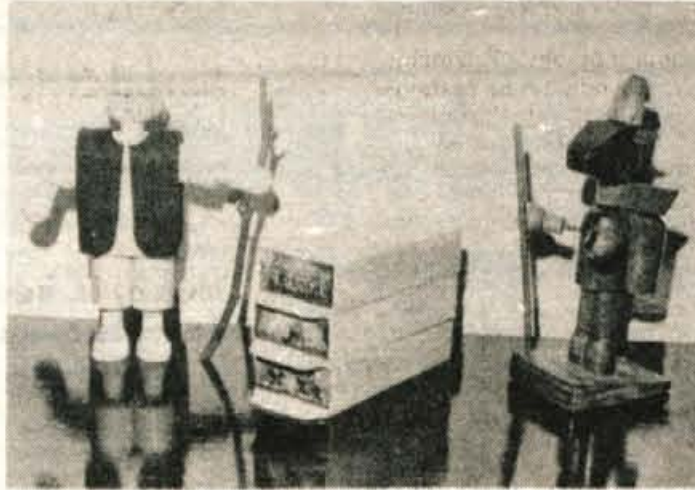
Za Kekca se je komisija navdušila predvsem zato, ker je to naš nacionalni oiroški junak, vsi ga poznajo, izdelan pa je tudi tako, da ga bo možno uporabljati vsestransko, za turistično propagando in kot spominke. Ne bo le toga bela lesena figurica z rjavim lajščom in štrlečimi slamnatimi lasmi izpod klobuka, lahko bi ga izdelali tudi kot zloženko, kot marioneto in še na mnoge druge načine.

Čebelji panji s panjskimi končnicami hranijo v svjci notranjosti tudi košček pravega satja z medom, torej se bo kupec z njimi lahko tudi posladkal, ker pa panje krasijo različne panjske končnice, bo nekaj tudi za zbiratelje.

Zlatorog je iz masivnega lesa, rdečkasto-rjavo pobarvan, rogovi so pa zlato rumeni. Zagotovo bo kot mednarodna mitološka žival alpskega sveta za turiste zanimiva, pa tudi po oblikovalni plati pomeni nov korak.

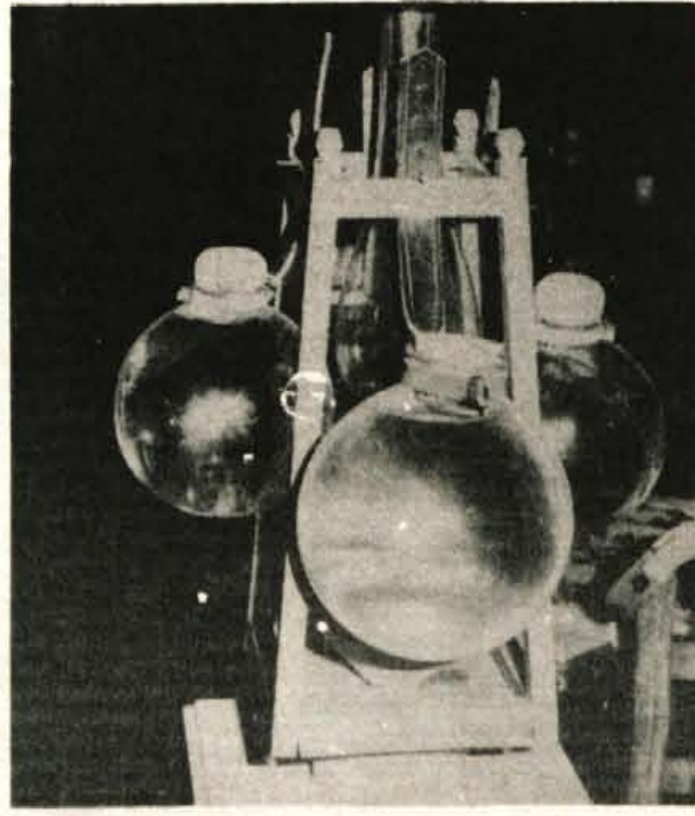
Prišlo je toliko lepih in zanimivih predlogov za spominke, da so bili gorenjski turistični delavci sami silno presenečeni. Česa vsega smo sposobni, le zbežati je treba ideje iz ljudi! Ko bi ta natečaj razpisali vsaj že kakšno leto prej! Vendar, nikoli ni prepozno, pravijo. Vsi ti domiselni

primerki obetajo, da bo naše turistično spominkarstvo vendarle presekalo s kičem, raznimi čapljami, številnimi drobnarijami, za katere so izdelovalci razne svetleče srnice in ptičke

uvažali celo iz Avstrije in od drugod. Dostikrat smo dobesedno kopirali sosede Avstrije. Zdaj pa bomo lahko ponudili spominke, čisto naše, likovno bogate, da nas ne bo več sram pred tujci.

Izredno zanimive zamisli je poslal Svit Kamnik; njegovi so miniaturni vrčki z grbi slovenskih mest, panj-

ske končnice na keramičnih ploščicah in podobno. Pletene košarice je poslal turistični podmladek iz Preddvora, 11-letni Mežanov Toni z Bleda je poslal s križci izvezen prtič z obrisi otoka in cerkvice. Iz Tržiča je prišla suštarska leščerba s štirimi steklenimi, z vodo napolnjenimi krogliami ob strani, da se svetloba razprši po prostoru. Izredno lep je tudi lipov list, ulit v plastiko in uporaben kot podstavek za kozarce, v okvirju pa kot slika na steni. Simpatični glinasti zvončki so prišli iz Novega mesta, izrezljani starinski žličniki, pečati cehev, krojaškega, usnjarskega in kosarskega pa iz Tržiča. Tudi za Ljubljansko banko je prišlo nekaj originalnega — hranilnik v obliki pletene nogavice. Veliko bolje bi pri spominkarstvu lahko uporabili domače statve, ki so se spet že precej razširile po Gorenjskem: prišlo je nekaj izredno lepih doma tkanih tkanin za blazine, prte. Še in še bi lahko na-

D. Dolenc

Tone Tolar o svojem videnju Kitajske

KITAJCI NE POZ

Železniki, 17. februarja — Čeprav so Kitajci pred leti simbolično porušili svoj postalni dojemljivi za njegove vplive, napredek, je Kitajska za večino nas še vedno žela. S toliko večjo radovednostjo zato prislusneno ljudem, ki so jo obiskali, spet utrip, ne le njene turistične lepote, ki malo povedo o ljudeh tega časa. Tone Tolar varni Alples v Železnikih, je lani dvakrat potoval na Kitajsko. Bil je v Pekingu, Myunu, kjer je Alplesa ekipa montirala lesno obdelovalne stroje v dveh tovarnih mesecem njegovega videnja Kitajske.

• S kakšnimi občutki ste sploh odhajali na dolgo pot?

» Bil sem poln pričakovanja, za nič na svetu ne bi spustil priložnosti, da vidim Kitajsko, četudi le kot delavec z omejenimi možnostmi gibanja. Zdaj, ko so vtisi strjeni, se mi Kitajci ne zde več tako skrivnostni. Kot vsak narod, imajo pač svojo filozofijo, način življenja, svoje navade.«

• V tovarni ste delali vsak dan po deset ur. Kako pa delajo Kitajci, kakšni delavci so?

» Delovni čas imajo podoben kot na zahodu. Začnejo ob pol osmih, osmih zjutraj, končajo med četrto in peto. Kot delavci se mi niso zdeli pretirano zagnani. Veliko jih je, vsi morajo

biti zaposleni, vsi morajo zaslužiti vsaj za osnovne potrebe. Precej manj delajo kot mi, nihče jih posebno ne priganja in ne kara, seveda pa temu primerno tudi zaslužijo. Povprečna njihova plača znaša v našem denarju dva stara milijona dinarjev, kar je dovolj za življenje, posebnega udobja pa si ne morejo privoščiti.«

• Kako ste sodelovali?

» Dobro, največ z vodji novih linij in delavci na strojih, ki so jih montirali. Sporazumevali smo se prek prevajalca ali v angleščini. Nekateri delavci so bili že prej na praktiki v Jugoslaviji, tudi pri nas v Alplesi jih je nekaj bilo. Večino-

ma so tehnološko precej napredni.«

• So res vedno dobre? » Ko bi mogel biti bolj flegma kot so oni. Nikoli jim ne mudi, videti je kot se za nič ne sekirajo. Če sem koga prosil, če prinese ali ono. Šel je, ni rekel, da bo, a nazaj ga ni bilo. Poj pa so, to moram reči. Pri bi orodje hitro zginilo, tam se ga nihče še dotaknil ni. Ob desetih, desetih, je bilo družabnega življenja celo hotelih. Ne vem, kako se je vaju. Samo v klubu za to sem videl disco, kjer se je salo do desetih.«

• Kje ste stanovali, jedli?

» Stanovali smo v hotelih, jedli največ v tovarnah. V kingu mi ni bilo všeč. Hotel bil slabe vrste, hrana izjemno neestetsko pripravljena. Je karkoli, če je dopadljivo. Pekingu sem v štirinajstih dneh shujšal za pet kilogramov. V Myunu mi je bilo všeč.«

• Kako ste jedli?

» S palčkami. Ni posebnosti, hitro jo osvojiš, treje kot Kitajci nož in vilice.«

• O kitajski hrani smo slišali, pa vendar, kaj je?

» Ogromno je riža in meso, soja, mesa je malo.

Turizem naš vsakdanji

ŽIVAHNI »VIKINGI« NA POČITNICAH

Kranjska gora, 19. februarja — Kranjska gora je sprejela okoli 500 mladih gostov s severa, med njimi so tudi »posebej razpoloženi«. Zima je bila silno skromna, zato naj bi tudi z mladimi gosti prinesli vsaj nekaj denarja v turistično blagajno.

V naše hotele ne prihajajo le gostje, ki bi mirno, tiho in spoštljivo hodili po hotelskih avlajah, se zvečer dostojno poveseleli ob dobri kapljici in nato trdno zaspali na belih hotelskih rjuhah. Hotelirji morajo sprejemati tudi goste bolj vesele in razposajene narave, ki jih mimogrede lahko popadejo dokaj čudne muhe, goste, ki radi izzovejo pretep ali prepri ali take, ki so jim stalno napoti postelje, mize, stoli, umivalniki in nasploh hotelski inventar.

V teh dneh je tudi Kranjska gora veliko bolj živahna kot sicer, kajti tuje agencije so pripeljale mlade izletnike iz skandinavskih dežel, kjer so zdaj šolske počitnice v srednjih šolah. Zanimivo je, da jim sosednji smučarski centri kot so Kitzbühel in drugi le-to gladko odpovedali gostoljubje. Menda so bili lani tako hrupni in tako samosvoji, da so od jutra do večera preveč motili ostale goste, povzročali škodo in nenehne skrbi vodičem in drugim.

Te mlade »vikinge« ali vsaj nekatere med njimi, je res težko ukrotiti, saj prihajajo iz dežel popolnoma drugačne miselnosti in nazorov nasploh. Kranjskogorci jih opazujejo in se hahljajo, miličniki ob sili morajo posredovati, hotelirji pa stično prenašajo njihove vragolije, saj je gost pač gost — mlad ali star, nadležen ali miren.

Če jih piči žilica v temni in mirni kranjskogorski noči, so vsi hotelski gostje ob zasluženi počitek in sladke spanec, kajti spodobni so se dreti ob vratih hotela kot »jesiharji« in nobena prošnja, da bi bili vendarle tihi, ne pomaga. Vroča kri se nikakor ne more ohladiti tudi potem, ko se zaženejo v vrata svojih sob, kjer nato »frči« vsa posteljinina po zraku in kjer gre na koščke inventar nasploh. Včasih se vendarle le zdi, da bi moral hotelirji imeti naročilnice za nove postelje in omarice kar v rezervi in kamion, da bi jih sproti vozil do hotelov.

Če zmorejo, tudi smučajo. In tedaj, kadar smučajo, sploh ni pomembno, če lije dež kot iz škafe. Enostavno jih ne moti, da ne bi, ker renjaki, smučali v kratkih rokovih in kranjskih hlačah, divje in neustavljivo.

Ob tako za nas nenavadnem obnašanju nenavadnih gostov se razumljivo porajajo številni komentatorji, tudi pretiravajo. Ljudski glas dobiva peruti in z ustreznimi dodatki ki postane marsikateri dogodek še bolj trep gikomičen kot je bil v resnici.

Če se spravijo nad parkirano miličnikovo vozilo pred disco-klubom, se znašajo med njim ali poskušajo celo voziti z njim po Kranjski gori, je jasno, da jih čaka »pomiritev« včasem priporu, dokler se vroča kri ne ohladi. Ni preverjeno, če je res, a lahko se je tudi zgodilo, da iz »ohladivenega« prostora v ranem jutru enostavno in nikakor niso hoteli, češ, da bi se za spomin radi v njem fotografirali!

Kranjskogorski hotelirji, vodiči in turisti ki skrbijo za red, danes nimajo lahkega dela, kajti med približno 500 mladimi gosti se že najde kdo, ki pripravlja — kar veš kdaj in kaj veš kje — presenečenje na svoj način in v skladu z lastnimi trenutnimi razpoloženji in hotenji.

Saj ni, da bi morali pričakovati, da z našimi gosti ne sme biti nobenih problemov, težav, a vprašanje je vendarle, če ne bi v prid hotelov malce bolj razmislili in v prid ugleda — in le ugleda — drugače ukrepali. Res je, da vso škodo povrnejo, res je, da voda teče po grlo in da so bili hoteli letošnjo zimo prazni kot še nikoli poprej, vendar je le vprašanje, kako in koliko bo utrpel krajevni ugled, kajti ti navsezadnje niso edini gostje v kraju...

D. Sedel

Odprte strani

Urednikova beseda

Tretjo številko Odprtih strani smo posvetili športu. O smučanju, ki je naš ljudski šport govorijo profesor telesne vzgoje, zdravnik, direktor jugoslovanskih smučarskih reprenetanc, direktor športne tovarne, smučarski funkcionarji in vzgojitelji novih smučarskih rodov. Skušali so povedati, kaj je vrhunski šport in tudi to, zakaj je smučanje pri nas tako priljubljeno.

Dobro stran pa tokrat zavzemajo odmevi. Razmišljanja o dogajanjih pri nas, predvsem pa odmevi na sestavke v prejšnji številki, ki smo jo ob slovenskem kulturnem prazniku posvetili slovenskemu jeziku. Ker narod živi, dokler živi njegov jezik, kot je napisal pred dobrimi 100 leti Fran Levstik, bomo veseli, če nam boste o uporabi slovenskega jezika, o jeziku kot osnovnem pogoju za sporazumevanje med ljudmi, še pisali.

Želimo, da bi vas tudi današnja številka spodbudila k razmišljanju.

LEOPOLDINA BOGATAJ

IGOR TORKAR

Manjšini jugoslovonarjev v spominsko knjigo

RADO JAN

Narod živi, dokler živi njegov jezik

IVAN JAN

Nekaj iz sedanosti in ena žalostno—preroška

IGOR TORKAR

Ker nimamo dovolj denarja, nam mnogo talentov uide

IGOR TORKAR

S smučmi se moramo navaditi živeti

JANEZ KOCIJANČIČ

Klubi in šole so temelj smučarije

prof. dr. DRAGO ULAGA

Smučanje na Slovenskem — nekoč, danes, jutri

Kdaj pa kdaj je potrebno ozreti se nazaj in oceniti prehojeno pot. Potrebno je ugotoviti kje smo, kako daleč je še do cilja.

Kako se je začelo in kako razvijalo naše smučanje?

Ko so pripravljali v zimi 1920/21 na prvo državno prvenstvo v smučskih tehnikah, so imeli na Slovenskem enega samega smučarskega učitelja, Rudolfa Badnjuro (1880—1963). Krmariti se je naučil v avstrijski vojski, smučsko terminologijo pa je povzel po bloških smučarjih. Urili so se na položnem svetu, vrhunski veščina je bila zavoj v telemarku.

Takoj po prvi svetovni vojni so našli v Ljubljani kakih 60 do 70 smučarjev. Ker smučske opreme še ni bilo v trgovinah, so si pomagali s tem, da so hodili v vojaška skladišča razpadle avstrijske armade v Šiški in Dražgošnjah, kjer je bilo še nekaj vojaških smuč, vezi in palic. Športna zveza jih je odkupila za 200 parov, delno polomljenih, vendar so kakih 60 parov usposobili za uporabo.

V ilustrirani tedenski reviji SPORT, ki jo je izdajala Športna zveza v Ljubljani, so se vrstili strokovni članki o pomenu smučanja, o opre- mi in nevarnostih, o blo-

škem smučanju in strokovni terminologiji, objavili pa so tudi prva tekmovalna določila za prvenstveno tekmovalne v smučskem teku na 5 km (za ženske 3 km) in v skokih na novi skakalnici v Bohinju, ki je dopuščala skoke do 15 m. Omembe vredno je določilo v tekmovalnem razpisu glede rabe smučskih palic: »Za uporabo kolca ali dveh palic ne obstajajo nikaki predpisi, dovoljeno je potemtakem oboje.

Na prvem »Prvenstvu Jugoslavije in Slovenije« 20. februarja 1921 je nastopilo v smučskem teku »na daljavo po brdih« 10 članov in 16 mladincev, na »damski tekmi« so nastopile 4, v smučskih skokih 5. Skakali so s polovičnim naletom. »Najdaljše skoke je opravil g. Kavšek (13 m), žal se ni obdržal po skoku v stoječi držji, najlepše skoke (9 m) pa g. Pogačar in Dolenc, in sicer prvi vse tri v brezhibni pokončni držji« (SPORT, št. 9, 1921).

To je bil začetek našega tekmovalnega smučanja. Naj dodam, da so leto poprej dosegli v smučskih skokih na Norveškem že daljšo 65 m, Švedu pa so leto pozneje izvedli prvi smučski tek Vasa na 86 km.

Leta 1924 so iz navdušenih mladih smučarjev Slovenije in Hrvaške sestavili prvo jugoslovansko reprezentanco, ki pa se je na zimskih olimpijskih igrah v Chamonixu prepričala, da si bo treba omisliti posebno tekmovalno opremo in sprejeti nove športne metode treniranja. »Pobrali smo mesta med zadnjimi. Nisem si mogel predstavljati, da je smučski šport med Nordijci tako razvit,« mi je nekoč povedal udeleženelec dr. Vladimir Kajzelj.

Deset let pozneje (1934) je že bila premiera na veliki skakalnici v Planici. Prireditelj je bila med ljudstvom izredno odmevna, čeprav so bili norveški skakalci z Birgerjem Ruudom za razred boljši od naših. Junak dneva je bil tudi mladi Albin Novšak, ki je postavil nov jugoslovanski rekord 66 m.

V želji, da bi naši tekmovalci hitreje napredovali, so vabili k nam norveške, finske in druge trenerje, prvotno samo za teke in skoke, pozneje pa tudi za alpske discipline. France Smolej in Ciril Praček sta bila prva, ki sta presenečala z boljšimi dosežki na mednarodnih tekmovalnih. Večini tekmovalcev pa tudi tuji trenerji niso mogli odločilno pomagati, ker pri

nas še niso uvedli tako imenovane redne, kondicijske vadbe v teku celega leta. Spoznanje, da mora biti tudi smučar popoln atlet — hiter, spreten, močan, vzdržljiv in iznajdljiv v najrazličnejših kritičnih gibalnih situacijah, je dozorevalo le po malem.

Janez Polda je bil nedvomno velik talent. Če bi bil deležen mnogostranske telesne vzgoje od otroških let naprej, če bi obvladal tudi atletiko, akrobatiko, vaje na orodju in igre z žogo, bi bili njegovi tekmovalni dosežki še bolj bleščeči.

Glede tehnike smučanja smo se dolga desetletja učili od drugih, prevajali smo tudi strokovno literaturo. Ko se je razvila naša Visoka šola za telesno kulturo v Ljubljani in ko se je razvila tovarna ELAN, so se začele razmere hitreje spreminjati. Smučarski trenerji so na tečajih prejeli potrebno znanje o pripravljanih dobi treniranja, o testiranju telesnih sposobnosti, športnem režimu življenja in podobnem. V Trzinu so ustanovili otroško smučarsko šolo, st. okovnjaki so se odločili za selekcije in za dolgoročno načrtno delo. Prvi vrhunski tekmovalci so dobili na Visoki šoli za telesno kulturo prepotrebno znanje o sodobni znanosti o

treniranju in v nemali meri tudi informacije o izkušnjah drugih.

Tako je prišel čas, ko so naši strokovnjaki razvili svojo šolo smučanja in kar najboljše metode treniranja. Sposobni moške so uveljavili prepričanje, da je treba tekmovalcem nuditi vse tisto, kar potrebujejo. Stimulirani morajo biti, prav tako, kako Finci, Avstrijci in drugi.

Za rast in napredek našega smučanja so bili pomembni še nekateri drugi dejavniki. Naj omenim »šolo v naravi«, to je težnja, da bi se učenci in učenke že v osnovni šoli seznanili z osnovami smučanja. Za izobraževanje ljudstva v stvareh telesne vzgoje, športa in rekreacije je bila pomembna tudi vztrajna izobraževalna in propagandna dejavnost sredstev množičnega obveščanja. Ni brez pomena, da ima na Slovenskem tudi množica rekreativcev osnovno znanje o redni vadbi, preverjanju telesne zmogljivosti, Cooperjevemu testu, ogrevanju, pravilni telesni teži, neoporečni hrani, zdravi obutvi in podobnem. Rastoče zanimanje za jogging pomeni vodo na mlin množici tekačev na smučeh, ki se bodo slej ko prej odločili za redno vadbo v naravi v vseh letnih časih.

Pot razvoja od zimske sezone 1920/21 je bila dolga in strma. Takrat je nastopilo vsega 35 tekmovalcev, danes jih je na eni sami tekaški prireditvi 1000, 2000 in več. Takrat je bilo 9 m dovolj za zmago v skokih, danes vidimo naše reprezentante neredko med prvimi na zahtevnih mednarodnih tekmovalnih. Število vseh smučarjev v Sloveniji se je vzpelo na 300.000. Našim trenerjem ponujajo kruh v državah s slabo smučarsko tradicijo, strokovna in znanstvena dela naših strokovnjakov prevajajo v tuje jezike.

Smo na dobri poti, napredek je viden, vendar bo treba misliti na nove naloge. O množičnosti bomo lahko govorili šele takrat, ko bodo tisti, ki so v zimskem času brez slehernega športa, v manjšini. Da bomo očuvali prelepo naravo, naše skupno vadišče, bo treba v prihodnje vse več ekološke tenkočutnosti. Posebno še, ker smo na tem, ko si bodo ljudje želeli tudi v celcu, na visokogorska smučišča. Zanimanje za turno smučanje je v alpskih deželah že v porastu. Posebno poglavje je del naše publike, ki nam na naših prazničnih prireditvah (Planica) ni vedno v ponos.

TONE VOGRINEC

direktor jugoslovanskih alpskih smučarskih reprezentanc

Ker nimamo dovolj denarja, nam mnogo talentov uide

Naša meja je 80 tekmovalcev v vseh selekcijah, od pionirskih do članskih, razen tega pa lahko računamo le na nekaj klubov, ki so sposobni popolnoma sfinancirati svoje programe. Okrepiti pa moramo strokovni kader, o čemer se tudi že pogovarjamo z ljubljansko Fakulteto za telesno kulturo, pravi graditelj uspehov našega alpskega smučanja Tone Vogrinec.

Sami in tudi drugi trdijo, da smo Slovenci smučarski narod. Kdaj bomo to lahko dejali za Jugoslavo kot celoto?

»Smučarski narod zanesljivo smo. Smučamo radi. Tudi v povojnem obdobju smo imeli tekmovalce, ki so bili blizu evropskega in svetovnega vrha (Štefe, Mulej), ker takrat tudi po svetu smučarja ni bila tako razširjena in podpirala bodisi z urejenimi smučišči, žičnicami in podobno. Takrat nismo bili dosti slabši. Potem je prišel pravi vzpon smučanja po svetu. Vedno več je bilo urejenih smučišč, pojavljale so se žičnice, teptalni stroji in vse mogoče druge naprave. Nankrat je dobila vsa konkurenca izrazito boljše pogoje, naši smučarji pa so še vedno hodili peš, s smučmi teptali proge in podobno. V tem času je prišlo do največjega razkoraka med svetom in nami. V sedemdesetih letih se je pojavila generacija z Bojanom Križajem na čelu, z njimi smo začeli delati drugače in jim omogočili vsaj približno enake pogoje vadbe in dela kot jih je imela konkurenca. Prišlo je do vzpona, do rezultatov, ki so fenomenalno gledano še vedno boljše možnosti, ki jih ima konkurenca. V Švici je recimo smučanje šport številka ena. Smuča skoraj vsak. Pri središčih, ki jih imajo, so možnosti fantastične. Pri nas pa se je začela šele po olimpijskih igrah v Sarajevu smučarja seliti tudi v druge dele Jugoslavije, kjer pa sta nogomet in košarka še vedno v ospredju.«

Tekmovalni rezultati so dvigovali množičnost. Ta je v Sloveniji velika, čeprav je denar za marsikoga velika ovira.

»Z uspehi sta popularnost in veselje do smučanja narasla. Ven-

dar je življenjska raven pri nas taka, da vsak ne more smučati, da lahko smučajo le otroci, ki jim starši lahko omogočijo, da se prebijajo do selekcij. Mnogo talentov nam zaradi pomanjkanja denarja uide in izbirati moramo med tistimi, ki ostanejo. Vendar našega sistema dela ne moremo spremeniti. Sfinanciramo lahko 50 fantov in 30 deklet v vseh selekcijah, od pionirskih do članskih, računamo pa lahko tudi le na nekaj klubov, ki so gmočno dovolj trdni za sfinanciranje potrebnih programov. Pri pionirskih selekcijah je množičnost največja, ker vsi želijo priti vanje, ker jim je tako omogočen razvoj in dobro strokovno delo, potem pa se piramida oži zaradi pomanjkanja denarja. Kako popularna pa je smučarja v Sloveniji, pa kaže akcija Podarim dobim, edinstven plebiscit Slovencev za smučarjo. Rekord iz leta 1986, milijon 400.000 prodanih razglednic, bo presežen. Če bodo še uspehi, bomo dosegli število 2 milijona.«

Posebno letos je slišati očitke in vprašanja, zakaj

v Jugoslaviji ne dajemo več pozornosti smuku in superveleslalomu, skratka hitremu smučanju.

»Najboljše tekmovalce imamo v slalomu in veleslalomu in po njih se mladi zgledujejo. To so njihovi idoli in zato danes cibernički najraje vijugajo. V smuk bi morali usmerjati najbolj talentirane tekmovalce. Tako delajo v Avstriji, v Švici. Pri nas pa niti tako širokega izbora tekmovalcev nimamo, imamo le dve ali tri proge za smuk, pa še tu je vprašanje, kdo bo progo pripravil in jo zaprl za drugo smučarjo. Vprašanje je, kateri center bi to omogočil. Pesti nas pomanjkanje snega in zato ga moramo loviti, tudi na južni polobli. Zavedamo se pa, da bomo morali več delati na hitrem smučanju. Tega ne bomo črtali, sicer bomo zaostajali. Pomišljati bo treba tudi na smuk, vendar sem ovire že naštel.«

Imamo dobre strokovnjake, trenerje, svetovno priznane in iskane, vendar jih je premalo. Na tem področju smo zaspali.

»To je naloga prihodnje sezone oziroma že tega leta. Na tem področju bomo bolj sodelovali s Fakulteto za telesno kulturo v Ljubljani in izoblikovali ustrezen program izobraževanja za smučarjo. Trenerji, ki delajo v reprezentancah, so dobri, boljši od konkurence. Tudi nekateri klubi imajo kakovostne trenerje, samo premalo jih je. Novega vala ni, vsi klubi pa tudi nimajo možnosti, da poklicnega trenerja sploh zaposlijo. Zastala je tudi aktivnost Zveze vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja pri tem delu. Skratka, tudi kadri so razen denarja naš omejitveni dejavnik.«

J. Košnjek

JANEZ KOCIJANČIČ

predsednik Smučarske zveze Jugoslavije

Klubi in šole so temelj smučarije

V delu klubov zadnja leta nismo dosegli večjega napredka. Klubi bi morali biti osnova za prvobitno selekcijo talentov, bodočih vrhunskih tekmovalcev. Vendar zaradi neurejenega financiranja mnogi klubi životarijo ali pa so prepuščeni predvsem iznajdljivosti in finančni moči staršev. Z nekaterimi akcijami (pokala Kokte, Coca cole) smo skušali stimulirati delo klubov, vendar to očitno še ni dovolj. Treba bo najti nove metode, poudarja Janez Kocijančič.

Smučanje je postalo pri nas vodilna rekreativna dejavnost. Napreduje tudi tekmovalno, predvsem v alpskih disciplinah in pri skokih, v drugih panogah pa šepamo. Zakaj?

»Naša organizacija je v Jugoslaviji zelo različno organizirana, različna je kakovost, množičnost in strokovnost dela, zato je posamezne dele države zelo težko primerjati med seboj. V Sloveniji je smučarja med vodilnimi rekreacijskimi dejavnostmi, tudi delo z vrhunskimi tekmovalnimi selekcijami je dobro vpeljano, čeprav imamo vrzeli pri smuku, tekih oziroma klasični kombinaciji, skromen je biatlon. V delu klubov nismo dosegli pomembnih premikov, kar sem že povedal. Za klube bo treba najti nove metode stimulacije na finančnem področju. Največji premik na boljše pa je bil narejen pri smučarskih skokih. Število tekmovalcev in smučarskih organizacij se povečuje, kar vpliva upanje v prihodnost skakalnega športa. Če želimo v Sloveniji obdržati stik s svetovnim vrhom ne glede na to, da nas je malo, in da bo o tudi za Bojanom Križajem, Rokom Petrovičem, Matejo Svet, Juretom Frankom, Primožem Ulago, Miranom Tepešem in Borisom Strelom prihajali novi vrhunski tekmovalci, potem moramo v smučarjo usmerjati osnovnošolsko mladino na najširši osnovi po vsej Sloveniji, ob pomoči pedagoških delavcev in ob usmerjalni vlogi sredstev javnega obveščanja. Ta je že nekaj časa prisotna, saj dajejo sredstva javnega obveščanja smučarji velik pomen. Veliko moramo narediti pri objektih. Če bi hoteli sedaj vsi mladi Slovenci smučati, ne bi imeli kje.«

Smučarske organizacije v nekaterih evropskih dr-

žavah so glede na število prebivalcev veliko množičnejše kot pri nas. So drugačno organizirani, dajejo smučarji še večjo veljavo od nas.

»Tam je smučarja še bolj množična kot pri nas. To so države s šestimi, sedmimi milijoni prebivalcev in večina jih smuča. Imajo neverjetne prednosti pri možnostih za smučanje. Imajo veliko smučišč, njihova prednost je višja življenjska raven. To je v primerjavi z nami odločilno ob dejstvu, da je smučanje vedno dražje. Pri organiziranosti smučarje se lotevajo problematike tako kot mi. Delajo po osnovnih šolah, klubih, imajo posebne smučarske gimnazije, le da je njihov sistem širši. Širša je osnovna plošev piramide in selekcija je lahko kakovostnejša. V Švici, Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji, Italiji in Franciji imajo veliko tekmovalcev, ki niso v samem svetovnem vrhu, so pa neposredno pod njim, tekmovalno zorijo in hipoma lahko zamenjajo tiste, ki vlečejo voz naprej.«

Ste član predsedstva Mednarodne smučarske organizacije FIS. Kakšen ugled imamo Jugoslavo v njej?

»Povsem enakopravnega z drugimi smučarskimi narodi. To smo dosegli z dolgoletno smučarsko tradicijo, s kakovostnimi tekmovalci, strokovnjaki, trenerji, delegati. Imamo Planico, Kranjsko goro, Maribor, Bohinj, imeli smo zimske olimpijske igre v Sarajevu in še vrsto drugih tekmovalj, kar nam je dalo ustrezen položaj v FIS. Ob mnogih komplimentih dobimo včasih tudi upravičene kritike, saj pri organizaciji posameznih tekmovalj storimo prehude napake.«

Ob zadnjih zapletih v ženski alpski reprezentanci se je govorilo marsikaj. Ljubiteljem smučarja to ni bilo po godu. Lahko bi rekli, da je bila to slaba usluga smučarji. So stvari sedaj urejene?

»Razmere v jugoslovanski reprezentanci v alpskem smučanju niso bile posebej problematične. V reprezentancah, ki imajo stik s svetovnim vrhom, često prihaja do medsebojnih nasprijaj, saj so tako tekmovalci kot trenerji pod nenehnim pritiskom naporih treningov in tekmovalj, pod pritiskom javnosti, ki terja rezultate, pod pritiskom lastnih ambicij in podobno. V takšnih razmerah se odnosi zapletajo in treba jih je reševati z veliko mero strpnosti in razumevanja. Tako smo ukrepali ob sedanjih zapletih v ženski alpski reprezentanci. Upam si trditi, da so rezultati pokazali, da smo pravilno ravnali, da je bil naš pristop k problematiki pravi.«

J. Košnjek

UROŠ ALJANČIČ

direktor tovarne športnega orodja Elan iz Begunj

S smučmi se moramo navaditi živeti

Interes Elana je, da se smučarja v Jugoslaviji še bolj razvija. Sarajevska olimpijada je veliko naredila za popularizacijo smučanja, v Elanu pa smo pripravljene sprejeti odločitve, da bo šel ta proces še hitreje. Razvili bomo intenzivno sodelovanje z republiški smučarskimi zvezami in klubi, da bi se smučarja, predvsem nordijske discipline, v drugih delih države hitreje razvijala, da se bo udomačila, razmišlja glavni direktor begunjskega Elana Uroš Aljančič.

Za uvod vprašanje: kje so tične točke Elana in jugoslovanske smučarije, v kolikšni meri je Elan vtičen v kolesnice razvoja naše smučarije?

»Z dveh strani gledam na to. Prvič s stališča razmer v Sloveniji, kjer nam je veliko do tega, da se vzdevek smučarskega naroda obdrži. To je Elanov velik interes. In drugič s stališča Jugoslavije. Naš interes je, da se v državi smučanje širi. Za njegov razvoj so olimpijske igre v Sarajevu venko naredile, moramo pa

naprej. Za doseg tega cilja smo v Elanu pripravljene sprejeti ustrezne odločitve. Predvsem pri nordijskem smučanju so možnosti za razvoj velike. Alpska smučarja je kljub temu šport, ki je le bolj oddaljen od normalnega načina življenja. Zato se bomo lotili intenzivnega sodelovanja z republiški smučarskimi zvezami in obdelave klubov. Zelo razveseljivo je tudi, da se poznana smučarska središča v drugih delih Jugoslavije tako hitro razvijajo in to v splošnih, za naložbe neugodnih razmerah. Kopaonik gradi hotele in žičnice, prav tako Jahorina

ni zaspala in človek dobi pri tem ugoden vtis.«

Elan je prodrli tudi v svetovno smučanje, znan je, enakovreden najbolj znanim svetovnim proizvajalcem smuč. Ima tekmovalce svetovne vrednosti. Je sedanj položaj skrajni cilj Elanovega prodora v svet?

»V Crans Montani smo spoznali, da se moramo še veliko naučiti pri ponudbi, v pristopu do svoje popularizacije, čeprav rezultate

dosegamo. Zakaj je povezava s svetom tako pomembna? Eno je neposredni marketinški učinek zaradi naših in tujih kakovostnih tekmovalcev na Elanovih smučah. To je preizkušen način reklamiranja in tega moras uporabljati. Drugi je razvojni vidik. Če nismo na primerni ravni, če nisi sredi dogajanj, potem nimamo zagotovila, da smo z razvojem tam, kjer želimo. Z rezultati to potrjujemo. Imamo izdelek, ki je na svetovnem povprečju, če ne še dlje.«

Elan vključuje v razvoj smučke in preizkušanje tudi svoje najboljše tekmovalce. Počne tudi konkurenca tako?

»Pri vseh je več ali manj način enak. Vprašanje pa je, zakaj tak način. Ali zato, da sploh greš v pravi smeri, ali zato, da so tudi tekmovalci v to vključeni in jim potem damo, kar je najprimernejše. Skupna testiranja izdelka dajo prve rezultate. Potem testirajo tekmovalci in izberejo, kar jim najbolj ustreza, nekateri tudi v sodelovanju s servisierji. V končni fazi pa je le naš razvojni inštitut tisti, ki odloča o smučki. Tekmovalci mu zaupajo.«

Elan je član številnih evropskih smučarskih skladov. Na ta način tudi prihaja do novih tekmovalcev. Dobro je zastopan na primer v švicarskem. Je v programu kakšno novo sodelovanje?

»V evropskih smučarskih skladih oziroma poolih smo dobro zastopani. Toda, širitev moštva pred olimpijskimi igrami prihodnje leto ne pride v poštev. V tem trenutku je edini potencialni pool, za katerega se borimo že dve leti, zahodnonemški. V tej državi že skrbimo za mladinski program, kar je povsod za vstop v pool osnovni pogoj. Kako se bodo pogovori končali, je še težko reči. V skladi je težko priti. Še posebej v Avstriji in Franciji so izrazito nacionalno obarvani in je možnost vstopa majhna. Pri zaprtih poolih pa je velika nevarnost napak, kar daje zaupanje tekmovalcev v proizvajal-

ce opreme. Če si nov v poolu moraš najprej vzeti skrb za mlade, šele nato ti je dana pravica do vrhunskih tekmovalcev; vendar moraš še naprej peljati mladinske programe. V kolikor se pravila igre v tekmovalnem športu ne bodo spremenila, potem bo zvestoba tekmovalcev posameznim firmam še večja. Zaupanje tekmovalcev in proizvajalcev opreme je na ravni, tako da tekmovalci za nekaj več denarja sploh ni voljan prestopiti. Preplačevanje ima vedno manj možnosti.«

Elan mora za svoje mesto v vrhu svetovnega smučanja, tako po proizvodni kot po tekmovalni plati, odšteti kar precej denarja. Koliko to znese?

»Za marketinške in propagandne aktivnosti damo 8 odstotkov celotnega prihodka. Del tega gre za tekmovalni šport in za aktivnosti naših firm v tujini. Znotraj tega delimo sredstva tako, da prinesejo učinke. Sicer pa velja ugotovitev angleškega strokovnjaka za marketing: vedno je treba računati, da vložiš 50 odstotkov denarja koristno, 50 odstotkov pa ne, vendar ne veš, katerih 50 odstotkov sploh to je! Mi se skušamo po najboljših močeh odločiti v korist delovne organizacije. Elan ima dovolj ugodno pozicijo, imič. To je potrjuje, da se prav odločamo in dobro delamo.«

J. Košnjek

JANEZ PAVČIČ

Hoja in tek na smučeh

Premikanje ljudi po snegu s pomočjo pletenih, lesenih in kasneje plastičnih pripomočkov, krpelj in smuči poznamo že kar prek 120 let. Vse skupaj se je porodilo iz nuje, življenjske potrebe, kasneje zabavno športnih nagibov, da bi se zadnje čase spet vrnilo k lahko bi rekli življenjski potrebi, zdravi, ceni- ni športni rekreaciji.

Seveda je bil dejanski razvoj ho- je in teka na smučeh precej bolj zapleten, kot to izgleda iz naše- ga uvoda, no če odmislimo šport- no plat, je prav ta športnore- kreativna zvrst poleg hoje in te- ka po suhem, ostala vseskozi človekova nuja, pa naj je šlo za komuniciranje med redko nase- ljanimi kraji, pridobivanje hra- me (lov na divje živali), pridobi- vanje drv za ogrevanje, vojsko- vanje v zimskem času (na ža- nost), zdravo ljudsko zabavo (va- like tekme) in zadnja leta za naj- preprostejšo, ceno in zaradi enostavnosti vsem in vsakomur dostopno športno rekreacijo.

Dolgo po končani drugi svetovni vojni se pri nas množični tek na smučeh ni mogel prav razviti. Osnova domovine, ustvarjanje osebnega in skupnega življenj- skega standarda in predvsem pomanjkanje tozadevne opre- me, niso omogočali pravega raz- maha, pa tudi po letu 1970, ko so naše domače tovarne, predvsem ALAN in ALPINA izdelovale tu- di večje količine smučarske te- kaške opreme, ljudje niso pose- gal po njej, misleč, da je to po- trebno le peščici tekmovalcev, za take in drugačne nastope.

Priveditve »Po stezah partizan- ske Jelovice« delno in Trnovski maraton, ki je bil prvič izveden leta 1974, pa malo kasneje Blo- dno teki, pa teki v Dupljah, v Karnah in še kje so dodobra prebudili nas Slovence, da smo spoznali, kako zabavno in zdra- vo je drseti v ozki smučini, po smučem in čistem zraku in kako zanimivo in prijetno je iti s pri- telji in znanci na kakšno mno- žično prireditve, kjer se vedno nekaj dogaja.

Seveda nihče, pa niti največji organizatorji niso pričakovali tak

raznih hoje in teka na smučeh, posebno pa ne, da bodo množič- ne smučarske tekaške priredit- ve širom Slovenije in tudi Jugo- slavije rasle kot gobe po dežju (kar okoli 40 je vseh) in, da bodo nekatere dočakale svojo 10., Dražgoše in Igman pa že 20. obletnico!

In kaj je v svojem bistvu tako le- pega in privlačnega v hoji in te- ku na smučeh, da se v to vklju- čuje toliko ljudi predvsem pre- prostega sloja, obeh spolov in vseh starosti?

Prvo in osnovno je, da sta hoja in tek najbolj podobna siceršnji hoji in teku brez smuči, torej povsem blizu naravnemu človeko- vemu gibanju. Najosnovnejše gibe, elemente, je razmeroma hitro in lahko obvladati, oprema je enostavna in še vedno cene- na, torej tudi za tiste s plitkimi žepi. Naravni pogoji, sneg in pri- merne tereni so v naši ožji domo- vini, razen ob obali in na Krasu povsod, in to v neposredni bliži- ni, kjer bivamo in živimo. Lepo je, če nam nekdo strasira progo, toda tudi hoja in tek po celem snegu je lahko prijetna, da o ko- ristnosti (psihološka sprostitve) sploh ne govorimo. Pri hoji in predvsem teku na smučeh so za- poslene domala vse skupine in tudi posamezne mišice, primer- no so obremenjeni tudi notranji organi, pljuča, srce in ožilje in to enakomerno, kar je predvsem za starejše izredno pomembno. Možnosti hujših padcev in tudi poškodb so minimalne, odnosno skoraj izključene. Poleg smuči, palic, vezi in čevljev, ki jih mo- ramo seveda kupiti, ne potrebuj- jemo druge »specialne« opreme, marveč lahko uporabljamo po- nošene pumparice, žametke, Je-

ans, pa ponošeno srajco, star pu- lover. Izogibati se moramo le ne- značnih, iz umetnih vlaken stka- nih oblačil, razen v hudem mra- zu in če sneži ali dežuje. Torej nobenih dodatnih izdatkov za oblačila!

Seveda pa se lahko in se tudi so- ob vsej tej enostavnosti in skromnosti pojavili odkloni, pre- velika tekmovalna vna, naku- povanje drage tekmovalne opre- me, stremljenje za doseganjem čimboljših rezultatov za vsako ceno, kar povzroča prenekatero nevednost na množičnih priredi- tavah. To je še posebej opaziti zadnji dve leti, ko sta prišla v modo sicer izrazito tekmovalna, zelo zahtevna nova načina hite- nja proti cilju, tako imenovan poldralsni ali Siitonen korak in drsalni ali Skating.

Oba koraka, predvsem pa Skat- ing, nima dosti skupnega s klasi- čnim tekaškim korakom, zato ga v svetu sploh ne tretirajo kot tek, temveč kot drsalni (skating) korak, saj ga uporabljajo kot ne- kakšno alternativo klasičnemu teku, nekaj takega kot je pri pla- vanju delfin, nasproti kralvu! Za ta korak je potrebno nabrati preko poletja in jeseni dosti več telesne moči, predvsem v gor- njem delu telesa in rokah, po- trebno je pridobiti dobro ravno- težje in stabilnost, kajti skating lahko izvajamo le dokler imamo toliko moči, da odpravimo in se vozimo po eni in drugi nogi, saj imamo na smučeh le parafin, to je hitro maž! Vse dosedanje ugotovitve v svetu (na žalost ra- zen pri nas) kažejo na to, da te- ga koraka ne bi smeli vsiljevati doraščajočim otrokom, nekeje do 11. ali 12. leta in tudi ne starej- šim rekreativcem!

IVO ČERNILEC

Pedagoški vodja smučarskih razredov v Škofji Loki

Tudi šola pomaga k uspehu

Športna aktivnost v vseh športih, posebno še v smučarskem, je vedno za svojo dejavnost porabila veliko časa in se je to nujno poznalo pri delu v službi, kakor tudi v šoli, katero morajo ti mladi ljudje nujno obiskovati. De- javnost športnikov oziroma zaposlenost v športu tako v procesu treninga, kakor tudi na samih tekmovanjih, pa je do današnjih dni, vsako leto obsež- nejša in zato npr. več časa porabi športnik za svoje športno udejstvovanje letos, kot ga je npr. porabil lani.

Tako se je že pred cca 20 leti po- jvila resna potreba, da bi za vr- hunske športnike organizirali tudi posebno šolanje. Namreč prav smučarji porabijo največ časa za športno udejstvovanje, saj je pri tem športu nujno upo- števat, da praktično noben smu- čar ne trenira, še manj pa tek- muje doma, kajti odvisen je od smučarskih terenov, pa četudi te ima, pa od snega. Prav zato smučarji veliko časa porabijo za potovanje na treninge, ki pa so pogosto zelo oddaljeni.

Prav zaradi specifičnosti smu- čarskega športa smo v Sloveniji že v šolskem letu 1976-77 začeli s posebno šolsko usmeritvijo v pogledu organizacije fonda tako, da smo v okviru splošne gimna- zije v Škofji Loki v vsakem let- niku zbrali po en razred perspe- ktivnih smučarjev in ga imeno- vali smučarski oddelček.

V prvi razred so se vpisali še danes aktivni športniki: Franko, Tepeš, Benedik, Boje in drugi. V drugi in tretji razred pa smo v glavnem vpisali učence iz šent- viške gimnazije, kjer smo smu- čanje že prej združevali v poseb- nih razredih, in to Strel, Cerkov- nik, Oblak, Munič, Kavčič, Za- vadlav, Dornig, Tome in drugi. Torej nadvse uspešni športniki, ki pa so že nehali s tekmoval- njem.

Šolanje v smučarskih razredih se v pogledu zahtev oz. predme- tnika ne razlikuje od ostalih splošnih razredov. Svojtvena je samo organizacija pouka v teh razredih, ki je prilagojena zah-

tevam, ki jih narekuje ta smer športa. Zato imamo poseben šol- ski koledar, ki je pogoj oziroma osnova za sestavo vseh progra- mov treninga, kakor tudi tekmo- vanj za vse tri smučarske pano- ge, tako na republiški kot klub- ski ravni.

Razumljivo, da pri sestavi smu- čarsko-šolskega koledarja so- delujejo predstavniki vseh treh smučarskih panog, tako repre- zentativnega kot klubskega ran- ga. Ta program oz. koledar za naše smučarje je sestavljen v glavnem za mladinske selekcije, v katerih imamo od skupno 52 vpisanih v smučarske razrede v šol. letu 1986-87, kar 20 ali to- čno polovica, medtem ko druga polovica učencev aktivno deluje v klubskih selekcijah.

Praktično imamo v naših smu- čarskih razredih samo člane mladinskih selekcij, kajti našo šolo zapustijo vsi učenci z 19 le- ti, ko se tudi zaključijo mladinska aktivnost v športu. Izjemoma so bili ti mladinci že tudi člani A- selekcije, in to: Križaj, Strel, Franko, Tepeš, Bajc, Zavadlav, Dornig, Tome, Jerman, Lesko- všek, Mavec, Blažič, Ulaga, Čiz- man, Mlakar, Smrekar, Šegula, Tomažič, Žan, Robič, Lesjak in drugi, medtem ko je v šol. letu 1986-87 samo Mateja Svet. Prav s člani A-članske selekcije imamo v šoli velike probleme, ker jih pratično, vsaj v I. polle- tju, skoraj ni v šolo. Priprave A-članske selekcije, tako fan- tov pa tudi deklet, so toliko zah- evne, da njim tudi šol. ki kole- dar ne koristi veliko. Za te vr-

hunske smučarje pride v poštev čas za šolo samo po zaključku sezone, aprila, maja in junija.

Smučarski razredi v Škofji Loki so v celoti upravičeni obstoj in so imeli v smeri splošne gimnazije tudi lepo perspektivo za nadalje- vanje na višjih oz. visokih šolah.

Nekaj težav oz. sprememb pri samem vpisu v smučarske ra- zrede pa je nastopilo s preho- dom na usmerjeno izobraževa- nje, in to v našo družboslovno- jezikovno smer, kjer je v nor- malnih razredih nad 80-odsto- tkov deklet, kar smučarjem naj- bolj ne ustreza, če upoštevamo, da je v smučarskem športu aktivnih več fantov kot deklet, saj npr. v smučarskih skokih in biatlonu nastopajo samo fantje.

Naša šola oziroma njena poseb- na organizacija trenutno ustre- za zahtevam smučarjev. Trener- ji vrhunskih smučarskih tekmo- valcev, pa tudi drugi smučarski funkcionarji ugotavljajo, da za velike uspehe naših smučarjev lahko precejšen delež pripišemo tudi naši smeri šolanja. To potr- juje že sama ugotovitev, da v teh 10 letih našega obstoja skoraj noben vrhunski smučarski tek- movalec ni šel mimo naše gim- nazije. Izjema je samo Rok Pe- trovič. Dejstvo, da se vrhunski smučarji naši učenci počutijo v šoli prijetno, da so deležni kar največje pomoči, samo ugodno vpliva za uspeh v šoli, sam uspeh v šoli pa je zelo važen sti- mulans za aktivnost oziroma po- goj za uspeh v tekmovalnem športu.

dr. TONE KOŠIR

Zdravnikov pogled na smučanje

Množična rekreacija in vrhunski rezultati v športu gredo z roko v roki: mno- žičnost prej ali slej omogoči razvoj enega ali več vrhunskih športnikov, v drugi smeri pa vrhunski rezultati navdušujejo ljudi, da se (še) bolj množično vključijo rekreacije. Zdravstveni delavci se zavedamo koristi množične rekrea- cije, opozarjamo pa tudi na nekatere škodljive posledice na zdravju. Zadnjih 15-20 let vemo o koristih in škodljivosti za zdravje bistveno več kot prej. Smučanje pri nas še ni bilo tako množično.

Če ni vzroka in ne mož- nosti, da bi skoki postali množič- na del splošne rekreacije. Ve- čina otroci in mladina zelo ra- kajo na provizorično pri- ravljenih skakalnicah in da majhno število teh pri- ravljenih skakalcev med njimi malo poškodb. Mladi alpski smučarji vključujejo skoke na smučeh in robovih urejenih skakalnic, kar pripelje do po- škodb vseh vrst in drugih smu- čarskih. Tekmovalci, ki vozijo smučarje, ki obvladajo tehniko in so izvrstno kondicijsko pri- pravljene. Spada med izvrstne oblike rekreacije, nevarno pa je zaradi plazov, padcev, podhladi- tev.

Teki so pravo nasprotje alpske- ga smučanja in skokov. Slabih posledic skoraj ni. Razgibanje vseh sklepov in mišičnih skupin, krepitev dihal, telesni napori, znojenje, ki je bolj naravno kot v savni, duševna sprostitve za- rudi naravnega okolja. Dodati mo- ramo še sorazmerno malo po- škodb, možnost rekreiranja v bližini doma, tudi v ravninskih predelih in večjo dostopnost za- rudi cenejše opreme. Če se zape- ljemo do tekaških smučin z av- tomobilom, se lahko preobleče-

nosti nekaterih smučarjev, ča- kanje v vrstah pred žičnico (raz- greti in oznojeni po vožnji navz- dol), sedenje na hladnem in mo- krem sedežu, ohlajevanje pri vožnji navzgor, pasti slabo vzdr- ževanih smučišč. Pogosto odpo- ve tehnika in smučarji ostanejo v neugodnih razmerah tudi po več ur (sedežnice, gondole). Pa še kaj bi izbrskali, če bi iskali naprej.

Turno smučanje pride v poštev samo za dobro usposobljene smučarje, ki obvladajo tehniko in so izvrstno kondicijsko pri- pravljene. Spada med izvrstne oblike rekreacije, nevarno pa je zaradi plazov, padcev, podhladi- tev.

Teki so pravo nasprotje alpske- ga smučanja in skokov. Slabih posledic skoraj ni. Razgibanje vseh sklepov in mišičnih skupin, krepitev dihal, telesni napori, znojenje, ki je bolj naravno kot v savni, duševna sprostitve za- rudi naravnega okolja. Dodati mo- ramo še sorazmerno malo po- škodb, možnost rekreiranja v bližini doma, tudi v ravninskih predelih in večjo dostopnost za- rudi cenejše opreme. Če se zape- ljemo do tekaških smučin z av- tomobilom, se lahko preobleče-

mo v suho perilo in bo manj možnosti, da se prehladimo. Ni- naletovali s drugimi smučarji, hi- trosti so manjše. Starost ni ovira za hojo in tek na smučeh in na množičnih prireditvah lahko srečamo predšolskega otroka in dedka pri osemdesetih letih.

Nasploh se čudimo, da teki in hoja sorazmerno počasi osvaja- jo sicer poznane delovne in ga- raške Slovence. Mladina je za- gotovo manj zagreta zanje prav zaradi želje po hitrosti in na- gnjenju k udobnosti.

Zato pozdravljamo prizadevanja telesnokulturnih skupnosti in zveze telesnokulturnih organi- zacij, posameznih društev in krajevnih skupnosti, da uredijo tekaške proge v okolici mest pa tudi ob vaseh. Množične priredi- te v tekih so se pri nas zelo raz- maknile. Škoda, da postajajo pre- več tekmovalne in s tem iz- gubljajo na sproščeni rekreativ- nosti, ki krepi telo in dviguje du- ha. Težko pa se bo vrniti na os- novni smoter: važ. je sodelova- ti, kajti tekmovalni dihi zgrabi človeka, čim jih teče več v isto smer. Pri tem radi pretiravamo. In ravno v pretiranem napreza- nju je skoraj edina nevarnost tek- ov in hoje na smučeh.

Odmevi

MANJŠINI JUGOSLOVANARJEV V SPOMINSKO KNJIGO

Čuj me, čuj, oj, jugoetatistično budalo, v narodovih ustih jezik je — bodalo!

Če manjšinski velesrbi mili s svojimi denarci bi kupili sleherno besedo - nehali bi pet: »Kaži srbski« da razume te ves svet!

Vi kar razmnožite kraljeviče Marke, jezik naš krmilo je slovenske barke!

Čujte, čujte, slavni velesrbski brati, jezik naših src ne more se lagati!

Modrost prastarih Grkov tudi zdaj velja, da jezik lesk je narodovega duha!

Igor Torkar

AFORIZMI

Če samo govoriš, da si človek in ničesar ne storiš za sočloveka, ni potrebno, da imaš tako dolge roke, da bi objel vse člo- veštvo, ker bi ga zadavil.

Zloba je nevidna gnida, ki povzroča več gorja kot uši.

Besede o miru so prazne — nične, če jih uporablja človek, ki drži roko na gumbu atom- ske bombe.

Cerkev pomeni zlobnim verni kom zatočišče, ne pa svetišče.

Beti Rems

RADO JAN

Narod živi, dokler živi njegov jezik

(Fran Levstik)

Na vaše povabilo k razpravi o odnosu do slovenskega jezika v družini, šoli, družbi in v mednarodnih odnosih na ravni federacije se kaže odzivi, saj je tema, ki jo odpirate, od sile pomembna. O njej bi pravzaprav morala teči nepretrgana in ne le občasna razprava.

Glede na to, da je družina prostor primarne socializacije, bi kazalo zlasti v revijah, namenjenih družini in vzgoji, posvečati kar največjo pozornost rabi in negovanju jezika v družinskem krogu. Starši in starejši, jezika bolj vešč člani družine bi se morali z otroki, ki si besedni zaklad šele oblikujejo, čim več pogovarjati. S tem se bo bogatil besedni zaklad. Neprestano in dosledno bi morali otroku popravljati napake v izgovorjavi, si prizadevati za dosledno rabo jezikovne pogovorne in knjižne norme. Otrokov pojmovni svet se bo bogatil ob pripovedovanju pravljic, pripovedk, ponazorjenih s kvalitetno slikanico, ob otroški liriki ter preprostih in starosti primernih ljudskih pesmi. Vse naše ravnanje naj ima za cilj pritegniti otrokovo pozornost v svet knjige, ki bo tako vse bolj postajala njegova stalna spremljevalka v življenju. V pomoč pri tem so vsekakor otroške oddaje na RTV in zlasti lutkovne in gledališke igre. Dandanašnji preti otrokom velika nevarnost, da na račun televizije in gledanja nesinhroniziranih risanih filmov zanemarimo neposreden pogovor.

V razmerah, ko sta vsaj pri nas oba starša zaposlena, se prostor socializacije otroka zelo zgodaj prenese v vrtec. Jezikovno kulturna vzgoja se tako institucionalizira. Kakovost dela v vrtec najpomembneje vpliva na celoten poznejši razvoj osebnosti, zato v mnogočem zavisi, kakšna bo jezikovna kultura poznejšega šolarja. Raziskave, ki so jih opravili vzgojitelji in psihologi, nam povedo, da je obseg predstav in pojmov in njim pripadajočih besed pri otrocih, ki obiskujejo vrtec, mnogo bogatejši kot pri otrocih, ki niso bili v organiziranem varstvu.

O jezikovni vzgoji v šolah je bilo že veliko napisanega. Toda v morju spoznanj je treba vendarle izpostaviti najpomembnejše: jezikovni pouk dosega svoj smisel, če se otroci, učenci, mladostniki do konca osnovne šole usposobijo za ustno in pisno govorico oziroma za pravilno ustno in pisno sporočanje in oblikovanje misli. Vse drugo (literarnozgodovinski, teoretično-poetični, metrični, stilistični vidiki) naj bo podrejeno temu cilju. Današnja šola prav v tej funkciji ne dosega najboljših rezultatov, ker se preveč poslužuje testov in drugih pomožnih oblik preverjanja znanja, pri čemer pa zanemari živ, neposreden dialog pri ponavljanju in s tem utrjevanju znanja. Učitelji vseh vrst si bolj prizadevajo za uresničevanje (prezahtevni) učnih načrtov kot za kakovost dejansko osvojenega

znanja. Od sile škodljiv je tudi nazor, po katerem naj bi bil slovenist kot nekakšen jezikovni policaj edini odgovoren za jezikovno kulturo in se zato tudi zgolj pri pouku materinščine dosledno upošteva pravopisna in stilistično sintaktična ter druga merila, medtem ko na drugih učnovzgojnih področjih marsikdaj in marsikje ni zavesti o tem, da jezikovno kulturo učencev oblikuje celovitost učnovzgojnega procesa in dela in da so zato jezik kot izrazno in sporočilno sredstvo poklicani in odgovorni vsi učitelji. Ali drugače povedano: pomembnejše je, da mlad človek sam in v celoti prebere kar največ leposlovnih del, oblikuje do njih svoj osebni odnos in se o teh delih lahko sporočilno sredstvo poklicani in odgovorni vsi učitelji. Ali drugače povedano: pomembnejše je, da mlad človek sam in v celoti prebere kar največ leposlovnih del, oblikuje do njih svoj osebni odnos in se o teh delih lahko sporočilno sredstvo poklicani in odgovorni vsi učitelji. Ali drugače povedano: pomembnejše je, da mlad človek sam in v celoti prebere kar največ leposlovnih del, oblikuje do njih svoj osebni odnos in se o teh delih lahko sporočilno sredstvo poklicani in odgovorni vsi učitelji.

Jezik v sredstvih množičnih občil bi morali vedno znova in znova kritično presojati. Pohvale vreden je radijski jezik, medtem kot televizija kot najbolj vpliven medij kakovostno zaostaja za radijsko govorno kulturo. Jezik v dnevnem tisku, tudi v Glasu, je zelo napredoval, zlasti v tistih delih posameznih listov, ki jih oblikujejo redakcije same. Mnogo slabše pa je z jezikom javne rabe, ki se je z uvedbo samoupravljanja prenese na zelo široko krogo prebivalstva. Še vedno velja pribiti, da jasno lahko govori le tisti govorec, ki je stvari najprej logično domislil. Ta je lahko tudi primerno dolg, medtem ko ljudje, ki mislijo, da pač morajo ob vsaki priliki nekaj povedati, marsikdaj ne povedo ničesar, kar bi obogatilo našo vednost o predmetu, ki je na rešet.

O rabi jezikov v federaciji prav tako razpravljajmo le občasno, zato se stvari na tem področju prepočasno premikajo. Stalno bi si morali prizadevati, da bi ustavno določilo o enakopravnosti jezikov zares polno začelo. Ta vprašanja so prisotna v vseh federacijah z mnogonacionalno sestavo prebivalstva: Ni dvoma, da s tem, ko se n. pr. določen jezik, ne le slovenski, v najvišjih predstavniških organih ne pojavlja pogosto, izgublja veljavo. Ustavno določilo o enakopravnosti rabi jezikov in pisav narodov, ki tvorijo našo federacijo, vsek-

kor ni zgolj formalne in načelne narave. To določilo namreč delegatu ali članu določenega organa na zvezni ravni omogoča, da svoje misli lahko kar najbolj kakovostno oblikuje. V dobi elektronike to ni in ne sme biti nikakršna ovira. Razpravljanje lahko tako vsebinsko veliko pridobi na kakovosti, delegat pa je v nastopu ali obrambi svojih stališč in predlogov veliko bolj sproščen, kot če bi govoril v nematerinem jeziku. Načelo, naj se jeziki narodov enakopravno uporabljajo v vseh zveznih telesih, je zato jezikovno uresničiti. Uresničenje tega načela bo našo skupnost legitimiralo kot dejansko demokratično skupnost nasproti drugim federacijam, ki sicer razglajajo ista načela, dejansko pa jih ne uveljavljajo. Pravzaprav je od delegatov, ki jih je ljudstvo izvolilo, odvisno, v kolikšni meri in kdaj bodo uporabljali materinščino in kdaj ne. So tudi situacije, v katerih od tega načela lahko odstopim, če, denimo, jezik svojih sogovornikov dejansko obvladam in ne le namišljeno znam. Seve, pa bi za izčrpniji odgovor na to vprašanje morali napraviti raziskavo, ki bi ugotovila dejansko stanje (ne)uresničeniosti ustavnih načel o enakopravnosti jezikov, pisav in kultur narodov. V mnogih področjih, kjer je v unitarnem modelu nekdanje kraljevine gosposodoval takozvani državni jezik, se je po NOB slovenščina uveljavila kot enakopraven jezik: železnica, pošta, carina, kontrola letenja in še kje. Na pamet bi težko rekel, kje še ni došla uveljavljena. Pravo mesto za dogovor o uresničevanju ustavnih načel s tega področja so republiške in zvezna konferenca SZDLJ.

Na vojaškem, torej obrambnem področju, se slovenski jezik uveljavlja v enotah TO. V JLA pa je kot poveljevalni (ne: državni) jezik srbohrvaščina v ekavsko-štokavski varianti. Predlog dr. Matjaža Kmeclja, da bi slovenski novaki polagali prisego v slovenskem jeziku, se mi zdi od sile umesten, saj bi ta akt pričal o tem, da smo pripravljeni storiti vse, da se bo vojak poistovetil z JLA, ki mu uresničuje ustavno pravico do svoje identitete in osebnostne integritete. Isto velja tudi za napise na ustanovah JLA v SR Sloveniji oziroma drugod. S tem bi JLA le še pridobila na svoji moralni monolitnosti, prav nič pa izgubila.

Za konec menim, da bi naše razmišljanje moralo obravnavati tudi vprašanja o tem, kaj smo že in kaj bi še morali v naši deželi storiti, da bi se ljudje med seboj laže in bolje sporazumevali. Toda to je že druga tema.

JANEZ SVOLJŠAK

Jezik naš vsakdanji

V nedeljo, ko nam je Bojan Križaj v Schladmingu prismočal srebrno kolajno, sva se s profesorjem Salvatorjem Venosijem pogovarjala na kavču, koliko težav sta morala premagati on in župnik Mario Gariup, preden je v Kanalski dolini spet zaživel slovenski koroški živelj.

Že naprej sem ga opozoril:

»Ti kar klepeči, vendar ne zameri, če bom marsikaj preslišal! Danes grede Križaj, Franko, Strel in Kuralt na vse ali nič.«

Zbrana družina je med drugim slalomskim tekom pred zaslonno tretjeta: pa ja ne bo Bojan povozil kakšnih vrata! Ni jih. Prvi Slovenec, ki se je na svetovnem smučarskem prvenstvu v alpskih disciplinah posrebril!

Od same sreče smo vsi zajokali. Nikomur ni bilo zaradi tega nerodno. Tedaj je od veselja jokali ves Tržič, je vriskala Škofja Loka, ploskala Nova Gorica, se smejala vsa Ljubljana — pöta in ceste so bile med televizijskim prenosom na Slovenskem prazne.

Ob srebru tržiškega Slovenca so se profesorju Venosiju oči orosile tako kot nam. Tržiško-loški BB par se je pred kamero v Schladmingu sproščeno po domače raznežil in razkrakal. Po slovensko.

Zvečer pa je prišla na vrsto mrzla prha.

V Schladmingu so bili tudi beograjski televizijski. Pomešali so se med naše slovenske smučarske junake in za nedeljski športni pregled pripravili o njih kratko oddajo.

Boris in Bojan sta beograjskemu poročevalcu, ki ju je spraševal v srbsčini, odgovarjala po naše, po slovensko. Kako nai bi

drugače. Bog pomagaj, saj sta Slovenca!

Mar Tone Vogrinec, direktor naše alpske reprezentance, ni Slovenec?

Tone Vogrinec je spraševalcu odjecljal svojo izjavo v jugoslovansčini... Je bila to oddolžitvev za garaški direktorski stolček pri YUGOSLAVSKI POOL?

Kdo pa so ljudje, ki tekmujejo za YUGOSLAVSKI POOL? Koliko Srbov in Vojvodincev smo pa poslali v Oslo? Ima Vogrinec v Gartnerjem moštvo in Šparovčevem žensktvu kakšnega Hrvata ali Makedonko?

Kdo pa drži pokonci ta znameniti YUGOSLAVSKI POLL?

V čigavem imenu si sme direktor naše alpske reprezentance prilaščati pravico, da pred kamerami zataji svoj narod, svoje ljudi in svoj jezik?

Da bi bila mera polna, se je na Bjelašnici še Bojan Križaj smehljaje ustavljal pred kamero in v slovenski jugoslovansčini priznal svoj »pöh«. Ko bi ta človeka (v mislih imam Vogrinca in Križaja) vsaj znala srbsko govoriti...

Če imamo na smučeh samo Slovenke in Slovence,

če so te naše ljudi vijuganja skozi vrata naučili samo Slovenci, če za njihov blagor skrbé samo Slovenci,

če ob njihovih uspehih jokajo Tržič, Škofja Loka, Nova Gorica, Ljubljana in vesoljna Slovenija (vsa druga Jugoslavija pa trepete ob nogometu),

če slovenski ELAN, ALPINA in ZLATOROG z vsemi močmi skrbé za naša slovenska dekleta, ki se spuščajo po strminah,

če naši slovenski smučarski sni naki prinašajo v Jugoslavijo srebrna in bronasta odličja —

Prijatelj!

Mar ni potem čas zajokati, ko Tone Vogrinec in Bojan Križaj pred kamerami predstavita v jeziku, ki ga sicer v Beogradu občinjajo slovenski politiki in deljagati?

Bo kdo rekel:

Šovinizem!

Drugi-bo zalajal:

Nacionalizem!

Prvo odpade. Morda je drugo za kanček zraven. Na koncu bom povedal, kajti počutim tako revno, da bi najraje jokalo tole pišem.

Ali je rokometišu Krivokapi že kdaj prišlo na misel, da slovenskemu televizijskemu poročevalcu odgovorjal v slovensčini? Kako vselej in povsod govori Lečić, trener ljubljanskega košarkarskega moštva Iskra Olimpija? Po makedonsko, vsi uvoženi ter za drage milijone kupljeni nogometiši in košarkarji iz bratskih republik — kdaj komu od njih na misel da bi se naučil po slovensko govoriti?

Samo Slovenci se smešimo svetom in ob sleherni prilobnosti začnemo klätiti jezik, ki nam zanj zdi, da nas je že morda njim spravila na svet. Od vsega Slovencev, kar sem jih v zadnjih nekaj desetletjih poslušal po diu in gledal na zaslonu, sta srbsko znali govoriti le Lidija Šerjurčeva in Vida Tomšičeva... ka. Vsi drugi so znali — in znajo še danes — govoriti samo slovensko srbsčino. Jugoslovansko slovensko srbsčino.

VRPIS:

Nedelja, 25. januarja 1987. Praznik slovenskega smučanja:

Kitzbühel
Sapporo

1. Bojan Križaj JUG
1. Primož Ulaga JUG
2. Miran Tepeš JUG

In še dva Debelaka v deseterici. Kakšno zmagoslavje naših fantov! Tako bi se ob njihovih uspehih postaranemu Slovincu oko ne zarosilo? Kako majhen narod smo, da nekaj manj kot pet milijonov zemljanov komaj vé za nas.

Kar Miro Cerar sodeluje le še pri zrebanjih PODARIM—DOBIM, nas Turki, Avstralci, Eskimi in Križaj tajci poznajo samo po Bojanu Križaju, napol Slovincu Roku Petroviču, pa Primožu Ulagu, Miran Tepešu, Mateju Svet. (Kakšen čudovit priimek! Deklič na smučeh bo z njim osvojil svet.)

V svoj dnevnik sem v nedeljo, 25. januarja 1987, pozno zvečer zapisal:

»V novosadskem televizijskem športnem pregledu je bil naš tržiški veteran Bojan Križaj tak junak in tak Slovenec, da ga najraje stisni v objem ter ga poljublja na obe lici. Še tistega svojega medaljo eeeeeee se je otresel. Kako bi mu vsi iz srca privoščili kristalni globus in zlato medaljo v Črni Montani! Po tem, kakor je govoril v nedeljskem športnem pregledu 25. januarja 1987, mu lahkno mirne duše odpustimo ponesrečeno jugoslovansčino v Schladmingu in v Sarajevu.

Ko so televizijski iz Novega Sada poklicali Luka Kopriška v Sapporo, jim je lepo po slovensko povedoval o uspehu, ki sta ga dosegla na daljnem Japonskem Slovenca Primož Ulaga in Miran Tepeš.

Potem pa so poklicali v Kitzbühel še direktorja jugoslovanske smučarske reprezentance. V so same Slovence in Slovinci. Njihov direktor je po rodu slovenski Stajerec. Piše se Tone Vogrinec. S svojo jugoslovansčino je zavinjaril ves nedeljski športni pregled.

»Konec zapisa. Mojstrana, sredo, 4. februarja 1987

vljena in zato neznanstvena. Zato smo mi (v Društvu zgodovinarjev in Društvu piscev revolucije in NOB, ki smo ga ustanovili januarja 1986) pristaši tistega rekla, ki pravi, da »je boljše prečiti kakor zdraviti«. A to pomeni: delati takó in razvijati tako prakso, kot je bilo že rečeno (poprej sem govoril o dokumentiranosti, sodelovanju itd.). Vsi rokopisi (v naši zgodovinski praksi) morajo pred tiskom skozi roke in kriterije strokovnjakov, zgodovinarjev, poznavalcev tematike, skozi roke verificiranih mentorjev in recenzentov. Praksa namreč kaže, da v primerih, ko kaka nedognana, neznanstvena, enostranska ali celo sovražna—tendenciозна knjiga izide, še tako strokovno, znanstveno natančne in ostre kritike ne dosega svoja namena. Ko in če taka knjiga izide, zanesljivo poraja — hote ali neho te — razkranjanje duhov v družbi, spodirava resnico, vzbuja hude dvome v vse in v vsakogar. Škoda je torej tu. Velika in težko popravljiva.

A ne le to. V primerih izidov diverzantsko neznanstvene ter družbeno dvomljive knjige prej ali slej sledi sicer poštena, strokovno dognana in tudi ostra kritika. A le ta v teh razklanih časih doseže ravno nasprotni uč-

nek: namesto, da bi knjigo postavili potem tja (v kot itd.) kamor sodi, postane propaganda prve vrste. Take knjige so potem običajno (vznemirljive, osebne, napadalne itd.) hitro razprodane in kmalu prihaja do ponatitov. In družbeno—zgodovinsko—znanstvena škoda se širi kakor nalezljiva bolezen. Saj imamo v teh negotovih in različnih kriz polnih časih še kako »radi« razna šokantna »razkritja« (dasiravno do vseh pravih razkritij in ugotovitev še vedno nismo prišli), le tistega tam ne najdemo, kar bi moralo biti.

Tak, stvarno strokovni pristop k ustvarjanju, pisanju in širjenju znanstvenih, a tudi drugih del, seveda ne pomeni nobenega uvajanja cenzuriranja, kot bi morda radi prikazovali taki, ki hočejo lovit v kalnem, ne pomeni nobenega omejevanja demokracije, ki je prav na področju umskih izdelkov še kako občutljiva, temveč čisto nasprotno. Tak način dela zagotavlja obrambo resnice, objektivnosti in tudi najširše demokracije, kajti sovražnega pisanja — naj bo zavito tako ali drugače (drugo je ostra družbena kritika) — nikakor ni mogoče dopustiti... kajti NOB, OF in njeni cilji, razglajeni in ostvarjeni prek nje-

nih devetih temeljnih točk, je bilo tedaj (v mrakobno—nasilni Hitlerjevi Evropi) nekaj takoj kot luč, ki je razsvetlila nakar no pot rešitve. To je še kako kazljivo (pretiilo je narodno čenje) in zato tole ni zapisano prav nič patetično. Ta dejavnost (NOB, OF) je izzivalo občudovanje (ne le dvome) ne le v domovini, temveč in postopoma vedno bolj tudi zunaj naših meja. Tem je dosti dokumentov.

in preveč okrvavljeni so temeljne nove Jugoslavije in Slovenije nje, da bi to mogel in smel opisovati drugače, kot je bilo.

II

In še žalostno — preroška

Morda ste jo pa že slišali? A tako opozorila, čeprav morda tvegana, da jo ni odveč ponoviti. Leta 2.000 že zdaj znameniti odlični koroški borec in politični voditelj, vendar še mladi in glik Wieser obišče tržiškega pana. Tržič je tik ob avstrijsko jugoslovanski meji. Wieser roči županu, da je boj za slovensčino tam sicer težak, vendar da so nekako le uspeli. Pa ga žiški župan nato vpraša: »Pana, na koji način ste u uspeli?»

IVAN JAN

Motto: Že dolgo izhajam iz ugotovitve, da kdor ne pozna preteklosti, ne more razumeti sedanjosti in tudi prihodnost težko predvideva

Nekaj iz sedanjosti in ena žalostno — preroška

Iz razprave na zasedanju Plenuma kulturnih delavcev OF, ki je bilo na Bledu 5., 6. in 7. novembra lani

Kako mislim o onem »s knjigo proti knjigi«

(Odlomek)

Tudi na tem področju si vsak po svoje razlaga in uporablja demokracijo in pojem o njej.

Zgodovinske — s tem se največ ukvarjam zadnja desetle-

tja — pač zahteva vsestranost in objektivnost ter poštenje. To je še zlasti pomembno zdaj in v prihodnje, ko se ljudje, zlasti mlajše generacije, ob različnem pisanju zmedeno vprašujejo, kaj je res in kaj ni. Na dan namreč prihajajo tudi različna tendenciозна in celo sovražna dela in spisi, ki se hočejo skrivati za pojem znanosti in spominskih izkušenj. Taki izdelki hočejo negirati prav vse in spodbijati bistvo ter zgodovinsko veličino NOB,

pri tem pa se hočejo pokrivati še z vsesplošno demokracijo. V resnici pa jo le izkoriščajo. Zato jim v takih razmerah sila ustreza geslo »s knjigo proti knjigi«. Nekateri (v širšem in ožjem smislu) na vso moč in s povečevalnim steklom v roki o dogajanjih v NOB in revoluciji iščejo samo nekakšne temne, senčne zadeve in jih hočejo (kar tudi delajo) povzdignovati in povzdigniti na nivo bistva. Objektivnosti v takih primerih ni, je pragmatično izkri-

MAJO NEDELJE

zid, se odprli v svet in...
 ...vsakdanji življenjski...
 ...elektro delavnice v to...
 ...kilometrov oddaljenem...
 ...Prisluhnimo trem...
 ...predvsem ribe, gosi, raki...
 ...morski živelj. Jedli smo...
 ...ovo hrano, le ob nedeljah...
 ...jim nismo mogli odreči...
 ...si v kakšnem hotelu za...
 ...privoščili hrano po na...
 ...okusu. Zelo všeč nam je...
 ...tudi specialiteta, pekinška...
 ...pečena na žaru.
 ...menili ste nedeljo. Kak...
 ...nedelja na Kitajskem?
 ...Kitajci naše nedelje ne po...
 ...Direktor tovarne določi...
 ...petek, katerikoli, za eno...
 ...mo to, za drugo drugi. Za...
 ...življenjski utrip vsak dan...
 ...trgovine so vsak dan...
 ...enotne uniforme že sle...
 ...ni se ne, zlasti dekleta pa...
 ...spogledujejo z zahodno...
 ...kšne so Kitajke?
 ...kriknje na pogled, kaj...
 ...ne vem. Menda imajo...
 ...stroga pravila v odno...
 ...tujevc. Slišali smo za...
 ...ga italijanskega monter...
 ...se je spoprijateljil z mla...
 ...Kitajko v tovarni. Nekega...
 ...je na lepem ni bilo več...
 ...pa so proglasili za neza...
 ...ga, izgnali s Kitaj...
 ...pa kitajske pijače?
 ...tovarnah pijejo pred...
 ...pravi čaj brez sladkorja...
 ...ni smo ga. Zvečer in ob...
 ...smo segli po pivu. Al...
 ...imajo Kitajci dovolj...
 ...njihovega riževega žga...
 ...prenesli. Pijancev...
 ...srečal. Če se že kdo spo...

zabi, ga hitro pošljejo na treznenje.
 ● Ste bili v katerem od kitajskih domov?
 » Nekoč nas je eden od Kitajcev, ki so bili pri nas na praksi, povabil. Kitajci imajo zelo majhna stanovanja. Preveč jih je, da bi živeli tako udobno kot mi. V hiši z osmimi prostori živijo štiri generacije, v stanovanju s šestnajstimi kvadrati štirje ljudje. Sanitarije so skupne.
 ● S kakšnim denarjem ste kupovali?
 »Dolarje smo v banki zamenjali za 'turistične' juane, s katerimi lahko povsod kupuješ, tudi v trgovinah za tužce, ki so Kitajcem z 'navadnimi' juani nedostopne. Tam je boljša iz-

bira, tam prodajajo tudi akustične aparate. 'Sverc' živi tudi na Kitajskem; ne le menjava s tujimi valutami, ampak tudi s 'turističnimi' juani, s katerimi lahko kupijo televizor, radiol.
 ● Kaj vas je na Kitajskem posebno presenetilo?
 » Nenavadno protislovje; ko smo stopili na tla te dežele, je kolega v letališki stavbi odvrgel cigaretni ogorek na tla. Brž je pritekel možak z listkom za globo. Komaj smo ga prepričali, da še nimamo njihovega denarja. Mislili smo: tu pa skrbijo za red, čistočo. Ko prideš malo ven iz mesta, pa kupi smeti, vse vrste svinjarija, smrad, da se ti včasih želodec obrne.»

H. Jelovčan

Med mladimi smučarji iz štirinajstih držav, ki so ta teden tekmovali v smučanju na Soriški planini, je bila tudi tale simpatična Japonka. Mama je najbrž pričakovala njeno zmago in, ker je ni bilo, je v cilju od same žalosti jokala. K sreči obup ni dolgo trajal, kar je videti tudi na sliki. — Foto: F. Perdan

PREJELI SMO

NEKAJ PRIPOMB IN VPRAŠANJ

V »Glasu« z dne 10. februarja ste objavili, da bo ta mesec izšla knjiga znanega alpinista Vikija Grošlja o Karakorumu in to v SAMOZALOŽBI. Res pogumna in tvegana odločitev! Upam, da vaš hvalvreden poziv bralcem, naj knjigo naročijo, ne bo zaman! Vprašujem pa se ob tem, ali res ni pri nas založbe, ki bi prevzela to delo in izdala knjigo? Izgovor, da ni denarja, je prazen in po moje čista laž! Vprašujem: kje pa se dobi denar za toliko knjig in revij, ki so brez najmanjše vsebinske vrednosti, da bralce samo poneumljajo, če ne že kvarijo, namesto, da bi bogatilo že tako porazno nizko kulturno raven? In, če je denar za izdajanje kaset in plošč s tako bedastimi in vulgarnimi besedili, kot je npr. Smodetova Jožica, je prava sramota, da ga za Vikijevo knjigo ni. Tudi TV ima dosti sredstev za reklamiranje take »plaže«, za Grošljevo knjigo pa reklame še nisem zasledil! Res, za lepo kulturo dajemo prispevke!

V petkovem »Glasu« 13. februarja v rubriki NESREČE je opisan požar v hiši Matevža Bogataja, kjer je s polnim naslovom imenovana Jelka Lušina, češ, da je pred odhodom iz hiše pokadila cigareto in nato pepelnik spraznila v koš s papirjem (?). Dalje pa piše, da UNZ še raziskuje vzroke požara. Torej ni gotovo, da je Jelka povzročila požar, vendar je njeno ime polno navedeno.

V isti številki Glasa je tov. Križajeva opisala nadvse »kulturno« proslavo Prešernovega dne v Škofji Loki. Žal pa niso navedena imena »umetniške« skupine NE BOM OPRALA KRVAVIH MADEŽEV, ki se je tako »kulturno« predstavila na omenjeni proslavi, da so namesto nje morale naslednji dan snažilke prati KRVAVE MADEŽE v lepi grajski kapeli (od razmetanega mesa). Tov. Križajeva najbrž ne pozna teh veleumetnikov iz Suše, zato pa pozivam vašo novinarico Heleno Jelovčan, naj se pozanima za njih imena in zahtevam, da jih čimprej v »Glasu« javno predstavi vašim bralcem!

Se tale pripomba: Škoda, ker so bili vsi navzoči na omenjeni proslavi toliko preveč kulturni (ali pa psihično tako prizadeti), da se ni vsaj nekaj moških dvignilo s sedežev in bi tisto slavno suško skupino na čevlji vrgli čez prag v najvišji kup snega, potem pa jih drugi dan privedli nazaj v kapelo čistit svoje KRVAVE MADEŽE.

Upam tudi, da je bil to njih zadnji javni nastop! Naj gredo s svojo motoriko raje kam v Blegoš, kjer je še dosti podrtega drevja od predlanskega zleda. (Sicer pa je prelep naš Blegoš, da bi taki divjaki še tam razgrajali in plašili miru vajene gozdne živali!)

Marina Verčič, Škofja Loka

KAKO O BOHINJU-CIH

Ne da mi žilica na članek 27.XII. N. M. ter odgovor na članek J. Rozmana od 24.I.1982 v dnevnem časopisu Delo. Narekuje mi, da svoj bohinjski nemir izrazim svojim mnenjem javno, da naj tisti, kateri se obregajo ob Bohinj — Bohinjce pustijo lepo v miru! Če pa že imajo kaj reči, naj reko »svetovavno, ne sovražno!« Svetovni nazor je, da se nihče nima pravice vtikati v osebnost drugega, dokler nisi sam brez napak. In to naj velja za vse tiste, katere Bohinjci motijo!

Smo pač takšni, kakršni smo. Geografska lega nas dela takšne, (kakršni smo) kajti geografska lega je tista, ki ljudi razlikuje po obnašanju, šegi, običajih in načinu življenja. Še Turki se nas niso lotili v času obleganja po naših krajih in to zaradi geografske lege. Tudi dandanes, bi bilo priporočljivo, da bi tisti, kateri mislijo slabo o Bohinjcih obrnejo v soteski, v vasi Obrne ter gredo nazaj, kjer se bodo dobro, ugodno in bolje počutili.

Mnogi so opevali in opevajo naš biser Bohinjskega kota, bodisi poetsko, pisateljsko in slikarsko. Zelo pa me moti to, da se obregajo ob Bohinjce posamezniki, katerim so Bohinjci dali zatočišče, zgradili lepe pocieni hišice, na najlepših predelih bohinjske idile — miru zaščitene triglavskega parka.

Da Bohinjci ne prenesemo očitkov, trdimo argumentirano, s sledečim: imamo štiri vrle, korajžne može, kateri so prvi stopili na naš najvišji vrh Triglava pred 205 leti. Dalje imamo: učitelje, prof. mag. doktorje, sklad. dirigente, fotografe, kulturnike (Janez Grm), olimpijce (T. Malej), skakalce velikanke (A. Novšak), politike, organizatorje (J. Mesar), akad. slikarje (V. Hodnik, A. Polajnar) ter veliko število slikarjev amaterjev vzdolž celine Bohinja. In še ob 200 letnici šole, ne vem, če so bila omenjena imena pridnih vzornih šolskih imen, ki so zapisana z »zlatimi črkami« v ljubljanskem šolskem muzeju? Mi pravi Bohinjci bomo s'edili, šli, nadaljevali začrtano pot naših velikih vzornikov!

In leta 1941. smo se med prvimi pridružili boju, mnogi so mučeniško padli za blagor osvojenih domovine. Mnogi pa danes (ne mi) čudovito živijo, na lavorikah padlih borcev. Naj!

Le prostost, svobodo si želimo, brez monopolskega obnašanja izven Bohinja, od ljudi, ki nas nečejo, nemorejo neznajo razumeti! Vsa čast pa tistim, ki nam pomagajo, ne nagajajo!

»Srce, ki čisto vest ima, je polno rajskega sladja. Nečista vest pa te skeli, ne da pokoja in boli.«

Torej, kdo nam more kaj očitati?

Bohinjec prof. Janez Žnidar Ljubljana

RAZMIŠLJANJE O PRIREDITVI OB KULTURNEM PRAZNIKU

V Verbinskem Slovarju tujk na strani 393 lahko med drugim preberemo, da je figurativni pomen besede kultura — gospodarski, znanstveni, na ravni itd. razvoj človeka v njegovi ustvarjalni dejavnosti in iz nje izvira joče pridobitve in vrednote. Na vse te pridobitve človekove ustvarjalnosti, iz kateregakoli področja človekovega življenja, naj bi tudi Slovenci nekoliko bolj mislili na svoj kulturni praznik.

Z mislimi naravnanimi na umetniško ustvarjalnost, ki se je v pesmi, besedi in podobi že velikokrat udejanila v kapeli puštalskega gradu in v pričakovanoju nečesa lepega, kar popestri človekovo življenje in ga naredi polnejše in vrednejše, sem se napolnila na prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku, ki jo je v puštalskem gradu organizirala Zveza kulturnih organizacij Škofja Loka v petek, 6.2.1987.

Prireditvi naj bi po besedah predsednika ZKO tovariša Valentinu Bogataja potekala na treh izraznih nivojih: glasbenem, besednem in likovnem. Okvir prireditvi naj bi dal Koborni zbor Loka s svojim ubranim petjem, sledila naj bi otvoritev razstave amaterskega slikarja Ljuzeta Tarfile iz Železnikov ter predstavitev poezije in proze škofjeloških literarnih ustvarjalcev, ki so svoje prispevke objavili v 7. številki revije Sejalce. Nekje do sredine prireditve je šlo vse po predvidenem načrtu, nato pa se je v dogajanje vtrnil še četrti izrazni nivo — igra. Skupina Ne bom oprala teh krvavih madežev je s svojim besedilom, še bolj pa z različnimi pomožnimi interpretativnimi sredstvi: baterijami, bencinskim motorjem, kosi surovega mesa, resnično popestrila dogajanje.

Vendar pa se mi postavlja vprašanje, ali je to kar so počeli mladi ustvarjalci še izraz ustvarjalne dejavnosti, ali je to kultura?

Če je imela skupina namen šokirati občinstvo, je to v polni meri dosegla. Ni pa dosegla kaj večjih reakcij občinstva, ki je večinoma ostalo v kapeli in počakalo, da so izvajalci po začetni nelagodnosti pripeljali prireditve do konca.

Medtem, ko so recitatorji brali naprej in so do mene prihajale besede: o črni, ki je pregloboka za omadeževanje; o moškem srednjih let, samskem, ki obvlada en tuj jezik; o najlepših kurbah, ki so razbita lepota na nasladih klientov; sem se še vedno spraševala o pomenu in namenu dejanja skupine Ne bom oprala teh krvavih madežev. V kapeli je še vedno smrdelo po bencinu, dva sedeža za menoj so na tleh ležali ostanki enega najpomembnejših rekvizitov skupine — dva precej zajetna kosa pljuč, ki sta svoje sledi pustila tudi na steni kapele.

Kultura je nekaj vrednega, s seboj nosi trajno sporočilo, ima svojo izrazno moč in vsebuje resnico. Resnica ni nujno, da je vedno lepa in tudi ne taka, da nam vedno ustreza. Resnica, ki sem jo za svojo rabo izluščila iz besed skupine Ne bom oprala teh krvavih madežev, iz dajanju odpustkov, nečloveških krikov in koščkov mesa, ki so leteli po kapeli, resnica, da lahko požremo prav vse kar vidimo, slišimo in kar nekdo dela z nami, me je zabolela in sram me je, da je tako.

Pri vsem tem pa sem občutila tudi nek manjko. Nekaj, kar bi napolnilo praznino zanikanega, uničenega, razvednotenega. Kajti, če se neka kultura, ki se ima za alter-kulturo, izgublja zgolj v destruktivizmu, potem to ni več kultura.

Cirila Peklaj

POJASNILO O PRIREDITVI OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Zveza kulturnih organizacij Škofja Loka in Knjižnica Ivana Tavčarja v Škofji Loki sta v petek, 6. februarja 1987, v Puštalskem gradu pripravila javno predstavitev 7. številke Sejalca, glasila literatov naše občine. Predstavitev zbornika je bila namenjena tudi obeležitvi slovenskega kulturnega praznika. Na prireditvi je poleg izvajalcev, članov Zveze kulturnih organizacij in knjižnice, ki so brali besedila sodelavcev Sejalca, nastopila tudi alternativna skupina »Ne bom oprala teh krvavih madežev« iz Suše, ki se je predstavila sama, saj so v Sejalcu objavljeni tudi njeni prispevki. Skupina se je prvič predstavila loški javnosti na srečanju Kluba literatov decembra 1986 v Knjižnici Ivana Tavčarja in s svojim sicer nekonvencionalnim, a duhovitim scenskim nastopom med gledalci in poslušalci v knjižnici vzbudila zanimanje in simpatije. To je bil tudi povod, da sta ZKO in Knjižnica skupini zaupala samostojni nastop na predstavitvi Sejalca ob slovenskem kulturnem prazniku. Skupina pa je naše zaupanje izrabila ter s svojo šokantno provokativno prestopila tako meje trenutka kot tudi okusa. S svojim nastopom so člani skupine prizadeli tako organizatorja večera, ki dogodek obžalujeta, kot navzoče gledalce v Puštalski kapeli in soavtorje Sejalca.

Ravnatelj Knjižnice I. Tavčarja: Ludvik Kaluža
 Predsednik ZKO Šk. Loka: Valentin Bogataj

REČNO IN NA SVIDENJE VEZ DESET LET

Magušarjeva mama je praznovala 90 let. »Najtežje je bilo, ko mi je pred 18 leti zmagal; pa delaj, kakor veš in znaš!«

Magušarjeva mama je praznovala 90 let. »Najtežje je bilo, ko mi je pred 18 leti zmagal; pa delaj, kakor veš in znaš!«

Magušarjeva mama, v Lipnici 25 pri Lancovem, februarja — Tako veselo kot je bilo 7. februarja v Lipnici 25 v krajevni skupnosti Lancovo in radovljiski občini, že dolgo ni bilo. »Najtežje je bilo, ko mi je pred 18 leti zmagal; pa delaj, kakor veš in znaš!«

tudi Janeza, najmlajšega zeta. Bila je Apolonija že od nekaj zelo korajžna. Prav nič se ni bala, ko je med prvo vojno sama z vlakom odšla obiskat brata na Dunaj. Prav nič pa se tudi ni bala, ko se je pred 12 leti z letalom odpeljala na obisk k hčerki Ivanki v Ameriko. Dva meseca je bila takrat pri njej. Žal ji je, da ni ostala še kakšen mesec ali dva. Da pa bi ostala za vedno, to pa nikdar. Tako lepo je doma, kjer so polja, gozdovi.

Gozdovi jo tudi spominjajo na zadnjo vojno. Partizani oziroma terenci so bili pri Magušarjevih vedno dobrodošli gostje. Ne zato, da bi kaj prinesli, kvečjemu kakšno nadlogo oziroma bolezen. Mama jim je kuhala in pekla kruh. Rada sta imela z možem te mlade fante.

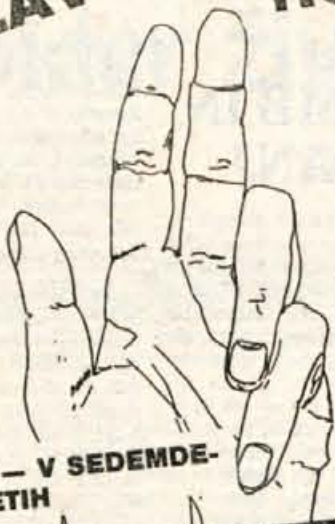
»Saj je bilo hudo med zadnjo vojno. Vendar najhuje je bilo, ko mi je pred 18. leti umrl mož. Ko sem bila še dekle, še pomisliti nisem upala, da me bo Janez kdaj vzel. Ko me je zaprosil, je bil to zame najsmrečnejši trenutek. Delal je v leseni stroki in njegova beseda je veljala. Še zdaj ga slišim, kako je rekel: »ob pol šestih zjutraj morajo biti žganci na mizi; pa delaj, kakor veš in znaš!«

Pa ve in zna Magušarjeva mama še danes. Zaželeli smo ji sreče in zdravja, tako kot Mici iz Beograda, ki ji je poslala pesem v verzih. In na svidenje, če ne prej, pa čez deset let, smo se minulo soboto z Milanom Černecem, predsednikom zveze borcev, poslovlili od nje.

A. Žalar

(R)EVOLUCIJA DELAVSKE ROKE

— V PETDESETIH IN ŠESTDESETIH LETIH

— V SEDEMDESETIH LETIH

— V OSEMDESETIH LETIH

Ratitovec in Karavanke

Novi telefonski imenik Slovenije ima na naslovnici lepo sliko Sorice pod Ratitovcem. Pod sliko piše: karavanški predor — vrata moje dežele... Od kdaj je Ratitovec v Karavankah?

Poštna**inflacija**

Zdaj smo pa tam. Ne le dinar, celo znamke so postale tako malo vredne, da je že vseeno, če jih na pisemsko pošiljko nalepite desetkrat več. To me močno spominja na nekdanje čase, ko so po kilogram kruha hodili s cekarjem polnim papirnatega denarja. Na te čase so — kot ka-

že — pripravljeni že na tržiški pošti: na pismo, za katero so napisali potrdilo plačniku za 70 din, nalepili kar 87 znamk po 8 din in še dve za 2 din za povrhu, vse v vrednosti 720 din, novih seveda. Sicer pa — morda je pa le bolje, da znamke polepimo na pisma, kot pa da bi jih metali proč, mar ne?

Najboljši fantje so že poročeni

Skupina Sibila je postala popularna leta 1982, ko je posnela slovensko verzijo Račjega plesa. Plošča je dosegla nepričakovano visoko naklado in Sibila je postala ena izmed uspešnih skupin. Kot solisti so z njo nastopili Romana Ogrin, Toni Kapušin, Helena Blagne, Vilma Jerman in nazadnje Simona Vodopivec.

Imajo radijske posnetke skladb: Hvala ti, Povej mi, kje si bila včeraj, Milijon za mikrofona, Povej mi brez besed. Zadnja zasedba Sibile je nastala konec lanskega leta: Sandi Vovk iz Lesca, Rok Bohte iz Kamnika, Lojze Bohinec z Jesenic, Jani Mešec z Brega pri Žirovnici, Rado Čučnik z Bleda in Simona Vodopivec iz Radovljice.

»Skladbe s synthesizer basi precej originalno zvenijo, harmonični melos publiko dobro sprejema. Prilagajamo se okusu občinstva, tudi s skladbami s Simonine plošče: Najboljši fantje, Moj Brane, Jaz izgubljam. Zdaj pripravljamo nekaj novih skladb, ki jih bomo posneli za radio,« pravi Sandi Vovk, vodja skupine Sibila.

Sibilovci igrajo v Kazini na Bledu in tam bodo ostali vse do maja... D. Papler

STRGANE STRUNE**Dve brezplačni vstopnici za The Dots****K DANAŠNJIM NOVICAMI**

Brez glasbe ne gre! Napako popravljamo z uvedbo nove, posebne rubrike, ki vas bo poleg stalno informirala o različnih dogodkih, ki so tako ali drugače povezani z glasbo. Pripravljali vam bomo različne nagradne uganke, kratke portrete gorenjskih glasbenikov, sporočili novosti iz produkcije plošč, informacije o koncertih... in še polno zanimivih reči, ki pa naj zaenkrat ostanejo skrivnost!

Strgane strune bodo zares zaživele, če nam boste pomagali tudi vi. Pišite nam o vsem, kar menite, da bi bilo zanimivo za bralce nove rubrike! (Gorenjski glas, Moša Pijade 1, Kranj — Za »Strgane strune«)

Za vse tiste, ki ste zaljubljeni v HI-FI in ne zdržite brez stalnega ogledovanja svojih glasbenih komponent v sobi — izšla je nova številka **Audiofila**, prve jugoslovanske revije za avdio problematiko. O njeni vsebini več prihodnji teden!

Kranjski Dixieland bo verjetno v bližnji prihodnosti za nedolga časa ob kitarista. Mladi **Primož Grašič** namrec razmišlja o studiju na Graški akademiji za jazz.

Ste že obveščeni o rock koncertu ameriških **The Dots**, ki bo v četrtek, 26. februarja, ob 20. uri v kranjskem Delavskem domu?

NAGRADA: Tistega, ki se bo prvi oglašil v prostorih našega uredništva in pravilno povedal od kje so **The Dots** doma (mesto!), čakata dve **brezplačni vstopnici** za njihov kranjski koncert! Pot pod noge...

Sandričev glas na kaseti

Devet let Dušan Sandrič že prepeva, najbolj ga poznamo po pesmi Še vedno daleč, katero se je odločno odrezal na pop delavnici s svojim nekdanjim ansamblom Nore sanje in Oprostij Anja, ki jo je posnel za sedanjo skupino Prizma. Zdaj se podaja na samostojno pot in izdal je prvo kaseto in ploščo, ki se dobro prodaja.

SREČANJA Z AVSTRALSKIMI SLOVENCMI PIŠE: ALEKSANDER ZALAR AVSTRALIJA

SE NADALJUJE

Delček slovenskega sveta

Nato nadaljuje: »Največ je vredno, da v dom prihaja tudi mladina — druga ali tretja generacija naših zdomcev. Pokazati vam moram tudi kip Otona Župančiča, reče. Skupaj odidem pred dom, kjer stoji ob vходу kip pesnika Otona Župančiča. Sonce zahaja. Zadnji žarki se ustavljajo na kipu in ga ožarjajo. Pogledam Ivanka. V njenih očeh vidim trud in voljo, prav tisto, ki je pomagala uresničiti to lepo zamisel. Stopimo h kipu in se tam

slikamo. »Velika moč je v domovini,« nehote pomislim. Mrak je. Vozimo se po široki cesti. Ob njej zagledam skupino majhnih hiš, obdanih z vrtniki. »Tu žive Slovenci. Prav tu sva z možem kupila zemljišče za novo hišo. Staro bova dala v najem in z rajemnino vzdrževala novo. Bliže bova klubu Jadran,« poslušam Ivanka. »Ne more brez kluba,« reče njen mož. Vozimo se proti središču mesta. Naselja hišic z vrtni se umikajo večjim. Široka štiri-

pasovna cesta zavije proti središču mesta. Avtomobil s svojimi lučmi delajo dolgo bleščečo črto, ki se izgublja med neštete neonske napise. »Čaroben blek mesta me vedno prevzame,« pomislim. Sedim zadaj v njunem avtomobilu. »Izruvane korenine bole,« premišlujem, ko se spomnim dogodka ob najnem srečanju. Od radosti me je objela, ko je zagledala idrijske čipke in steklenico merlota delček njene Primorske, dotik domovine, ki

jo bo še dolgo spomintal na najino srečanje in njeno Primorsko. »Le počasi se njene korenine sprijemljejo z zemljo tujine in iščejo novih moči,« premišlujem. Potem mi v ušesih zvone njene besede:

»Kako je pri vas? Je na Primorskem pomlad?« Korenine bole. Kje je njen dom? Sedela sva ob točilni mizi majhnega lokala v Sydneyu. Pila sva whisky z ledom, ki sva ga redčila s požirki pi-

va. Potem se je sklonil nad mizo in rekel: »Naš slovenski klub je od tu zelo daleč, prav pod vznožjem gora, kakih 80 km daleč. Tam tudi stanujem. Vsak dan se vozim v Sydney na delo. Pri železnici sestavljam vlakovne kompozicije. Svoje delo hitro opraviš, potem grem lahko pravi Jože Žohar, rojen 1945 leta na Goriškem v Prekmurju, ki že od 1968. leta dalje živi v Avstraliji. Sedaj urejam Svobodne razgovore trimesečno glasbo Slovenije — avstralskega literarnoumetniškega krožka. Da mi glasilo in zbornik avstralskih Slovencev. Tam je tudi njegova pesem. Preberem. Koder hodiva, koder blodiva, sva hkrati domača in tuja povsod...«

NAJ VIC O GORENJCIIH**UPOKOJENSKE TEŽAVE**

Francelj je bil brez denarja, do pokojnine pa še daleč. In se domisli in gre v cerkev, prosit boga za dar. Ko zmoli, pred cerkvijo sreča predsednika občine. »Francelj, kje pa si bil?« »Denarja nimam,« pravi Francelj, »do pokojnine je daleč, pa sem ga prosil naj mi kaj pošlje...«

Francelj se je predsedniku zasmilil in dal mu je 500 dinarjev. Ko jih je Francelj v gostilni zapravljal, jo je spet mahnil, nazaj v cerkev in takole molil: »Zahvaljen za dar, ki si mi ga poslal. Prosim te samo, če bi ga drugič poslal direktno in ne preko občine, ki vedno polovico pobere.«

(Ivanka Jan, Bled)

Nogometna

Bohinjci in medvedi igrajo nogomet. Bohinjec zamudi na tekmo. Ko ves zadihan prisopiha na igrišče, vpraša sodnika: »Kateri pa so naši?«

(Vesna Bajt, Kranj)

GORENJEČ O ŠALAH

Gorenjec, ki so ga vprašali, kaj misli o šalah na račun Gorenjcev, je dejal:

»Lahko bi bili malo bolj varčni z njimi!« (Tomaž Blagne, Žirovnica)

REZERVNO KOLO**—NAJMANJŠI MERCEDESOV KUPE**

Na Ženevskem avtomobilskem salonu v začetku marca bo Mercedes predstavil najmanjši kupe in sicer na osnovi modela 200. Mercedes 230 CE bo imel 2,3 litrski motor s 132 KM, 300 CE pa 3 litrski šestvaljnik s 180 KM. Oba modela bosta serijsko opremljena s katalizatorjem in ABS zavornim sistemom.

—PEUGEOT 309 GTI

Za vse ljubitelje hitre vožnje so pri Peugeotu predstavili nov model 309 GTI. 120 konjskih moči zadošča, da mala limuzina pospeši v sekundah do 100 km/h in doseže največjo hitrost 200 km/h. Za športnejši videz so vozilu dodali platišča iz lahke litine s širokimi nizkimi presečnimi gumami, spojele na zadku in športne sedelce.

Za halo Podmežaklo kar 10 ton barve

Jesenice, 19. februarja — Že štiri leta na Jesenicah obnavlja veliko halo v Podmežakli. Za pritrditev ogromne strehe, ki je velika kot nogometno igrišče, so porabili kar 18.000 vijakov.

Že štiri leta se jeseniški športni delavci prizadevajo, da bi temeljito obnovili halo v Podmežakli. Tako zbirajo denar, ki jim ga namenja temeljna telesnokulturna skupnost Jesenice in jeseniške delovne organizacije. Lani so prispevali 25 milijonov dinarjev, letos pa naj bi za adaptacijo hale dobili okoli 35 milijonov dinarjev.

»V teh štirih letih smo že veliko napravili,« pravi predsednik Športnega društva Jesenice in predsednik gradbenega odbora Danijel Klemenc. Obnovili smo kompresorje, plinsko napeljavo za ogrevanje, garderobe, pisarne, uredili smo TRIM kabinet ter vse garderobe za sedem hokejskih moštev in kegljače na ledu, zdravniško in sodniško sobo.

Lani smo v Podmežakli prebarvali vso konstrukcijo hale, ki je brez dvoma ena največjih pri nas. Odkrili smo streho in za ponovno pritrditev potrebovali kar 18.000 vijakov. Da niti ne govorimo o barvi: šlo je za cel vagon ali 10 ton.

Jeseniška hala ima streho, ki meri 6.400 kvadratnih metrov, samo ena stena ima površino 1.200 kvadratnih metrov. Materiala zato porabimo ogromno in je obnova zelo draga.

Med drugim smo uredili tudi fasado severne stene in del zahodne stene, garaže za roble, prebarvali tribune in stopnice ter ograje. Letos, če bo le dovolj denarja, predlagamo, da bi adaptirali zahodno in južno steno ter postavili 1.200 sedežev na severno tribuno. Precejšen strošek bo namestitve drugega stropa, saj želimo, da bi bila dvorana večnamenska in uporabna za razne prireditve. Stropobosta namestitli Termika in Izolirka in bo tako dvorana toplotno in hidroizolacijsko zaščiten, predvsem pa akustična. Že 10. marca bo v dvorani prva večja prireditev: gosti bomo sovjetsko drsalno revijo.

Jeseniška dvorana je pozimi zasedena do 16 ur, prednost imajo društva in klubi, za rekreacijsko drsanje ostane bolj malo prostora. Da pa bo hala izkoriščena tudi poleti, bo poskrbela temeljita adaptacija hale.

Ker je objekt zelo velik, smo sklenili, da po obnovi oddamo najmanj pisarn v najem in upamo, da bo dovolj interesentov, saj smo v središču mesta. Del prostorov v hali že uporablja Gorenjska, nekaj pa jih ima Iskra z Blejske Dobrave za proizvodnjo in skladišča.

D. Sedej

V soboto in nedeljo na Jezerskem

Jubilejne kranjske sindikalne igre

Kranj, 18. februarja — Če le ne bo močnejše odjuge ali deževja, bodo v soboto in nedeljo na Jezerskem 20. jubilejne zimske športne igre kranjskega sindikata. Prijavljenih je nad 1000 tekmovalcev, ki se bodo preizkušali v veleslalomu, sankanju in tekih. Za prireditve so imenovali poseben častni odbor, v katerem so organizatorji in tudi tekmovalci, ki so vseh dvajset let sodelovali na prireditvah: Franc Medja, Jaka Vehovec, Dore Oražem in Igor Slavec. V odboru je tudi predstavnik Iskre Delte, ki bo brezplačno poskrbela za izračun rezultatov. Čase bo meril preizkušen Timming iz Mojstrane, na roko pa so organizatorjem šle tudi Živila, ki bodo na tekmovališčih poskrbela za dodatne stojnice in sprejemljive cene jedca in pijača, med 12 in 16. uro pa bo mogoče v hotelu Kazina dobiti kosilo za 1800 dinarjev. Od 16. ure dalje bo v Kazini in na nekdanjem kegljišču glasba za mlado in staro.

V soboto bo veleslalomsko tekmovalje. Začelo se bo ob pol desetih, nastopilo pa bo 600 smučarjev. Če bo potrebno, bo organizator poskrbel za posebne prevoze do Jezerskega. Informacije o tem dajejo danes po telefonu 23-280.

V nedeljo ob pol desetih bo sankaske tekmovalje, ob pol dveh pa tekaško. Prijavljenih je nad 400 tekačev in sankascev. Če bodo razmere slabše in bodo nastopajoči negotovi, ali tekmovalji bosta ali ne, bodo dajali informacije jutri in v nedeljo po telefonu 44-007.

Kdor je zamudil s prijavo, se lahko prijavi še pol ure pred začetkom vsakega tekmovalja.

J. Košnjek

Karavanška turneja konec meseca

Tržič, 15. februarja — Odjuga in dež sta preprečila izvedbo 10. jubilejne mednarodne karavanške sankaske turneje, ki bi morala biti v soboto v Podlublju in v nedeljo v Svecah. Tekmovati je nameravalo nad 100 sankascev, vendar je bilo vreme premočno. Turneja bo konec februarja.

Sodniki še vedno dobri igralci — Ekpa zboru rokometnih sodnikov Kranj je sodelovala na turnirju področnih zborov sodnikov Slovenije, ki je bil v Celju. Kranjska ekipa, za katero so igrali (od leve proti desni) Rakovec, Kramar, Celar, Svoljšak, Dolanc, Benegallija, Stržinar, Tomažič, Paulin in Martinčič, je bila peta. Komisija za rokomet pri ZTKO Kranj pa je organizirala tečaj za nove rokometne sodnike. Tečaj je vodil zvezni sodnik Edi Rakovec. Tečajniki so po teoretičnem delu izpita opravili še praktičnega pred komisijo, ki so jo sestavljali Nikica Božinovič, Mitja Krampelj in Edi Rakovec. Novi sodniki so Marjan Fajfar iz Kranja, Tone Ožbolt z Golnika, Roman Rogelj s Tupalič, Rok Egart iz Preddvora, Gorazd Marčun, Andrej Frelj, Andrej Solar in Stane Trškan iz Dupelj.

Med mladimi smučarji na Soriški planini

Danes majhni, jutri veliki šampioni

Soriška planina, 17. februarja — V ponedeljovem veleslalomskem tekmovalju najboljših pionirjev v Evropi, ZDA in na Japonskem smo Jugoslovani štirikrat slavili. Na torkovih slalomih pa trikrat. Le Švicarka Rey-Bellet nam je iztrgala zmago med starejšimi pionirkami. Toliko zmag na loških FIS tekmovaljih se nismo pobrali nikdar. To se je v prvih letih tekmovalja dogajalo Avstrijcem, zadnja leta pa jih mi dohitavamo in celo prehitevamo. Mladež je smučala izredno. Tudi vzdušje na tekmi, kljub slabemu vremenu, je bilo izjemno, svetovnemu pokalu podobno. Le otroška živahnost in večja sproščenost sta razlikovali to tekmo od tekmovalj največjih moštvov. Bolj bodo današnji mali šampioni dozorevali v večje, velike, manj bo te sproščenosti in več garanja, odpovedovanja, razočaranja in udarcev.

Damjan Paščinski

Lea Ribarič

Nataša Naglič

Pogovarjali smo se z nekaterimi našimi mladimi smučarskimi asi. Večina od njih jih je že včeraj odšla na drugo največje evropsko smučarsko tekmovalje, na Pokal Topolino v Italiji. Tudi tam so naši že zmagovali.

Damjan Paščinski iz Ljubljane, star 14 let, član Smučarskega kluba Olimpija, zmagovalec veleslalomu in slalomu med starejšimi pionirji: »Štirikrat sem že smučal na Starem vrhu oziroma na pokalu Loka, pa nisem imel sreče. Letos sem zmagal dvakrat in to je moj največji uspeh. Dolej je bila to moja lanska zmaga na Češkoslovaškem. Tekmojem že šest let. Sam sem se navdušil za smučanje,

veselje imam za ta šport in vedno bolj naporni treningi pod vodstvom trenerja Marka Jurjeca mi niso breme, ampak veselje. Če se enkrat odločiš, moraš zdržati. Organizacija prireditve je bila odlična.

Lea Ribarič, stara 13 let, mlajša pionirka iz Podlubnika v Škofji Loki, je v tork blestela v slalomu. V Alpetourju vadi pod vodstvom trenerjev Jerneja Plajbesa in Rajka Knifca: »Pet let smučam. Kdo me je navdušil. Malo oče, pa tudi sicer mi je smučarja všeč. V vrteu smo imeli smučarsko tekmo. Zmagala sem in tovaršica mi je predlagala, naj se vpišem v alpsko smučarsko šolo. V šoli kar dosti manjkam. Sošolka zame prepisuje

in ko pridem s treninga, kem, se moram pospešeno ti. Tale zmaga je zame največja. Vzpodbudila me je, da bom še bolj zagnano v tekmovala.

Nataša Naglič iz Kranja bila peta v slalomu med starejšimi pionirkami. Stara 13 let in je bila skupaj z Anjo Valencič edina tekmovalka Triglava iz Kranja na Pokalu Loka. »Šest let smučam. Dušil me je oči. On smučar tudi brat. Že lani sem tekmovala na Pokalu Loka in bila tudi peta. Letos bi bil cer lahko boljše, vendar se uvrstitvijo zadovoljna. trener je Silvo Košnik. Želja je čim bolj in čim bolj je smučati.

Vabila, obvestila, prireditve

Seminar za organizatorje rekreacije — ZTKO Radovljica prireja v četrtek in petek, 26. in 27. februarja, vsak dan ob 16. uri, v prostorih ZTKO seminar za organizatorje rekreacije v delovnih organizacijah. Danes je zadnji rok prijavi!

Na Zelenici tekmovalje invalidov v veleslalomu — Športno združenje 5. avgust iz Tržiča prireja v nedeljo, 22. februarja pod pokroviteljstvom tržiškega izvršnega sveta republiško prvenstvo invalidov v veleslalomu. Tekmovalje se bo začelo ob desetih, tekmovalo pa bo okrog 150 invalidov.

Občni zbor AMD Cerklje — Jutri ob 19. uri bo v zgornjih prostorih zadružnega doma v Cerkljah občini zbor AMD Cerklje. Društvo ima 550 članov. Po občnem zboru bo zabava, na kateri bo igral ansambel Obzolja.

Košarka v Križah — Za tekmovalje v B skupini tržiške občinske košarske lige se je prijavilo kar devet ekip, zato bodo tekmovali v treh skupinah, zmagovalci skupin pa bodo v finalu igrali za zmagovalca, ki bo prešel v A ligo. Prvi turnir najboljših bo jutri, 21. februarja ob 14. uri v telovadnici kriške osnovne šole.

Posebni prevoz za pohodnike na Stol — Planinsko društvo Kranj vabi člane in ljubitelje hoje na sobotni in nedeljski pohod na Stol. Oba dneva bo ob šestih zjutraj izpred hotela Creina v Kranju odpeljal poseben avtobus. Prijavi ni. Prevoz je brezplačen.

Občni zbor Konjaniškega kluba Komenda — Občni zbor bo jutri, 21. februarja ob 19. uri v prostorih Društva upokoencev Komenda.

Hitropotezno šahovsko prvenstvo Gorenjske — Šahovska zveza Gorenjske prireja v nedeljo, 22. februarja ob 9. uri v Domu krajevnih skupnosti Strazišče v Kranju hitropotezno šahovsko prvenstvo Gorenjske. Pravico nastopa imajo vsi člani gorenjskih temeljnih šahovskih organizacij. Pristojbina je 300 dinarjev in se plača ob prijavi.

Smučarski skoki v Sebenjah — Skakalni klub Tržič prireja jutri, 21. februarja ob pol treh popoldne na 50 metrski skakalnici v Sebenjah gorenjsko regijsko tekmovalje v skokih za starejše pionirje ter odprto prvenstvo Tržiča za mladince in člane. Vabljeni so tudi skakalci iz Zahonca na Koroškem.

Enainštirideseto državno prvenstvo v smučarskem teku

Največ uspeha za Kokrico in Triglav

Kranj, 18. februarja — Na planini Durmitor je bilo letošnje državno prvenstvo v smučarskem teku za starejše in mlajše mladince in mladince. Na enainštiridesetem doslej največjem prvenstvu je nastopilo nad sedemdeset tekmovalcev in tekmovalcev iz vseh republik, razen Makedonije. V vseh štirih kategorijah so največ uspeha imeli tekači in tekačice iz Kokrice, kranjskega Triglava in Kranjske gore. V vseh teh štirih kategorijah so skoraj vsi zasedli prva tri mesta.

Rezultati — st. mladinke (5 km) — 1. Grašič 17:24,40, 2. Kaučič (obe Kokrica) 17:47,33, 3. Vitas (Triglav) 18:07,42, ml. mladinke (5 km) — 1. Grašič, 2. Kaučič (obe Kokrica), 3. Čop (Bohinj), st. mladinci (10 km) — 1. Nunar (Triglav) 31:02,18, 2. Klotutar (Kranjska gora) 31:35,51, 3. Zupan (Triglav) 32:25,00, ml. mladinci (10 km) — 1. Klotutar (Kranjska gora), 2. Zupan (Triglav), 3. Gros (Kokrica), štafete — ml. mladinci (3 x 5 km) — 1. Kokrica 55:01,32, 2. Bohinj 59:56,73, 3. Durmitor 1:11:38,81, ml. mladinci (3 x 5 km) — 1. Triglav 1:50:56,64, 2. Brdo 51:41,38, 3. Rateče 51:44,47, st. mladinci — 1. Triglav 1:43:35,23, 2. Bohinj 1:46:24,05, 3. Olimpija 1:48:03,57.

D. H.

Jubilej športnikov z Godešiča

Godešič, 10. februarja — Na jubilejnem 20. občnem zboru so se zbrali člani Športnega društva Kondor z Godešiča. Društvo, ki združuje sedaj 100 članov, je bilo ustanovljeno na pobudo mladih in drugih ljubiteljev športa. Že pred ustanovitvijo društva je bilo med krajanji veliko zanimanja za šport. Člani se udeležujejo predvsem v nogometni, v namiznoteniški in trimski sekciji. Sodelujejo v občinskih, gorenjskih in republiških tekmovaljih, organizirajo številna tekmovalja, med katerimi imajo nekatere že dolgoletno tradicijo. Takšni tekmovalji sta turnir v namiznem tenisu in malem nogometu, ki je bil lani že deseti. Skrbijo tudi za objekte in zgradili garderobe, bili pa so tudi pobudniki gradnje večnamenske ploščadi, pa tudi gradnji družbenih prostorov. Člani so lani opravili 850 prostovoljnih delovnih ur, denar pa so služili tudi s pomočjo kart na izseljeniškem prvenstvu. Največja problema sta pomanjkanje članov in majhna aktivnost članov. Glavna letošnja naloga je dokončanje dvorane, namenjene za namizni tenis in spletno lesno vadbo še več mladim športnikom.

Izvolili so nov izvršni odbor in podelili dve veliki plaketi športa. Prejela sta jih ZTKO Kranj in dolgoletni predsednik društva Janez Starman. Največja nagrada sta prejeli člani skupnosti Godešič, Kocijanec, Janec Bobnar, J. Starman, Kranjnik in Peter Bertonec.

Od tekme do tekme

Pagon tretji na ciklokrosu — Kolesarski klub Čukariški iz grada je organiziral državno prvenstvo v ciklokrosu. Že drugič red je zmagal Sandi Papež, član Krke iz Novega mesta, kranjske Save Pagon, Lampič in Polanc pa so bili tretji, četrti in peti.

Knafelj zmagal — Smučarski skakalni klub Iskra Delta iz Kranja je organiziral na 50 metrski skakalnici državno prvenstvo v smučarskih skokih za starejše pionirje. Zmaga je ostala domačinu, bori si jo je Knafelj. Drugi je bil Pogorevnik iz Titovega jezera, tretji pa Kopač iz Zirov. (D. H.)

Smučarski trim pokal v Trziču — Področni zbor vaditeljev in trenerjev smučanja iz Tržiča že nekaj let prireja tečaj za trim pokal. Tekmovalje je sestavljano iz treh veleslalomskih in treh tekaških preizkušenj. Prva tekaška tekma je bila v Kranju na njej pa je sodelovalo 46 tekmovalcev. Med moškimi do 30 let zmagal Jože Bohinc, med moškimi od 30 do 40 let Franc Babič, skupini nad 40 let Janez Ambrož in med upokojenki Saso Čuček, ženskah do 30 let je bila najhitrejša Urška Rožič, v skupini nad 30 let Sonja Savojin in med upokojenkami Cilka Ribnikar. (J. Košnjek)

Srečo Mrvar zmagal — Na februariskem hitropoteznem tekmovalju v Trziču je bil med 21 šahisti najuspešnejši Srečo Mrvar s 17 točkami. Za njim so se uvrstili Andrej Loc, Stane Valič, Rabič, Keršič, Kogoj, Ravnik itd. (J. Kikel)

Pionirji na namiznoteniškem tekmovalju — Namiznoteniška sekcija Partizana iz Škofje Loke je priredila pionirsko namiznoteniško tekmovalje, na katerem je sodelovalo 19 pionirjev in tri tekmovalke. Pri pionirjih je zmagal Aleš Jensterle pred Igorjem Pretnarjem in Boštjanom Rantom. Med pionirkami je zmagala Petra Čuček pred Vesno Bernik in Mojco Jenko. Turnirji bodo še februarja in marca. (J. Starman)

Zmagala Ahčin in Fojkar — V nedeljo je bilo škofješko državno prvenstvo v namiznem tenisu za člane in mladince. Tekmovalje je organiziral SD Kondor z Godešiča. Po pričakovanju je zmagovalka zmagala Ahčin (Polet) pred Šmidom, Sturmom in Demšarjem (Partizan) pred članicami Jelovice Pustovrhovo, Prevodniko in Zbogarjevo. (J. Starman)

IZBRALI SO ZA VAS

V MERKURJEVI prodajalni ELEKTRO - MOTO v Radovljici na Kranjski cesti 2 vam nudijo dobro izbiro elektromateriala, gospodinjskih aparatov, raznih svetil, avtomobilskih delov, mopadov, koles, avtogum in drugo. Dobro so založeni tudi z najnovejšimi SOKOVNIKI ISKRA za sočenje soka, sadja in zelenjave, novo pri tem je posoda za tropine, s tem je enostavno čiščenje odpadkov. Praktična darila za dan žena, 8. marec, vam lepo zavijejo in aranžirajo.

MERKUR KRANJ

objavlja dodatni

RAZPIS ŠTIPENDIJ

za učence srednjega usmerjenega izobraževanja.

Razpis štipendij je namenjen vsem tistim učencem, ki bodo po zaključeni srednji šoli nadaljevali s študijem na eni naslednjih usmeritev: **STROJNA, ELEKTRO, RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKA, KEMIJSKA, EKONOMSKA IN ORGANIZACIJSKA**

Z izbranimi kandidati bomo sklenili štipendijske pogodbe najprej za izobraževanje na srednji stopnji, kasneje za študij na ustreznih visokih šolah.

Vse, ki si že sedaj žele zanesljive prihodnosti, opravljanja sicer odgovornega in zahtevnega, hkrati ustvarjalnega in dinamičnega dela vabimo, da do 27.2.1987 pošljete pisne vloge na naslov: SAVA KRANJ, tozd GUMARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER, Škofjeloška c. 6, 64000 KRANJ.

Če želite še dodatnih informacij, se oglasite osebno, lahko pa tudi po telefonu (064) 25-461, int. 297, 298).

Industrijska prodajalna ELKROJ Tržič — na Deteljici

Cenjene stranke obveščamo, da bomo imeli v naši trgovini na Deteljici

od 16.2. do 31.3.1987

RAZPRODAJO otroških, fantovskih, dekliških, ženskih in moških hlač

do 40% ceneje

Priporočamo se za nakup!

TRGOVSKA IN GOSTINSKA DO KRANJ n. sol. o.

Za novo PIVNICO EVROPA v Kranju vabimo k sodelovanju kandidatko za vzdrževanje reda in čistoče. Podrobnejše informacije v zvezi s samim delom dobite po telefonu 23-764 ali osebno na sedežu TOZD Gostinstvo v Kranju, na Maistrovem trgu 11.

IZBRALI SO ZA VAS

Če ste v zadregi za primerno in praktično darilo, obiščite blagovnico FUŽINAR na Jesenicah. Na sliki je 56 različnih gospodinjskih pripomočkov, ki še kako pridejo prav vsaki gospodinjici. In ne pozabite, še vesela bo.

NOVO

SLOVENIJALES SORA salon pohištva

PRVA SAMOPOSTREŽBA POHIŠTVA PRI NAS SESTAVLJENKA ZA ODRASLE PROGRAM »SORA«

- predsobno pohištvo
- pohištvo za otroške sobe
- pohištvo za kabinete in manjše dnevne sobe
- elementi za glasbeno opremo in kopalnice
- pisalne mize, telefonske police, obešalniki, ogledala

OPUŠČENI PROGRAM BO 40% ZNIZANE CENE

NA BEOGRAJSKEM SEJMU POHIŠTVA NA- GRAJENI PROGRAM »PANTER« ŽE V PRODAJI ODPRTO vsak dan do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure

sava commerce

trgovina z gumenimi in kemičnimi izdelki p. o. Kranj prodajalna Koroška cesta 2.

Trenutno imamo na zalogi še po stari ceni:

- Kabel PPR 3 x 2,5 din 202.82
- Kabel PPR 2 x 2,5 din 94.84
- Kabel PPR 2 x 1,5 din 80.42

Po nizki ceni nudimo tudi verige za tovorna vozila:

- Verige 6.00 — 16 din 1.543.19
- Verige 7.00 — 16 din 3.871.60
- Verige 7.50 — 16 din 2.972.68
- Verige 8.25 — 20 din 3.932.25

izkoristite ugoden nakup!

STAVBNO POHIŠTVO KONKURENČNE CENE

Okna JELOBOR »U« (vezana, nezastekljena ali zastekljena) dvojna ali trojna zasteklitev, z navadnim ali termoizolacijskim steklom.

Okna TERMOTON zastekljena (s termoizolacijskim steklom)

- Polkna, rolete
- Notranja vrata (hrast, mahagoni)
- Suhomontažni podboji
- Vhodna vrata (polna ali z izolacijskim steklom)
- Stranske svetlobe za vhodna vrata
- Garažna vrata (polna ali zastekljena)
- Stenske in stropne obloge (smreka, bor)

Za opuščeni program oken JELOBOR »T«

20% POPUSTA

Pri nakupu nad določeno vrednostjo brezplačna dostava na dom (do 100 km).

Nudimo vgraditev (fco MONTAŽA) ob določenih pogojih.

Pridite na Trato pri Škofji Loki, Kidričeva 58 Lahko pa nas tudi pokličite po telefonu: (064) 61-361, 61-185

Delovni čas vsak dan: 7.—15. ure v soboto: 7.—12. ure

HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE BLED TOZD GRAND HOTEL TOPLICE BLED

Delavski svet TOZD Grand hotel Toplice Bled ponovno razpisuje na podlagi sklepa z dne 9.2.1987 prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DIREKTORJA

Za direktorja TOZD je lahko imenovan delavec, ki izpolnjuje naslednje pogoje: ima višjo ali srednjo strokovno izobrazbo ekonomske ali gostinske smeri, ima pet let delovnih izkušenj, aktivno zna dva od tujih jezikov (angleški, nemški, francoski, italijanski), je predložitelj dela za naslednje mandatsno obdobje, izpolnjuje pogoje iz družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Radovljica in ima pravičen odnos do samoupravljanja.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in program naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisni komisiji TOZD Grand hotel Toplice, HTP Bled, Cesta svobode 12. O rezultatih razpisa bodo kandidati obveščeni v 10 dneh po prejemu sklepa o izbiri.

Stanovanja

Frankovem naselju (Škofja Loka) prodam dvo in pol sobno stanovanje 32 m². Starost eno leto in pol. Šifra: Sotovina - Bojan 1821

Prodajam 2 sobno lastniško stanovanje v Kranju. Tel.: 34-225 popoldan 1822

Posesti

Prodam starejšo HIŠO primerno za vikend na Primorskem. Šifra: Most na SOČI 1706

Zamenjam HIŠO z gospodarskim posejstvom ter 2,5 ha obdelovalne zemlje, 4 km iz Ptuja ob glavni cesti, za HIŠO z večjim vrtom v okolici Kranja. Šifra: UGODNA MENJAVA 1707

Prodajam PARCELO 950 m² v Čirčah. Šifra: ČIRČE 1708

Prodajam staro obnovljeno HIŠO v Kranju. Ponudbe pod: GORENJSKA 1709

Menjam starejšo, adaptirano HIŠO za dve gradbeni parceli. Ponudbe pod: KOKALJA KRANJA 1710

Prodajam PARCELO z lokacijsko dokumentacijo blizu Kranja. Ponudbe pod: PARCELA 1711

Lokali

VZAMEM v najem gostinski lokal v Kranju ali bližnji okolici. Šifra: DOGODI 1826

Kupim

Kupim MOTOR od Z 1300, LADE ali PIAT 125, Janez Pravst, Zasavska 6, Kranj. Telefon 27-295 1700

Kupim 3 tone SENA. Telefon 43-124 1701

Kupim PARCELO za vikend (300-400 m²) v okolici Kranja. Ponudbe pod šifro: GREGOR 1702

Kupim stanovanje ali manjšo HIŠO v Zreču. Telefon (061) 344-764 od 17.00 ur dalje 1703

Kupim BIKCA simentalca od 120 do 150 kg Jože Kogovšek, Repnje 46, Vodovodna 1704

Kupim MOTOR za Z 125 P 1500 ccm od 1200 ccm. Telefon 37-168 1705

Kupim osebni avto, registriran vsaj 1 leto, ohranjen, nudim 40 SM v devizah, ostalo po 15 SM din mesečno. Šifra: 34-156 dopoldan 1831

Kupim APARAT za avtoogeno varjenje. Opis aparata in ceno sporočite na telefon: Čehič, Janežičeva 3, Tržič. Šifra: 51-187 1832

Kokala
Kranj

Kupim HRASTOVE plohe za STOPICE. Ponudbe pošljite na naslov: Kokala, Gor. odreda 4, Kranj. Tel.: 33-028 1833

Kupim betonski MEŠALEC in prosto stenočeno uro theben, novo. Tel.: 1834

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE za steringramofon kupim. Rado Kokalj, Načrtarja 8, Kranj. Tel.: 22-948 1835

Zaposlitve

HONORARNO delo nudimo pridnim strojem (zaželjen lastni prevoz) za prenos zelo iskanih novih priročnikov na področju Slovenije. Šifra: Rešite se pred težavo 1583

HONORARNO zaposlitev nudimo strojem, delovnim, komunikativnim strojem na področju Slovenije. Šifra: 1587

Lokal zaposlim KV ali PKV elektroinženirja z večletno prakso. OD 200.000 din do 250.000 pod šifro: Slo-1588

Iščem kooperanta za elektroinstalacijska dela. Šifra: Zanesljiv 1589

Lažito sodelovati pri zbiranju materiala za družinske knjižne zbirke, tudi v nedelje se javite pod šifro: KRALO TAKOJ 1645

KUHARJA zaposlimo. Delo pretežno dopoldne. Nedelje, prazniki prov. samo resne ponudbe pod: Blizina Loka 1729

Hišni svet Zlato polje 2/B išče CI-STILKO za dvakrat tedensko čiščenje. Lukan, stanovanje št. 1 1730

Honorarno ali redno zaposlimo DEKLE za strežbo v bifeju. Ponudbe pod šifro: Blizina Šk. Loka - Mare 1731

Gostilna »LECTAR« Radovljica zaposli samostojno KUHARICO ali KUHARJA. Delovni čas samo dopoldanska izmena in honorarno upokojeno za popoldanski čas. Dober OD. Informacije v gostilni LECTAR, Radovljica 1732

TAKOJ zaposlim dve šivilji - SLOVENKI, z urejenimi družinskimi razmerami, pet let delovnih izkušenj. Šifra: PEDANTNA 1733

Delavca zaposlim v delavnici za predelavo plastičnih mas. Peter Grašič, Stara Loka 29, Škofja Loka 1828

Sprejemam delavca v kovinski stroki. Šifra: TAKOJ 1829

OSTALO

NUJNO potrebujem 20 SM ali več posojila. Šifra: 110 odstotne obresti 1866

Iščem nekoga, ki bi rezjal figure v planinske palice. Ponudbe pod »AR« 1867

Iščem enosobno stanovanje ali garsonjero za nedoločen čas na relaciji Bled-Radovljica za starejšo samsko žensko. Ponudbe pod šifro: SAMSKA 1868

ODKUPUJEM neuporabne praline STROJE, gorenje, candy. Tel.: (064) 28-876 1869

Iščem prikupno gorenjsko dekle, ki bi me naučila plesati polko in valček. Planina 2. Tel.: 38-832 1870

INSTRUIRAM matematiko za višje razrede osnovne šole na svojem domu. Tel.: 74-949 1871

Nujno potrebujemo varstvo za 15 mesečnega sina v dopoldanskem času za dobo 4 mesecev. Tel.: 22-670 1872

OBVESTILA

Uglašujem in popravljam klavirje. Javite na tel. številko: 50-520 1824

IZOLIRAM cevi centralne kurjave in vodovoda. Tel.: (061) 214-673 1825

najdeno

Našel sem zlato verižico. Opis pošljite pod šifro: T. M. 1827

Izgubljeno

Izgubila sem uro OMEGA na poti na trg. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi. Na hrbtni strani je znak Iskra. Slavica Černac, Gradnikova 5, Kranj 1699

ČESTITKE

ČESTITKA TONČKI KEJŽAR: Za tvoj 50. rojstni dan ti želimo vse najboljše in še veliko zdravja!

Mož Franc, hčerke: Mateja, Majda, Tatjana z Janezom, posebno pa še mala vnuka Tomaž in Matej 1830

PRIREDITVE

Disco PLES! vsak petek in soboto v Delavskem domu v Kranju ob 20. uri. Vabi vas plesni klub iz Kranja 1407

Streliška sekcija Čirče prireja PUSTOVANJE, ki bo v družbenem domu KS dne 28. februarja 1987 s pričetkom ob 20. uri. Rezervacije v pisarni KS v SOBOTO, 21. februarja 1987 od 17. do 19. ure in NEDELJO 22. februarja 1987 od 10. do 12. ure. Informacije po telefonu 28-151 popoldan!

NAJBOLJŠE MASKE BODO NAGRAJENE - VABLJENI! 1590

Aktiv mladih združnikov prireja v Vogljah (petek) 20. februarja 1987 ZABAVO S PLESOM. Igra ansambel »OBVEZNA SMER«! 1774

Koncert ameriške rock skupine THE DOTS, bo v četrtek, 26. februarja ob 20. uri v Delavskem domu Kranj. Predprodaja vstopnic. OK ZSMS Kranj (064) 26-388 1775

Gostišče DRAGA v Begunjah prireja veselo pustovanje v soboto, 28. februarja in torek, 3. marca s pričetkom ob 20. uri. Vabljeni pa so tudi žene in dekleta na praznovanje DNEVA ŽENA v petek 6. marca ob 18. uri in soboto, 7. marca s pričetkom ob 20. uri. Zabalv vas bo harmonikaš PIVK. VABLJENI! 1778

V SPOMIN

SLAVKU ŠTREMFLJU

Vak dan znova sonce vzhaja, so poleže se vihar, je obupati nikar.

21. februarja mineva leto, odkar te ni več med nami. Vemo, kaj si, vemo, da si samo naš. Vsem, ki se ga spominjate in ste z nami v tem letu izkazali iskrenost, najlepša hvala.

Žena Francka, hči Andrejka, sin Damjan
Volaka, 21. februarja 1987

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša sodelavka iz tozda Vzdrževanje

MARIJA ERBEŽNIK
roj. 1933

Od nje smo se poslovili dne 18. februarja 1987 na kranjskem pokopališču.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA SAVA KRANJ

PLES - na Kokrici - vsak petek. Igra skupina BOOGIE. Začetek ob 20. uri. PETEK ZA DOBER ZAČETEK! VABLJENI! 1777

GASILSKO DRUŠTVO Gorenja vas prireja v soboto, 21. februarja 1987 VE-LIKO GASILSKO VESELICO. Igra ansambel SIBILA, pričetek ob 20. uri 1778

OOZSMS Naklo vabi na koncert VLADA KRESLINA v petek, dne 20. februarja ob 20. uri v domu DPO NAKLO 1779

Odbor za prireditve pri DPD Svoboda Stražišče vabi na VEČER DIXIELANDA v soboto, 21. 2. 1987 ob 20. uri v domu KS Stražišče. Vstopnice v prodaji uro pred pričetkom prireditve.

Na pustno soboto, 28. 2. 1987 vabi odbor na VESELO PUSTOVANJE v Domu KS Stražišče s pričetkom ob 20. uri. Postreženi boste s pustno večerjo s kromom. Igral bo narodnozabavni ansambel Tinca. Maske bodo bogato nagrajene.

Predprodaja vstopnic v prostorih KS od ponedeljka dalje, vsak dan v dopoldanskem času in v sredo ter četrtek tudi v popoldanskem času od 14. do 18. ure. VABLJENI! 1885

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega sina, brata in vnuka

MATJAŽA BREGARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste njemu in nam v tem težkem letu ter v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam pomagali.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

VSI NJEGOVI

Kranj, 18. februarja, 1987

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega očeta, starega ata, strica in brata

JANEZA LIKARJA
Ocvirkovega ata iz Koprivnika pri Sovodnju

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala sodelavcem tovarne Alpina, Slikopleskarstvu Škofja Loka, Tekstilindusu Kfanj, Planinskemu društvu Križe, Gasilskemu društvu Sovodenj in KS Sovodenj. Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen pogreb, pevcem tovarne Alpina za žalostinke in govorniku za poslovilne besede. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti v tako velikem številu.

VSI NJEGOVI

Koprivnik, 16. februar, 1987

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

ANTONA GRABCA

Kadar sem sam s sabo sprt v ulice slepe zablodim s tabo ko v davnih dneh hodim, nate oprt.

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom, prijateljem in sovaščanom, ki ste ga pospremili na zadnji poti ter mu poklonili cvetje in vence. Še posebej pa se zahvaljujemo DO IKOS Kranj, AMZS Ljubljana, IBI Kranj, predvsem pa vsem sodelavcem, govorniku in g. kaplanu za lep pogrebni obred, pevcem, Gasilskemu društvu Hrastje-Prebačevo, Vartepolskemu klubu TRIGLAV Kranj, ŠD Jakob Štucin in vsem sošolcem, ki ste nam pomagali in izrekli iskreno sožalje.

Žalujoči: žena Marija, otroka Damjana in Bojan, sestra in brat z družinama

Ob izgubi dragega sina, brata

JOŽETA PIVKA

se najlepše zahvaljujemo za izrečeno sožalje, podarjene vence, sosedom, sorodnikom, fantom in dekletom ŠP-Polet, g. župniku, cerkvenim pevcem, pevcem LTH, celotni DO LTH. Posebno zahvalo sodelavcem Orodjarne, ter tov. Bertonceljnu za poslovilne besede.

Žalujoči: ata, mama ter sestra z družino

Sv. Duh, Stari Dvor, 9. februarja, 1987

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

MARIJE ŠTIBILJ
roj. Peternelj iz Veštra

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za spremstvo na zadnji poti, za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebna hvala dr. Zrimšku in dr. Camleku za njuno zdravljenje. Lepo se zahvaljujemo g. župniku in kaplanu za lepo opravljeni obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Škofja Loka, februarja, 1987

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage hčerke, žene, mame, sestre, tete in stare mame

MARIJE KAVČIČ
roj. Butkovič

Iskrena hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in podarili cvetje v času največje žalosti.

VSI NJENI

Kranj, 14. februarja, 1987

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše drage tete, sestre in sestrične

FRANČIŠKE STRUŽNIK
roj. Brešar

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dežurni zdravnici dr. Perčičevi za obisk na domu in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči, prerani izgubi dragega moža, brata in strica

ANDREJA JEREBA
iz Koprivnika nad Sovodnjem

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Hvala vsem za podarjeno in izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujemo DO Termopol iz Sovodnja, sodelavcem in sodelavkam, tov. Bogataju za lepo izrečene poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga v tako velikem številu premili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Nevenka in sestre z družinama

Koprivnik, 16. februarja 1987

ZAHVALA

Ob žalostni izgubi našega najdražjega

JOŽETA ŠPEHARJA

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na zadnjo pot in mu darovali toliko cvetja. Izraze naše hvaležnosti naj sprejmejo tudi predstavniki Društva upokojencev Krajevne skupnosti Ljubecna, tovarna pil Triglav-Metalka in vsi, ki ste mu v zadnjih trenutkih naklonili pozornost. Posebej se zahvaljujemo skrbnemu osebjem v celjski bolnišnici, ki mu je nudilo vso pomoč in pozornost. Nadvse hvaležni smo g. župniku za lep obred.

Žalujoči: žena Hermina, hči Marija, sin Marjan in ostalo sorodstvo

V Ljubecni, Suhadolah in Tržiču, februarja, 1987

Ikre so v petih tonah mesa

Jesenice, 19. februarja — Kmetijsko-gozdarski in veterinarski inšpektorat ugotavlja, da je v uporabi pet ton neprimerne mesa samo zaradi ikravosti, ki se je pojavila v Žirovnici in na Blejski Dobravi.

Kmetijsko-gozdarski in veterinarski inšpektorat Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko je opozoril vse gorenjske izvršne svete na pojav nevarne parazitske zoonoze pri človeku, ki je že razširjena na področju Blejske Dobreve in Žirovnice. Zato so se tudi odločili za preventivne ukrepe in za postrežev kontrolne nad domačini zakoli goveda.

Pri pregledih ob zakolih v klavnicih je bilo lani ugotovljenih 102 ikravih goved, kar je en odstotek vsega mesa. Ob zakolih na domovih je bilo okrog 20 goved ikravih, kar pomeni, da je v uporabi pet ton neprimerne mesa samo zaradi ikravosti. Če predvidevajo, da je običajno polovica mesa odprodanega, je to meso v kakršnikoli obliki uživalo okoli 200 ljudi. To so grozljive številke, pravijo inšpektorji, ob dejstvu, kako malo bi bilo treba storiti, da bi se tej nevarnosti okuževanja lahko izognili.

Človek, ki poje ikravo meso, dobi traku-ljo. Če govedo poje jajčeca goveje traku-lje,

se bodo v govejem mišičju razvile ikre. Poleg te običajne razvojne oblike pa je treba opozoriti tudi na obolenje, če poje jajčeca traku-lje človek. Običajno se okuži z jajčeci traku-lje traku-ljav človek sam ali se okuži od drugega traku-ljavega človeka, lahko pa muhe na nogah prenesejo jajčeca iz človeških fekalij in v človeku se razvijejo ikre. To se dogaja tedaj, kadar je osebna higiena in higiena stanovanj slaba.

Ikrovost pri človeku nima epidemiološkega pomena, ker je nadaljnji razvoj parazita prekinjen, vendar pa živi v človeku tri do šest let. Pri človeku ikre lahko povzročijo zelo težka obolenja, odvisno od tega, v katerem delu telesa se naselijo. Pri človeku jih najbolj pogosto najdemo v očesu, v možganih in v mišičju ter podkožju. Ikre v očesu lahko povzročijo slepoto, pritiskajo na živce in jih poškodujejo. Zato ikrovost najbolj pogosto ugotovijo pri obdukciji, za življenja pa v očesu in v možganih, kjer povzročajo največje okvare.

Ikrovost in traku-ljavost se širi, verjetno ne toliko zaradi spremenjenega načina prehrane, četudi jemo vse več surovega ali vsaj ne dovolj termično obdelanega mesa. Meso po trgovinah je zdravo in pregledano, traku-ljavost se širi predvsem zaradi velikega števila zakolov goved brez pregleda. Inšpektorji pravijo, da nikjer v naprednem svetu ne dopuščajo takšno in tolikšno izigravanje zdravstvenih predpisov kot prav pri nas.

D. Sedej

Gazi v snegu

Železniki, 17. februarja — Zimska narava ponuja v škofjeloških hribovih marsikomu že izbrisano ali sploh še nepoznano idilično podobo. A idilika je samo površinska. Ko pogledaš v drobovje, vidiš, da je življenje hribovcev trdo. Posebno pozimi, za tiste, ki morajo vsako jutro, opoldne ali celo ponoči v dolino, v tovarno, ki jim daje zaslužek. Kako pozimi, v globokem snegu premagujejo nadležno naravno oviro, smo vprašali četrterico zaposlenih v železnikarski Tovarni elektromotrijev in gospodinjstvih aparatov.

Katarina Trdina iz Martinj vrha: »Od tovarne do doma imam osem, devet kilometrov. Vozim se z Alpetourim kombijem ali avtobusom, ki pa je večkrat bodisi pokvarjen, bodisi šofer v snegu ali poledici ne more gor, tako da je večkrat treba vsaj del poti v dolino peš. V tej zimi sem zaradi plazov enkrat ostala doma.«

Marinka Rant iz Stirpnika: »Iz Bukovice imam še približno pet kilometrov navkreber. Na delo in domov se vozim z domačinom Darkom Potočnikom, ki ima svoj manjši avtobus in je zanesljiv šofer. Kljub temu me je pozimi včasih strah. Letos zaradi snega še nisem ostala doma. Vaščani sproti dobro spluzijo poti.«

Veronika Kežar iz Spodnje Sorice: »Cesta je prevozna, razen ko jo zasujejo plazovi tra-ja nekaj časa, da stroji sneg odrinejo. V letošnji zimi je bila

zaprta štiri dni. Najbrž ne bom pozabila tistega dne, ko sem po dveh dneh lavnikih (v sredo popoldne ponoči) s še dvema sodelavci ma peš krenila proti Sorici. Dvanajst plazov je bilo na poti. Hodile smo od pol osrednjutraj, ob enih sem bila sama. V petek nisem šla na delo, če bi bila cesta odprta, najbrž ne bi šla. Delam na izmeni. V Železnike se peljem ali s sinom ali z avtobusom. Moti me, ker zvečer avtobus pelje šele dvajset minut po enajsto.«

Anton Lahajnar iz Novjane: »Z avtobusom se peljem najst kilometrov do tovarne od postaje do doma pa imamo še štiri kilometre peš hoje. Zeno hodiva skupaj, tudi pogreva peš. V snegu je zopet ker se udara in prideš v tovarno ali domov ves premočen. Januarja, ko je naletelo več snega, avtobus ves teden ni vozil. Vzel sem svoj dopust.«

H. Jelovčič

Pohod na Stol

Jesenice, 19. februarja — Ob koncu tedna bo že 22. tradicionalni pohod na Stol. Organizatorji se otepajo s finančnimi težavami, zato bodo prihodnje leto podpisali samoupravni sporazum. Na pohod le dobro telesno pripravljene pohodniki.

V dneh od 20. do 22. februarja bo tradicionalni, tokrat že 22. zimski spominski pohod na Stol, ki ga pripravljajo člani odbora pri koordinacijskem odboru planinskih društev jeseniške občine in občinskem odboru ZZB NOV Jesenice. Letos se organizatorji srečujejo z večjimi finančnimi težavami, saj vsako leto težje dobijo denar za značke in plakete za pohodnike, za delo tehničnih služb, za prevoz opreme do Valvasorjevega doma, veliko pa je še drugih stroškov.

V prihodnjem letu naj bi ta problem rešili s samouprav-

nim sporazumom, ki naj bi ga podpisali pokrovitelji in ostali, ki prispevajo denar za pohod. Ob tem pričakujejo še pomoč skupščine občine Jesenice in družbenopolitičnih organizacij, kajti škoda bi bilo, da bi zaradi pomanjkanja denarja ta priljubljeni pohod prekinili. Z udeležbo na pohodu vsako leto planinci in drugi ljubitelji gora dostojno počastijo junško borbo jeseniške čete 20. februarja leta 1942, ki se je v težkih vremenskih razmerah spopadla z okupatorjem. Dosedanjih pohodov se je udeležilo že 51.690 ljudi, udeleženci pri-

hajajo z vseh krajev Slovenije, drugih republik in iz zamejstva.

Na letošnjem pohodu ne bo bistvenih sprememb. Prvi dan, v petek, 20. februarja, bo najprej pohod šolske mladine po poteh Cankarjevega bataljona, v soboto, 21. in v nedeljo, 22. februarja bo pohod ostalih udeležencev na Stol. Gorski reševalci in alpinisti bodo pred pohodom pregledali pobočja Karavank. Če bo pot varna, bo pohod na vrh, v nasprotnem primeru pa po planinah pod Stolum.

Oba dneva bo pred Valvasorjevim domom spominska proslava. Organizatorji so se odločili, da bo tokrat proslava prej kot minula leta. Če bo pohod na vrh, ob 11. uri, če pa bo na spodnjih planinah, pa že ob 10. uri. Tudi letos bodo na proslavi podelili plakete vsem tistim, ki so bili desetkrat ali dvajsetkrat na pohodu. Udeleženci bodo za prvo udeležbo prejeli bronasto, za trikratno srebrno in za petkratno udeležbo zlato značko. Tisti, ki se bodo prvič udeležili pohoda, bodo prejeli izkaznico. Novost bo tudi ta, da ne bodo delili več kontrolnih listov ob začetku pohoda pred Valvasorjevim domom, temveč samo pri Prešernovi koči na Stolu.

Za pohod se naj odločijo le tisti, ki imajo primerno telesno kondicijo. Poleg tople obleke v nahrbtniku, ne sme manjkati rezervno perilo in hrana za en dan. Pri Valvasorjevem domu ne bo mogoče prenočiti.

D. Sedej

Stanje se nevarno in hitro slabša

Plat zvona v kmetijstvu

Radovljica, 19. februarja — Izvršni svet radovljiške občinske skupščine je na tokrat razpravljal o problematiki kmetijstva in družbeno organizirane proizvodnje hrane. Uvrstitev tega vprašanja na dnevni red opravičuje ugotovitev, da samo mleku in mesu gorenjsko kmetijstvo od konca minulega leta naprej vsak mesec izgublja skoraj 300 milijonov dinarjev.

Doseženi rezultati v minulem letu prvi hip ne dajejo razlogov za zaskrbljenost. Proizvodnja in odkup mleka sta se lani na Gorenjskem v zadruženem sektorju povečala za 10 odstotkov, v družbenem za 14. Odkup govedi je bil večji za 2 odstotka, krompirja za 5, sadja in zelenjave za 10 odstotkov. V primerjavi z zmanjšano slovensko in jugoslovansko proizvodnjo so torej gorenjski kmetijci dosegli dobre rezultate.

Vendar je stanje ta trenutek izredno kritično. Od konca minulega leta namreč nenehno naraščajo razlike med lastno in odkupno ceno mesa in mleka. Decembra je bila izguba pri litru mleka 72 dinarjev, pri mesu 220 dinarjev po kilogramu in pri svinjskem mesu najmanj 320 dinarjev po kilogramu žive teže. Tako gorenjski kmetijci že zdaj na račun takšnih razlik v ceni izgubljajo od 35 do 67 odstotkov pri posameznih izdelkih. Če pa bo do popravkov cen prišlo šele 1. julija letos, bodo te razlike znašale od 90 do 130 odstotkov. Zato kmetijci že pri prvem letošnjem periodičnem obračunu pričakujejo izgubo.

Gorenjski kmetijci tako ugotavljajo, da jim jugoslovanska agrarna politika ni naklonjena in s takšno ugotovitvijo se je strinjal tudi izvršni svet. Gledano s položaja slovenskega in jugoslovanskega povprečja je za gorenjsko kmetijstvo položaj toliko bolj pereč, ker gre na tem območju za nadaljevanje razvoja kmetijstva in preskrbe prebivalstva na bistveno večji ravni kot sta povprečji republike in Jugoslavije.

Izvršni svet se je strinjal, da je treba sedanje razlike v ceni mesa in mleka pokriti s tako imenovanimi intervencijskimi sredstvi občine in republike. Proizvodnjo mleka, lastno živalsko krmo, semenski in jedilni krompir, kar je osnovna usmeritev gorenjskega kmetijstva, bi bilo treba vključiti v

listo proizvodov, za katero Narodni banki Jugoslavije je tako imenovani selektivni krediti (regresiranje delovnih škov obresti za krediti) tako je treba v običajni enotni regresiranju razlik ne pri mesu, ker sedaj nje prehudo bremeni klavnice.

Osnovna ugotovitev je da je stanje v gorenjskem kmetijstvu kritično. Pla- na je ta trenutek upravičeno sicer bo že jutri bolela pa ne le zgolj zaradi marveč zaradi pomanj-

Stoenska s sliko že vso zimo sameva na parkirišču ob cesti Staneta Zagarja v Kranju. Zapadel jo je sneg, da je bila deti kot kup snega. Razgalila jo je odjuga in ogniti so se morali tudi komunalci, ko so pluzili parkirišče in pločnik. Se lastniku res nič ne smili?—Foto: F. Perdan

Bolje pozno kot nikoli — Mesec dni pred nastopom koledarske mladine spomenik Jeneza Nepomuka pri kranjski župnijski cerkvi vendarle dobil zimsko zaščito. Ali bo to Bernerkerjevo umetniško ščitilo pred spomladanskim soncem ali pred hudobno pomladansko zmrzaljo je zdaj nepomembno. Pomembneje je da so se v Kranju vendarle zganili in poskrbeli za zaščito nekaterih spomenikov. Še posebej zato, ker so v kulturni skupnosti že v letu 1985 nemenili v te namene 60 starih milijonov din. Morda bo vendarle prišel na vrsto tudi še vedno nezaščiten Prešernov nagrobnik?—Foto L.M.

TOVARNA OBUTVE PEKO SPOROČA:

V PONEDELJEK, 23. FEBRUARJA ODPIRA PRENOVLJENO PRODAJALNO OBUTVE V KRANJU, NA TITOVEM TRGU ŠT. 3

MODNA OBUTEV ZA VSAK OKUS IN VSO DRUŽINO

DO 25. FEBRUARJA VELJA ŠE 40% POPUST ZA ZIMSKO OBUTEV

V PRENOVLJENI PRODAJALNI PEKO VAS PRIČAKUJEJO!

FILM TEDNA MOJA AFRIKA od 24. februarja dalje v KINU CENTER v Kranju